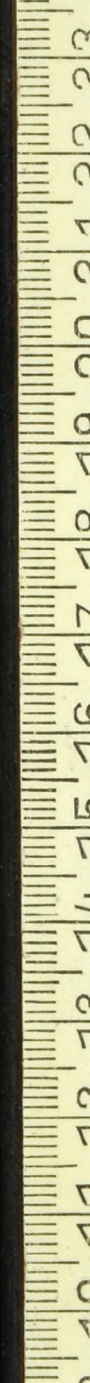

RMK. I.

862

443

RMK. I. 862

1. péld.

Menyei

(István)

M E N N Y E I
L A M P Á S.

Melly az örökké-valo se-
téttségnek mélylégétül igazán meg-
retten es félemlert akar melly lelkeket
meg ujjét, es az örökké valo Men-
nyei világosságnak méltóságára
igyekezőknek Lelki vilá-
got fölgáltat.

*Mostan Anglusbol Magyar nyel-
vre fordítatott*

B Ö K E N Y I P H I L E P
J A N O S által.

E S A. 62. I.

*A Sionnak kedveért nem halgatok, es a Ierusalem
kedveért nem nyugoszkom, mig nem el jö az ő
igassága mint a fénység, es az ő szabadsága
mint a Lámpás akképpen tündöklék.*

S O L. 119. 105.

*Az én Lábamnak szövéneke a te igéd: es az én
öfrenyemnek világa.*

István ☞ *Jellén*

Nyomtattatott Ultraještumban
L A M B E R T R O E C K által.

Anno 1652.

AZ Nemes Ugo-
tsa Vármegyé-
nek Tekéntetes,
Nagyságos, Ne-
mes, es Nemzetes, Urainak,
ugyan annak minden mēl-
tóságos rendének közönsé-
gesen, es nevezet szerent Bö-
kénynek Nemes lakosinak,
s-Nagy Szölös Városának
minden Istenes tagjajnak,
Nékem méltóságos Uraim-
nak, à Christusban Atyá-

(*) 2

imnak

imnak, Atyámfiaiinak , jo-
akaroimnak, az Atya Isten-
től a Jésus Christus által ki-
vànok kegyelmet es békefe-
get. Amen.

Tekéntetes , Nagyságos , Nemes,
Nemzetes, es Betsülletes Uraim : Hogy
ez kis könyvetskét nem tsak magyarul
follanjtanetottam, hanem egybersmind
az Nagyságtok es Kegyelmetek méltósá-
gos neve alattis világra botsátani nem
általlottam , nétalántám tsudálkozván
valaki kérddhetné ; de hogy ha ennek igaz-
okait jo modgyával meg vizsgálándgya,
azt itélem, hogy ebbelj igyekezeteimet
ha bintén nem javallyais , kárhoztatni
nem fogja. Itt mindenik okoknak elő-
bám'lálásának be foglalására ez könyvets-
ke az ő kitsensége miatt ugyitélem e-
légtelen volna , mert így az Elől járo be-
fed magánál netalám nagyubra terjednj
fogna ; Hanem a többit el halgatván lé-
gyen elég ok , az én , Nagyságtokhoz ,
s-Ke-

s-Kegyelmetekhez , es Hazánkhozvaló
buzgo indulatbólj feretetemnek mivel-
ta ; Ugymint kit noha hazám, az ő mint
egy ház-estendő s korra jutott állapotjá-
ban bűlt volna, de mégis a menyire az én
gyengefégem engedné , Hazánknek , s-
annak, lakosinak hírét, nevét, nem vala-
mj hasontalam dolog által (mint némel-
lyek amaz motskos ének altalis) hanem
minden rendbéli, embereknek , mind ez
halando életére , mind ebből valo ki köl-
tőzésére , mind pedig az következendő
halhatatlan életére hasnoson szolgálán-
do írásom által terjeszténem , es emleke-
zetben hagynam. Mivel hogy a mint Ber-
nárd Doctor mondgya : *Semmi ez vilá-
gon nem találhatik bizonyosab a halálnál ,
s-bizontalanab annak orájánál , mert (a-
ste mondgya ő) nem könyörül ez a fegényen-
nem se a gazdagé , nem kedvez a bölcs-
nek , s-a joerkölsűnek , sem időre nem-
néz, hanem mindazonáltal ezt a külömb-
séget meg tartja, hogy a Véneknek min-
denkor ajtajok előtt áll, az Ifjak után pe-
dig bűntelen leselkedik.* Ez ellen azért
mondó, ha ki figyelmetességgel ez köny-
vetskét maga mulatfági között olvas-
gattya

gattyá lelkének talál orvosságot à vigas-
tal fra, es életének meg jobbétálára.

Vegye azért Nagyságtok, es kegyel-
metek, ez kis ajándékokskámat, es Ha-
zánkhoz való buzgo indulatomnak külső
jegyet jo kedvel, es dolgai között olvas-
gatnj meg emlekezzék.

*Nagyságtoknak, s-KeGYELmeteknek,
alázatos bolgályatyát ajánlya*

Bökényi Philep János.

JO-

JOHANNI PHILIPPO

B Ö K E N Y I

THOMAS POTTS:

*Ecclesia Anglicana Pastor. A. 1652.
die. 20 Junij. Ultrajecti.*

U i literas è Phœnicia, le-
ges ex Ægypto, alia de-
nique præclara generis
humani commoda, civi-
bus suis, quisque ex alijs regionibus
primi adtulerunt, eos excelsis ho-
noribus decoravit grata posteritas;
Quid promereri censendi sunt igi-
tur, qui cœlestis & æternæ hujus lu-
cis vel scintillam suis penatibus in-
ferunt? Siquidem inter omnia be-
neficia, quæ hominibus divina cle-
mentia ex æquo indulgit, Lux ipsa
Naturalis prima est, & præcipua,
quæ tamen collata huic luci, quam
tu Erudite & Amicissime Domine.
conterraneis tuis, in hoc libello
præfers, tantum ei cedit, quantum

ipsi ceditur à tenebris. Prima quidem summaque laus, hujus luminis de coelo allati debetur magno totius mundi Phosphoro Domino nostro Jesu Christo. Attamen quo suam quisque operam navabit & navat diligentius, ad illud excipiendum, conservandū, & alijs Communicandum, eo dignior servus justè habetur in templo Dei, quæ est Christi Ecclesia. Proinde non dubito, hunc tuum laborem vestratibus fidelibus, qui peccati tenebrarum pertæsi, in lumine gratiæ ambulare desiderant, & ad æternæ gloriæ lucem ferio anhelant, fore acceptissimum, quos mihi non est visum prolixa commendatione hujus Aurei libelli, à lectione ipsa distingere. Patrem luminum precatus, ut tuis studijs, & pijs conatibus, assatim benedicat, in Ecclesiarum vestrarum summum emolumentum.

A' Menn-

A' Mennyei Lámpást Magyaroknak ajándékozo kegyes és tudos Bökényi Philep János képében, az Isten országára tudakozo Magyar hiveknek meg föllétatások.

L Ampást s-fablyákat törvény ki adásakor Isten
 Trombita, dörgésben Sinain láttokra Sídoknak,
 Gyujta, kinél járván hallott törvénynek utáról
 El ne botolnának Menyörbágnak kapujáig.
 Lámpásnál Gedeon Midiant el veszté, nagy álm
 Szürkületbe kiket mélyen környül fogas, mellyet
 Arpa kenyér éjjel Seregekre le bálva je-lente.
 Lámpással, búzek vőlegénnyel örömben menének
 Et baka nagy vigan, hogy hallik a hívó kiáltás:
 Mely nélkül az Éti künn nagy bomorás rekedének.

Nagy

Nagy Britanniának így azért és Men-
nyei Lámpást

A ki minap gyújtál, mutasd meg az
emberi nemnek

E siralom végén mi legyen kalauzza,
világja

A maradandónak, s-dühös ördögnek
fene nyilat

Mint törjék s-rontsuk, s-mi Urunknak
mint végezetre

Téteők méltán dísző koronája fejünkbe.
Im e' drága arany lámpás most a Magy-
arokkal

Közlétik, Aldot légy kegyes Jsten! Kér-
tek oh ember!

Járj nála s-meg ládd, ez életnek is ibonyu-
terhét

Meg könnyíti, mutat végén mennyei vi-
lágot.

APATZAI JÁNOS.

A Ke-

A Keresztyén olvasóhoz.

Ivel kegyes olvasó, el rendel-
tetett hogy az embernek
egyber meg kellyen halnj es
annak utánna itélet léfen, Si-
dok. 9. 27. annakokáért felette igen búk-
féges minden lelki bőltséféggel fel éke-
fétetett keresztyén embernek, önnön ma-
gát jo idején lelki vigasztalásokkal el ké-
fetenj, hogy valamiképpen á halálnak e-
leiben véletlenül ellenségesképpen, mint
Illyes Achábnak ne akadgyon illyen
gyűlölléges fokkal: *Avagy előmbé kellett
volnaé tenéked jünéd oh en ellenségem?* 1
Király. 21. 20. Hanem inkább á bent Pál-
nak amaz édesféges befédével: *Kivánok el
költőznj es á Christussal lennj mert á min-
dennél job.* Phil. 1. 23. Felette igen nyava-
lyás es fégyen dolog az embereknek ha-
zudnj az ő lelkeknek: Ugyanis miért val-
lyuk mi keresztyéneknek magunkot ez é-
letben, ha azt meg akarjuk tagadnj á ha-
lálban? miért felünk attul á mi bődoggá
akar minket tennj? miért futunk attul á
mit el nem kerülhetünk? Nem külömb-
ben

ben tselekefünk mi ebben az állapotban
 a mi lelkünkkel, mint Felix tselekedett a
 bent Pállal: *En ugymond máskor meg
 halgatlak tegedet erről a dolgról*; Ha a-
 zért a mi örökkévaló javunkat szeretjük,
 jer-munkálodgyunk addig míg a nap fen
 vagon, mert el jő az halálnak ettzakája
 mellyen senki nem munkálodhatik. Ja-
 nos, 9. 4. es kitsoda tudgya pedig ebben
 az orában avagy a másikon? Amaz őt
 es Szűzek jó idején el késétek olájjal
 az ő lámpáikat a Vőlegény eleibenva-
 menetelre es be-botsátatának a meny-
 kezői lakodalomba, a bolondok pedig o-
 laj vennj menven, midőn fokat készenek
 volna, be zároltatván az ajtó ki rekeste-
 rének: Jaj annak az embernek a ki ennek
 a mennyei olajnak meg szerzését az Ur-
 nak eljövételire hálástya, *mert annak az
 ő lámpása ki vettetik örökre, Példa, 24.
 20.* es önnön magais a külső fetélségre
 táthatik, *a holott lehen sírás es fogaknak
 sikorgatása. Mat. 25. 30.*

Ime annakokáért én kegyes olvasó,
 a fordításom által késétem tenéked
 ez Mennyei Lámpást, melybe lelki olaja-
 tis szerzettem, a mellynek folyamattya
 vagon

vagon az örökkévaló-Isten befédének
 ki meréhetetlen kut fejből, jövel an-
 nakokáért vegyed ezt minden pénz nél-
 kül ingyen, es gyujts fel hadd világoz-
 zon mind most, mind a te ez világbol va-
 lo ki költözéfednek idején, a te begény
 lelkednek, mert kétségnélkül ennek a
 mennyei lángnak, melly az elő hitnek
 tista tűzhelyéről vésen tüzet önnön ma-
 gának, tsak kitsény ragyogásais azon a
 napon jó illatu égő áldozatul lehen a mi
 Idvezetőnknek, es az örökkévaló nyu-
 godalomnak édeséges ézit adgya a mi
 testünkűl el válando lelkünknek. *Ve- NB*
 gyed azért ezt mégis mondom; mert az
 idők gonosok, a mi napjaink rövidék, a
 halál bizonyos, ez a mi árunk drága, ez
 világ el mulik, az ítélet el közelét, a mi ju-
 talmunk vagy büntetésünk örökkévaló.

Jollehet en első tekintettel ezt a lelki
 olajat késétemvala a magam lámpásá-
 ba, de az Istennek a mi Urunk Jésus Chri-
 stusban valo kegyelme által azt itelem,
 hogy mind nekem, mind mindnyájan a-
 zoknak, valakiket az Isten ennek alkal-
 matos időben valo vételére fel indét, elég
 lehen. Annakokáért noha méltatlan,
 (*) (*) mind-

mindazonáltal én ezt az én kis fillérets-
kémét jó bível bé vetem az Anyafent
egyháznak közönséges Perselyébe, amaz
fent városnak az új Jerusálemnek éppété-
sére. Kedvellyed azért oh Uram ezt az
én gyenge igyekezetemet, es adgyad né-
künk mindnyájan á te kegyelmedet, á mi
lámpásunknak è bent olajjal való illendő
el késztetésére, hogy kezeknek találta-
sunk á te mi hozzánk való eljöveteled-
nek idején.

Továbbá kegyes olvasó, ha mi ez köny-
vetskében te néked nem tettzenék (á
mint hogy ugyis lehet) á főknak nem
igen himes, es á sententiáknak minden
Cicerói ékességnélkülvalósága miatt,
ne mindgyárt vedd meg az egész könyvet,
se engemet gyalázattal ne illess, hanem
á benne lévő dolognak fundamentumát
nézzed; Nem volt itt nekem bándckom
hogy azok előtt (kik az egész tudományt
tellyességgel bé nyelnj láttatnak) maga-
mot matogásam, mivelhogy az idegeny
nyelvnekis mivolta azt nem engedte
volna, hanem hogy amaz együgyű buz-
gó lelkeknek, kik még tudomány nélkül
bűkölködnek, valamit használhassak, es
azokat

azokat ez könyvetskében lévő dolgok-
nak alkalmatosságával alázatosságra int-
vén, egybersmind nekik az őutolsó ki-
mulások felől való bódog elmélkedésre
utat nyílsak. De mit tések erről való több
beséddel, es mit fázatom magam bűvél
elmélkedéssel? holott az együgyű s-jo lel-
kű olvasóknak itélem már eleget tót-
tem, á patvarkodóknak pedig rágalmazó
nyelveket, nemitélem soha hogy le tsen-
desíthetném.

Ti azért kegyes együgyű olvasók, ha
találtok vagy egy tseppet ebben á lelki
olajnak folyamattyában, melly nagyb
világot foglaltathatna á ti lámpástoknak.
térjen ti túletek á ditsőség az Urra, á
kinek kegyelmes gondgyavifelése által
ezt vőttétek, elég lében az énnékem. Té-
gyen azért az Ur alkalmatosokká minket
ő magához, es á minden irgalmaságnak
Istene ugy áldgyon meg minket mind-
nyájan, hogy ez á mi kitsény tsep olajunk
nevekedhesék á valóságos igaz buzgo-
ságnak bűvön gyümölsöző lángjává, az
ő ditsőségére, s-a mi ez életből ki köl-
tőzendő lelkünknek örökkévaló vigas-
talására. Amen.

(*) (*) 2

Rén

Rendi avagy summája ez könyvetskének.

Az első rész

*Bé foglal magában négy leveleket avagy
bűkösséges elmélkedéseket, az ember lel-
kének és testnek setét tömlőzéből való vig-
ki költözésének, es az Isten fiainak ditsős-
séges szabadtságokra való általmenetelinek
elképzésétére.*

Az Első elmélkedés meg mutattya az
embernek az ő épp állapottyában
való méltóságos voltát.

A' Második meg mutattya rövideden
az embernek el esett állapottyában
való nyavalyáságát.

A' Harmadik meg mutattya ez jelen
való életnek boldogságának hason-
talan es hiábanvalóságát.

*A' melly ismét négy szabadékok-
ra hasad.*

Az Első Szakadék tanét a Vi-
lági Tűstetségről, es annak
hasonltalan voltáról.

A' Második tanit a világi Gaz-
dag-

dagfágrul, es annak hason-
ltan voltáról.

A' Harmadik tanét a világi győ-
nyörűségről, es annak ruinyá-
fágrul.

A' Negyedik tanét arról a mit
az emberek Ismértnek hiv-
nak, es annak álhatatlan s-
vissza fordult voltáról.

A' Negyedik elmélkedés meg mutat-
tya a Mennyekek ditsőségét, es a
fenteknek boldogságokat.

*A' melly szabad ismét ilyen hét sa-
kadékokra:*

Az Első meg engedi nekünk a bent
Városnak az Új Jerusálemnek ép-
pületit szemlélnünk.

A' Második el vezérel e' bent Város-
ban lakozoknak személyeknek
szemlélésére.

A' Harmadik beviszen minket az Is-
ten ragyogo ditsőségének nezésé-
re, az ő hatalmának, böltsétségének,
es a Christusban való szeretetinek ki-
jelentésében.

A' Negyedik meg mutattya nekünk
(*) (*) 3. távo-

távolyrul á testektől el vált lelkének hamarfággal való bódog állapattyokat.

Az ötödik meg jelenti a testeknek a koporsóban bátorságosan nyugovó sorfokat.

A' Hatodik meg jelenti a Feltámadásnak ditsőséges voltát.

A' Hetedik bejelget a meg ditsőült testnek bódog állapattyárul.

A' Második Rész bé foglal tizenkét rövid részetskét.

I. R E S Z.

A' Békeféges túrésrül, melly meg jelenti a békeféges túresnek.

1 Okait.

2 Példáit.

3 A' békételenségből következő károkat.

4 A' békeféges túrésért való könyörgést.

II. R E S Z.

Az Alázatosságrul, melly meg mutatja az alázatosságnak.

1. Okait.

1 Okait.

2 Jutalmát.

3 A' magunk el hitelének, avagy fel fuvalkodásunknak veszedelmét.

4 Példáit.

5 Kijelentést

6 A' kétségben esés ellen való könyörgést.

III. R E S Z.

A' Töredelmességrül, melly meg mutatja.

1 A' Penitentia tartásnak kifejezését,

2 A' Bűnbocsánatért való buzgó könyörgéseket.

3 A' Szent leleknek távol léteben való könyörgéseket,

4 Az Istennek jelen létejért való szívbéli könyörgéseket.

5 Ugyan azonért való háláadását.

IIII. R E S Z.

A' bűnrül való Vallástételrül, melly meg mutatja a vallás tételnek.

(*) (*) 4

1 Ju

- { 1 Jutalmít.
- { 2 Példáit.

V. RESZ.

Az Elégtételről, melly meg tanít.

- { 1 A' Patvarral el főtött mar-
- { hának vißba adásáról.

VI. RESZ.

A' Hitről, melly meg mutattya.

- { 1 Az Isten jó akarattya felől
- { valo ígéreteket.
- { 2 A' Hitnek meg elevenítésé-
- { jért valo buzgó könyörgé-
- { feket.
- { 3 Ugyan annak meg erősfé-
- { tetéséjért valokat.
- { 4 Annak elő voltának ki je-
- { lentésit.

VII. RESZ.

A' Reménfégről, melly tanét.

- { 1 Reménfégnék ki jelentése-
- { jért es annak vigasztalásajért
- { valo könyörgésről.

VIII. RESZ.

VIII. RESZ.

A' Szeretetről, melly meg mutattya.

- { 1 Az Istenhez való szeretet-
- { nek magyarázattyát.
- { 2 Az emberekhez való bere-
- { tetünköt,
- { 3 A' jó tselekedetnek javallá-
- { sát.

IX. RESZ.

A' meg igazétásról, melly mutat.

- { 1 A' mi hitünknek meg erőf-
- { tétésére valo bent írásbéli
- { helyeket.

X. RESZ.

A' meg Szenteltetésről, melly mutat.

- { 1 A' mi Christusban valo tö-
- { kélletességünkre tanító bét
- { írásbéli helyeket.

XI. RESZ.

A' meg ditsőjéttetésről, melly meg mutattya,

- { 1 A' mi meg ditsőjéttetésünk-
- { nek bizonyos voltát.
- { 2 A' meg ditsőjülendő lélek-
- { nek örvendező énekeket.

XII. RESZ.

XII. RESZ.

A' Halálról, melly meg mutattya.

- 1 A' meg halo embernek meg
oßlattatása felol valo kíván-
ságát.
- 2 Halála oráján valo könyör-
gését.

Utolbor, ezek mellé ragasztottam az
együgyűveknek kedvéért, tsupán tsak
a fent írásnak favaiból fedegettetett
vagy két könyörgéseketis.

Vége.

M E N N Y E I L A M P A S.

I. R E S Z.

Az embernek az épségben való méltoságos állapotjárul.

Ikoron ez fok fele es tsudál-
kozással tellyes , femünk
eleiben verttetett dolgok-
nak külömb - külömb fele
voltairul, es azoknak ckeségirül elmél-
kedem'e meg morskoltatott es otsmá-
nyetatott elémentomon à földön, mely
nek, az ő ki terjesztésében ha mi jól meg
femlellyük azokat à mi elmejinknek fe-
meivel, fel találunk mind annyi tsudál-
kozáfra méltó dolgokat, menyi annak
réfei; Es ismétlen mikoron meg gon-
dolum az embert mind ezek között fűb-
nek , es leg méltóságosabnak lenni,
ugymint à kinek kedvéjért mind ezek
illy fepen vőttenek eredet, né keveset
tzudálkozom , nézvén à teremtesnek

egész munkáját álhatatoson az ő belejek oltatott tíftekben, es az Istenhez az ő teremőjőkhöz való engedelmeségben meg marádni, az embert pediglen egyedül az ő eleiben adattatott rendet felbontani, es az Istentől az ő hűségesteremtőjétől el pártolnj, sőt önnön magát az hijábanvalóságnak munkájának tselékedetiben ugyan el fárasztatottnak lenni. Ezek mondom nem kevés álmelkedást bereznek szívemben. Oh nyavolyás ember, melly igen utálatosok, melly igen otsmányok a te meg veset tselékedetid, es melly igen véghetetlenek annak az nyomoru ságnak tengerei, az melyeket ez te nyavalyaságodnak meg ferzesejért által akarál labbolni: Hol vagy te? avagy mitsoda vagy? a te egész életed foglalatoskodott olly dolgok körül melly ek merő semmik, es meg ekkédiglenis a mint kecs voltál innét ki menni, így nem találhattál időt annak meg gondolására mi végre jöttél ide, kérlek te kénts tennen magadra, es emlekezzel meg a te méltóságos teremtetésedről; ott fel találod hogy az te nemesebb részed az ő ere-

ő eredetit, es lételének fármazását az égből vőtte; Az, teremtetett, nem lőtt, teremtetett pedig az Istentől semmiből, nem lőtt valami elein lévő dolognak ki tseny réfsétskejéből, nem fogantatott az ő első teremtese utan az Adámban, az halandóságnak bűnnel tellyes meg vesett fermezetiben avagy állattjában; hanem a mint hogy ez illyen képpen teremtetett az Istentől magától, így az Istentől fuallattatottis az embernek orrában, es így lőtt élő lélekké; ez lőtt az Atya Istentől hatalom által, a Fiutól böltsesség által, a bent lelek Istentől feretet által, ez három ditzóséges semélljektől, ez egy örökké való s-meg ofolhatatlan Istenj állattul fármazott, azon egy állatnak pedig, ugyan azon egy tífia es meg ofolhatatlan munkájátul, de nem úgy fármazott az Istentől, mint ha az ő tífia es meg ofolhatatlan állattyából rést vőtt volna, hanem fármazott annak az Istenj állatnak az emberhez való meg betsülhetetlen feretetinek ki rajbolása avagy abrázolása által.

Nemiskiván hat vala ő bizonyára semmi

mi keppen magának valamj részt az Istennek tífia es bentséges természetiből, mivel hogy ő ez világon levő sok különböző különböző fele teremtetett állatok között, leg sebb, leg nemeseb, leg méltóságosab teremtetett állat vala, es az Istennek az ő teremtetőjének képét közeleb való keppen ki ábrázollja vala, es az Istennek nemelly dolgokban némiméűkeppen egygyez vala, mert à mint hogy ennek az ő teremtetője véghetetlen állatu, így ezis véghetetlen kiánfágu, ennek teremtetője három semellyű egy Isten, így ezis három tulajdonfágu egy lélek, ennek teremtetője mindenek felett való méltóságos lélek, így ezis lélek, noha alacsonyab méltóságú, ennek teremtetője láthatatlan, így ezis láthatatlan, ennek teremtetője örökké való à kinek sem kezdeti sem végezeti nintsen, így ezis noha nem örökké való de mindazonáltal halhatatlan, az melly igen közel való grádits ahoz az örökké valóságához melly az teremtetett állatnak tulajdonéhatik, es mind ezekutan mint egy éves életet fel ekesetette vala útét az ő teremtetett

tett méltósága, fel őltőztetett vala ő, tífia, es minden makulanelkül való artatlanságba, es az ő Istenéhez bentséggel hasonlatos vala.

Esmikor az ő ekképpen méltósággal fel őltőztetett, es halhatatlansággal megkoronáztatott volna, az Istenfégnék fényes sugára ditsőségesen tündöklött ő rajta, es olly illendőkeppen s-ekesen az ő indulati őve ferkeztettek vala, hogy mind azok hajlandok es alkalmaztak voltak az ő Istenének tettzéséhez, az ő értelme egyedül csak az hasznos es jó dolgoknak meg foghatója vala, az ő elméje egészen az ő túle meg ifinertetett gyönyörűséges jóknak méltóságának vizsgálásában gyönyörködik vala, az ő akarattya, az ő teremtetőjének akarattya, tul olly hatalmason birattatik vala, hogy semmiben másban nem gyönyörködik vala, hanem ami kedves es egygyező az ő teremtetőjének akarattyaival vala, kinek az ő jó tettzéséből az ő illy méltóságos teremtetet vette vala.

Akkoron abban az ő épp állapottyában az ember voltakeppen hatalmas volt

az ő lelkének méltósága által az Eva eredetinek ki beállétere, jollehet az (tudnillik Eva) az őnnön testéből el aluvásának idején vétetett vala, innet vala azis hogy ő az Istennek parantsolat-tyára meg külömböztethetné az terem-
tett állatok kozzúl kinek kinek az ő tit-
kos, es tulajdon terméketeket, az ő tulaj-
dó es hozzájok illendő nevek által. Nem
csak lelke ékesítetett vala pedig így fel az
embernek ezzel a méltósággal, hanem
még az ő teste is az Isten képenek formá-
jából öltözött vala fel őnnön magára, in-
net vala hogy az ő ábrázattya ditsőséggel
fel ékesítetett, es ő a teremtesnek
minden munkáján Vrrátétetett vala, egy
foval, valamj az ő fűk segére es hasnára,
ez béles világnak kerektségében szolgál-
lando vala, mind azokkal szabadosan élhet
vala, es a miképpen hogy az ő hatalma
minden teremtetett állatokon felül hely-
heztetett vala, így az ő terméketi is egyéb
teremtetett állatokat sok gráditsokkal felül
haladgya vala, mert ő halhatatlan álla-
potban teremtetett vala; de nem úgy
mindazonáltal mintha tellyességgel
meg

meg nem halhatott volna, hanem hogy
ha abban meg maradott volna, semmi
képpen meg nem holt volna, ut: *Creatus
est immortalis, non ut non poterat mori, sed
ut poterat non mori.* Iminár eléggé meg
látok az embernek boldogfágos állapot-
tyát, mellyből oktattatunk a mi ben-
nünk lakozo nyavolyaságunk felől, mind
azonáltal még az fűv és méltóságo-
sáb hátra vagyon, az melly vala az Isten
ditsőséges jelen voltának meg jelentése
mind kettőnek, tudni illik testének es az
ő lelkének, melyben állott az ő tőkélle-
tes boldogfágának igaz méltósága es va-
losfágos tellyessége.

II. R E S Z.

*Az embernek az ő el esett állapottyában
valo nyavolyaságáról.*

E Kképpen immár az embert meg
femlélvén az ő ártatlan állapotbeli
méltóságában, jer mostan femlellyük
űtet az ő meg vesett, otsmány, es az A-
dám bűnéből toldoztatott alá valo faka-
dozott koldusi öltözetben is: Ha meg
A 4. yifgally

vizgállyuk jól az ő lelkét, fel talállyuk hogy az ő első eredetiben olly hatalmasfá tétetett volt az emberen, es az emberben valo igazgatásra s. uralkodásra, fíntén melly hatalmas vala az Istenis ő rajta, akkoron ő (tudni illik a lélek) látta az Istent es tsudálkozott rajta, az ő tsudálkozásában berette űtet, es beretven az Istent űis berettetett az Istentől; De boldog Isten im melly hamar változás követé ez boldog állapotot, mert az ember nem engedven azoknak, a mellyeket Isten neki parantsolt vala, pártot űte elene, es az ő gyönyörűsége igáját nyakárul le rázván Matt. 11. 30. az testnek rabjává tőtte őnnön magát azokhoz a dolgokhoz valo engedelmeségben a mellyeket Isten nem parantsolt vala, mostan immár az embernek kegyetlen teste lőtt neki Urává es vezérévé, az Isten lőtt neki kemény sententiát mondo ítélő bírájává, minden ő veset indulati lőtte nek neki vadolo bizonfágivá, a pokolnak kapuj fel nyilatkoztanak az ő be nyelése, es a setétségnek hatalmasági kések az ő győtrésének vigben vitelére, ő annak előtte

előtte az testet kénberétheti vala az ő teremőjének solgálatyára, most ő a testet kénberéttetik az bűnnek rabotafágára, ő ennek előtte egéslen lelki állat vala, de mostan egéslen lőtt testi állattá, ő ennek előtte tsudálatos vala az Istenj es világi dolgoknak észmeretiben, de mostan olly alávalo állapotra jutott, hogy meg őnnön magátis nem észmerheti voltakeppé; Ugyanis bizonyára miképpen észmerheti magát, holott ő az Istent (a kiből az ő elébbeni boldogságát meg láthatná) nem észmeri? Mostan lőtt ő az halandóságnak mélysféges setét tömlőzének nyomorúságosfoglyává, es immár egyéb nem tétzhetik ő neki amaz Aegyptombelj sűrű setétségnel: innet vagyon az, hogy mindgyárt az ő tetséméji állapottyában az Isteni dolgoknak semlelésében gyenge semé, az ő ifjuj, es erejében lévő állapottyában kantsalos nem egyenesen néző, az ő vénfégeben pedig vakoskodo.

Oh Isten, melly igen igaz dolgot tselekesel te, ha űtet az ő rut párt űtéséjért ebben a sűrű vakfágban ő rökké hevernj hagyod,

gyod, ate fínednek látásául való megfőstás által, azmint hogy ő ennek előtté rébes volt az te jelenlétedtől való megvilágosztatásban az ő engedelmeséjéért.

Az embernek pedig nem csak lelke mérült be ebbe à minden nyomorúságok felett való nyomorúságnak mélységes fertőjébe, hanem még az ű testéreis el hatott ennek hathato merge, mert ime mikoron à testà léleknek birodalma alá volna vetetve, á teremtésnek minden mukájais à testnek birodalma alá vala rekesztetve, de holott az ember az Istennek parantsolattyához engedetlen lűn, az Istennek is igazsága azt mutattya, hogy à teremtetett állatokis engedetlenek lennének az embernek parantsolattyához, az ember à teremtetett állatoknak Ura lévén, az Isten ellen pártot űtött, ki ejtvén magát az életnek Urának kegyeses bátorfágos gondviselése alól, es immár hálálra űldöztek az Istennek porófloitúl, hogy azok által az hálálnak fejedelmének kezében adattasék.

Hová futtz azért mostan, oh te nyilván valogonosztévő, ennek az igaz ítelő bírónak

rónak igaz íteletiből reád botsatott íteleti előtt? miltán mondhatod bizonyára te mostan à Dáviddal: *Hová mennek az te lelked előtt, es à te orizád előtt hová futnek? Ha az menybe megyekis ott vagy, ha az koporso ba vetemis az én agyamat, ottis jelen vagy: Ha olyan fárnym volnais mint az hajnalnak, es à tengernek utolso határanál laknámis; odais à te kezéd vinne engemet, es à te jobb kezéd meg fogna engemet. Ha azt mondanámis; talám à szerettség el fedez engemet; á szerettségis vilgosság téken én kéynyálem: A szerettségis nem fedez el engemet te előtted; hanem az cizakais mint az nap fenlik, à szerettség te előtted o'lyan mint à vilgosság Söl. 139. 8.*

Tekénts féllal mostan az Isten teremtésinek hatalmas alkutmanyira, es lásd meg ha találké valakit à te teremtdőnek ellened fel lobbant haragjának meg engesztelésére; ha az égre fel tekénte, meg látod az Istennek haraggal finig teltetett pohárát jelen lenni hogy te reád kiöntessék: ha te előd be tekénte, meg látod az Isten porófloinak meg fámlálhatatlan

hatatlan seregét, s. azoknak kezeknek te
reád való vetésének kétségeket, (az az,
à te meg kötözésedre való kéf voltokat)
az mellynél mi lehet aláb való, el vettet-
teb, és gyalázatosb ez nyavolyás világon?
de ennek felette fel találod az halált à te
el burétásodra kéfen lennj; ha hátra te-
kéntes à te elebbeni boldog állapotodra,
meg látod à Cherubimokat, és azoknak
fegyvereknek à te meg ölettetésedre va-
ló kéfétetések és villogtatások: Ha
à te lábad alá néss, meg látod az egész föld-
nek az Istentől te éretted való meg át-
koztatását. Hová tekinthetz azért oh
nyavolyás ember? ha te magadra tekén-
tes, ottis fel találod tennenmagadat az
tennen nyomorúságnak tzellyának
lennj, itt meg láthatod hogy az éltető ál-
latokis mind te ellened vadnak; Az föld
vádol és nehezéti sententiádat, à viz el
burétanj kéf, az éltető ég fanyargat, és à
tűz égettégedet, az mellyek pedig még
az te valóságos nyomorúságnak tsak
merő árnyéki és elél járó hopmesterei:
Az te bűnöd véghetetlen, mivel hogy az
Istennek ditsósége, melly azzal meg
barto-

bántodott véghetetlen, annakokáért az
te büntetésednekis véghetetlennek kell
lennj; véghetetlenis pediglen mind ne-
vére, mind idejére, mind az nyomorúsá-
gra nézve; Kéts hozzá azért magadat
oh te meg átkodott bűnös! az igaz ítélő
Bironak rettenetes sententiájának meg-
hallásához: *Mennyetek el* úgy mond en-
tiltem átkoztak az ördök tűzre melly kéfé-
tetett az ördögnek és az ő Angyalinak.
Matt. 25. 41.

Mostan méltó azért hogy à fenn Pál
befédet fel vegyed és ő vele ezt kiáltad:
Oh én nyavolyás ember! kirsoda szabadat
meg engemet ez halálnak testéből! Rom. 7
24. 25. És viszontag edesdeden felellyed
ezt ő vele: *Hálákat adok Istennek à mi*
Urunk Jesus Christusnak általa. Mert
úgy kerette Jstē ez világot, hogy az ő eggye-
tilen egy bűlēt fiát adta érte, hogy min-
den valaki hisen ő benne el ne veszen ha-
nem örök élete legyen. János. 3. 16.

Ohembernek el viselhetetlen és nya-
volyáságos forsa; melly minden vigasztá-
lástul, minden ő elebbeni állapottyára va-
ló kelyre állattatásnak reménységetül meg-
fostatott!

foztatott! Oh Istennek meg betzúlhetetlen fereteti es jo volta! melly à mi áldott Idvezetõnknek drágalátos véré által valo meg váltásunkban járult mi hozzánk segény bunósfõkhöz. *Oh emberek istellyetek azért az Urat az õ kegyelmességejért es az õ tsudálatos munkájiért az embereknek fiaj előtt. Sol. 107. 8.*

III. R E S Z.

Ez világi fines boldogságnak hiábanvaló, tökéletlen, es álhatatlan volíarul.

MOstan te világi gyönyörűségben buboréklo ember, ne hizelkedgyél gorombájul tennen magadnak, ez tettetes es álhatatlan boldogságnak tsalárd reménységével ebben az jelen valo életnek fines gyönyörűségében, ime én el vezetek tégedet, es meg métatom tenéked ez egész földnek ezt à nagy varásloját, es az embereknek hatalmas meg tsalóját, az melly közönséges nevezettel *Világi gyönyörűségnek nevezetik*, az holott-meg találod útet mindé õ hitetõ, es édesgetõ ékeségebõl ki vetkeztetettnek, meg fošta-

foztatottnak, es à képpen hagyattatottnak lennj à mint vagy on az õ tulajdon maga természetiben, meg látod hogy az semmi nem egyéb, hanem az embernek meg romlott állapottyának nyavolyás, es meg otsmánytatott monstroma, (az az tsudája).

Tekénts meg az õ erededit, es fel találod hogy õ el vettetettül es méltatlannul vött eredetet: Mert ez fogantatott az gonos kívánság által, fűlettetett az eredendõ bűn által, tartatott es fel neveltetett az tselekedett bűn által, es à mint most semmeddel látod igen nagyra nevedett es fel emeltetett az bennünk lakozó vétek által, nemis tsuda bizonyára hogy ennyére fel magasztaltatott, mert õ fel ruhazta es ékesítette magát amaz tökéletes boldogságnak fines köntőfével, melly az Adámban el vesett vala, es ebbé tsalárdul meg tsalta az útet nyavalyás követõket: Tekénts reá az õ utaiban, es meg látod útet olyan valóságos tsalárdnak lennj, à minemú tettetes bép õ magában, egy boval próbálhattza meg az útet követõknek fok ezereiközzül, ha-

találhattz é valakit à ki ő ellene valaha nem panaszkodott volna; kérd meg ama nagy ditsófségű embert ki az emberek fíaj-között leg nemeseb, es leg méltóságosab vala, es à ki ezt à világi gyönyörűséget mindeneknek felette követte vala, az meg mondgya tenéked, *hogymind azok hiábanvalóságának hiábanvalósági: ezek mindenek hiábanvalóság. Eccles. 1. 2.* denem tsak hiábanvalóság hanem áléleknekis gyötrelme.

De nosza valamenyével forgalmatosabbban es borosabbban értekezzünk ez nagy hitetőnek állapotjárul es minéműségérül, es fel talállyuk melly gőgősön állyon az ő szabad uralkodásának fineskirályi fékiben, vigyázzván onnét az uralkodoknak állapottyokra es tíftefségekre. Nezzük es tsudállyuk az ő bujáságának alávalóságát, semtelen voltát, őnnön magának tulajdonétván egyedül az első méltóságnak títulúsát, es igérvén az ő alatta lévőeknek a tökéletes boldogságnak gazdag jutalmát; Nemis tsak a testnek meg tsalásában pedig ő illy hatalmas, hanem még az ő rajta tsudálkozoknak

nak lelkeknek el hitetésébenis, es az ő búvós bájossága bizonyára ez ő fándékában annál hatalmasab a meg tsalásra, a mellynél közelebb járul az érzékenység tzéllajnak, es a valóságostökéletességnek hasonlatosságához.

I. SZAKADEK.

Ez világi tíftefségről, es annak hiábanvalóságáról.

MInd azonáltal fogjunk mélyebben mégis, ez földi gyönyörűségnek tettetes ditsófságának vizsgálásához, es valobalásuk meg ha igazaké azok az őigéreti, a mellyekkel az embereknek fiait el bolondította: es ha meg tapasztaljuk útét, a valóságos tökéletes boldogságnak meg adojának lennj, jer a fent Péterrel eggyütt hadgyuk el mindenünköt es kövessük útét: de ha fel talállyuk útét amaz átkozott Chámhoz (Gen 9. 22. ki az ő Attyának semérímét fel fedezte vala) hasonlonak lennj, (a mint hogyugyis vagyon) távoztassuk el mint ilyen átkozottat. Es hogy világosabban s.

tökéltetesebben meg láthatjuk ez tudatlanfágnak fetét fedelének fűrészes felhőjét, jer mennyünk ki ebből az Isten fentéges igéjének tista egére, es ott meg láttuk nyilván annak a meg fűrűdöt égnek veset voltát, es azoknak kik abban munkálkodnak nyavalyás tévelygéseket, nyomorúságos eseteket, fel talállyuk továbbá, hogy űk mindnyáján valóságos Nábálok, es bolondfág vagyon nálók; holott űk fekűsnek fetrengvén az hiábanvalóságoknak elmejeket elnyommasztó otsmány rébségfégében, es jo eleve nem láthatták meg az ő végeknek hirtelen, es nyomorúságoknak minden várakozás kívül rájuk következendő voltát.

Elsőben annakokáért látsuk meg azok között, a mit az emberek *Fi* *tes* *ség* *nek* *neve* *nek*, fel ekefétetve es piperesztetve a gazdagfággal, es az embernek telhetetlen kívánságinak tündöklő palástyával, fel talállyuk ezt még az ő ditsőségségének leg végfőb kiterjesztésében is nem egyébnek lenni, hanem hasonlatlan árnyéknak, a mellyhez hogy hamod nélkül kapdosunk, el vesztjük a valo

got,

got, es így mind a kettőtől el maradunk: Ambár akarminémű karban helyezettett lgyenis ki ki ez világban de mindazon által a minden dolgoknak bőlts rendelőjétől helyezettett abban az ő tulajdon állapotában; ha azért az Istennel es minnenmagunkal birunk abban az állapotban, boldogok vagyunk, de ha a mi előnkbe rendeltetett tzel által hágjuk, felette nyomorultakká lésünk, es holott az Istennel bőltsbekké akarnánk lenni, az oktan állatoknál oktanabbakká lésünk, kik az termésettől annyéra megtanétattak, hogy önnön magokkal, az ő belejek oltatott regulák ferént jól élni tudnak.

Mit akarš te oh a te magad fel habortásának telhetetlen keresője? mond meg énnékem, de mitsoda vagyon itt a tistetségben melly azokat a dolgokat tselekedhetnè a mellyekben tökéletes boldogfág, akar gyönyörűség, avagy legalab valamj állandofág volna; lehetè a te álmod ez által edeseb? avagy ételed jobban tettzhetikè? a te egyéb erzjkenfégid, es egéslen tennen magad inkább győ,

B. 4

nyörhod.

nyörködtethetiké mint annak elotte? Meg elégethetedé mostan ezzel à nemes abrakkal à te lelkednek nagyub erejében levő indulatit? leirhattzé valamit levelben à te teremtdő felett? ki az ő teremtettt állatit meg szemlélvén mind azokat látta joknak lenni, te nem azokrá, hanem azok mellől el néztél, es így azok holott ő magokban jok, tenéked hitvánokká es gonosbakká lőttek, mivel hogy azokkal nem élhettz meg elégedéssel: Az Isten akar tégedet boldognak lenni, te pedig à magad nyavolyáságában akaró maradni, te méltó vagy à te magad nyavolyáira, es nem érdemlenéd meg à közönséges rajtad valo bánakozást annyéra.

Iol es igen ekesen kérlette volt regen, amaz ekesen follo Orátor à Cyneás amaz nagy Görög Imperátortul à Pyrrhusstul, hogy tudniillik, miért igyekeznék Rómának meg vételére? kinek Pyrrhus felele: Miért ne igyekezném, tudtodra légyen néked, hogy rövid időn mind Olasz országot, Görög országot, Ciliciát, sőt ez egész világot hatalmam alá akarom hordoltni, kinek Cyneás mond: mit tsele-

ked-

kedgyünk azért mi akkoron mikoron mindenek à te birodalmad alatt lésnek? felel Pyrrhus, akkoron békefegyben lakván vigán éllyünk, kinek ísmét igen böltsen Cyneás mond: Miért nem tselekedettjük azt most, holott mostan is ugyan azon szabadságunk vagyon mint akkoron lésen? Még abban a vakfágnak fűrű homállya alatt lévő világban is jo eleve meg láthatták, ennek à tisztesség kíváno kevély gonosbna az ő hiában valóságát; igen nagy femerem azért à keresztényeknek meg előztetnj à pogányoktul, holott à nekünk menyből alá küldtetetett Evangelionnak tündöklő fénye, hatalmas az ő világi böltseségben álló tudományoknak ditsóségének meg homályosítására. De nosza vizsgállyuk meg jobban, es lássuk meg ugyan valoban mitsoda ez, à mellynek kevély kívánfágatul az embereknek termésetek ennyére meg vestegettetett, mert ez láttatik egészen az embernek illetlen es érzékenfségnélkül valo állapottyához járulni, menyivel inkább illetlen à keresztény embernek azt, à melly avagy méltatlan dolog, avagy illetlen az

ő álla-

ő állapottyához es rendihez, követnj. Ha ez valami valóságos dolog, kétség nélkül ennek állandóságát ez félelén ki terjeztetett égnek kerületiben fel talállyuk, de ha forgalmatosan meg vizsgállyuk, es ez világnak minden rejtek helyeit fel forgattyuk, akkoron fel talállyuk, hogy az semminemegyéb, hanem tsak hamar elmulando fél, mellyet mikoron magunkénak tulajdonétunk, kell annak mind életét, mind lételet, mástul vennünk, mert mikoron annok leg felségefeb méltóságára fel hagnj láttatunkis, nem egyebek vagyunk, hanem à mik ennek előtte minnenmagunkban voltunk, de vagyunk inkább à mik vagyunk à mások itéletiben, ezis pedig az ő valóságában semminemegyéb, hanem tsak kevés ideig tetző pára, es hogy ha okoson az ő mivoltában meg vizsgáltatik, fokkal aláb valonak lennj az éltető égben zengő bonál fel találtatik, melly mihelyen ki mondattatik ottan semminvé lében, mivel hogy sem magában meg nem álhat, sem visssa nem hivattathatik, ez azért tsak elmében formáltatott dolog, es hasonlatos az égnek abroncs formán

mán kerengő forgásihoz, à melly noha láttatik az emberek között külömbféget tennj, de tsak semmj.

Oh nyavolyás embernek hiábanvalósága! hogy vesztegetheted à te gyönyörűleges idődöt ez te lelkednek el hitetőjének à *Vil'gi tisztességnek keresésére*? honnat fármazott ez te nagy bolondságod, hanem à te lelki semeidnek sűrű homályából, melly ez világnak Istenétől vetetet reád az Adámban, es à melly által terméket ferént valo fármazásképpen immár minden ő fiai örökség ferént rejajok fármazando vaktságban bűlettetnek.

Oh Uram, mi terméketünk ferént à fetétségnek fiai vagyunk, es nem illehetünk meg tégedet, ki vagy ez világnak világossága, illes meg azért te minket, hogy à mi lelkeink meg világosítatván à te utaidbá járhasunk, es à teidvezető kegyelmedet kereshefsük, à tisztességet nem keresvén attúl meg találtsunk, es ez földön te túled meg vigasztaltatván, à mennyekben meg boldogétsunk.

Ez à hiában valóság pedig nem áll tsak à semminek keresésében, a mi javainkal valo

valóvissza élésben, avagy à mijelen való javainknak el tekozlásában, hanem kiváltképpé áll az minékünk ártalmas dolgoknak meg ferzeseben, ezt pedig így lenni könnyen fel talállyuk, ha azokat à fokilletlenfégeket meg gondollyuk, melyek ez elmeben formált tíftefségnek vadáfoira rakodtanok; Elsőbenis ennek bűvén meg világosításaért, es az ő elegtelen, s-hafontalan voltának erősebb meg bizonyításaért, jer vizsgállyuk meg, minémű meg elégedést, elegtételt, avagy kedveséget adott azoknak valaha, à kik áldoztanak azon ennyi fokidéktől fogva: es fel talállyuk útet à koporfohoz, es à meddő méhhez hasonlatosnak lenni, à kik mindenkor ezt fokták kialtanj: *agy agy*, kétfégnélkül ha vagy on ebben à tíftefségnek kevély kívánságában valami egyeb az üreségnél es hiábanvalóságnál, tehát ad valami tapláztatást à te élési kívánságodnak meg enyhétfére; de valamiglen à te lelkezzel az idegeny, es erőtlen eledellel tápláltatik, mind addiglan chén marad, es önnön magátul eledelt vennj kénferétetik; ez tapláztatik az önnön

nön maga kívánságaitul, es miglen láttatik magának à meg elégedéssel hizelkednj, addiglanis el nem különben mint à gyötrelennnek es kinozásnak sanyaru tsigáján. Itt meg láttyuk ezt az egész földnek egyedül uralkodo Fejedelmét panafolkodnj ez világnak többé ő alája való nem hodolása felől. *Aestuât tanquam Gyro* azt mondgya à Poeta; mert sem az ő testének, sem lelkének mintsen ott tsak egy tenjérni helyeis.

Amaz nagy Hámán à tíftefségnek fíntén à leg felső tetejere ültetett vala amaz nagy Afsuérus király udvarában, de mégis mindazonáltal soha nem elégedheték meg az ő chező lelke, mivel hogy à betsölletes Mardocheus térdet fejet nem hajta előtte.

Ezt à leleknek fű gonosbát avagy nyavolyáját, közel követi à testnekis ama nagy nyavolyája, es ezeket à sokkal nagyub vétkeket vísi véghez à test által, mert ez által hőmpölyget akarmi alávalodologbolis nagy ártalmas akadályokat azoknak az iregy femeknek elejekbe gyakorlatossággal, kiknek meg festetett avagy

bélyegeztetett lelkek vefedelmesen meg betegítettek ugyan ezen vétkekben való mértékletlen tobzodásáttal; es azoknak meg feketetésére, olly bűnneltellyes, játék nevezetre való helyet (theatromot.) készt gyakorlatossággal, hogy ez elmében formált tettetes méltóságra fel emelhesse; Ha vissza tekintünk è világnak vjjouman való, avagy mint egy gyermekfégbéli állapottyára, fel találjuk hogy ez à belpoklóság még az Adámnak első maradékában kezdetett vala. Mert ha amaz gonos Kain, ennek à méltóságnak gráditsára fel nem hágott volna, es maga betsteleniségének nem alétotta volna, látván az ő ötsének áldozattyát Isten előtt kedvesnek lenni, az Abelnek vére semmi képpen kinem ontatott volna; Ha ez világi Császárok inkább az ő alattok lévőknél, à tíftefségnek kívánoji nem voltak volna, eleitől fogva ennyi vérontások, es test bakaadások nemlöttenek volna. Effele példák még à mi jdonkbenis felette sokak vadnak, mellyeket itt le írni mostan nem akarok.

Es ha mostan meg gondoljuk hogy

az

az kevélységnek otsmány vétke, elválhatatlanul hozzá vagy on ehez kötöztetve, fel találjuk hogy az eleitől fogva à mindenhatonak rettenetes ítéleti által meg volt büntetettve: Ha Chore-s az ő társaj, oly kevélyen fel nem állottak volna à tíftefségnek tetejére, semmikeppen elevenen alá nem állottak volna à mélységnek fenekére; Ha továbbá Herodes Agrippa kevély è az ő királyi méltóságának fekébè ülven, emberek felett való tíftefséget magának tulajdonétni nem hágy vala, à sérgektől meg nem étetetett volna.

Mikoron azért kívánnuk magunknál fellyeb magastaltatni minnen magunkot à mi tsudálkozásunkra, (az az hogy máfoktul tsudáltafsunk) az Istennek igazságais azt kívánnya, hogy à mi magunk állapottyanál aláb való állapotra tasztatassunk à mi megrettentetefünkre.

Ekképpen azért à kegyes lelek elégé dendőképpen el járván ezvilági tíftefségnek minden grádusit, es abban annyi helyetnem találván, à hol az ő lábait megnyugothatná, kénberétefsék vissza térni segedelemért az Isté Anyafentegy házá-

nak bárkájához, à holott ő bátorfágosan találmagának épséget es elégféget.

II. SZAKADEK.

A Gazdagfágrul es annak hiábanvalóságáárl.

V Alaki kívánnya önnön magát à tökéletes es valóságos boldogsággal fel ékesíteni, es azzal az ő meg elégedésére akar élni, meg kívántatik annak à kívánt dolognak illendő es igaz mértéke ahoz à részhez à mellyet kíván az ő meg elégedése. Ebben à kíváltképpen való részben áll az embernek fű boldogsága, ugyanis mitsoda egyenlőség vagyon itt à romlottság, es à halhatatlanság között? az egész világ es annak minden ditsóségeis nem lehet abban elégféges annak meg elégetésére, hanem egy kevés kívánfága ennek az nemes teremtettnak, melly igen alávalojul kell fűkfészes képpen itélnünk az ilyen embereknek hízkelő lelkek felől, kik önnön magukat egészen ennek à teremtettnak valóságos seprejének es otsmány ganéjának

jának semléléssel való tsudálására adhatyák: Iol vőtte volt esébe régen valaki, hogy az Isten az ő elrendelésének bőségsége szeret, ezt à teremtettnak állatott à földnek gyomrába avagy kebelébe helyheztette é végre, hogy azt, mint ilyen alávaloj meg utáltatott objectomot (az az érzékenfségtelt) az embernek, mint illy fű nemes teremtettnak állatnak seméj elől rejtené; Még à pogány Poetáismeg valhatta az embert egyenes fel álló testtel teremtetetnek lenni é végre, hogy az ő teremtojére fűntelen odafel nézne, az ő egész életét azért más egyébtélnak semlélése körül el töltenj semérem es igen hasontalan dolog, mert ennek az ő kezdeti gorombaság, nevedése bolondfág, vége nyomorúság, annak helyébe à mit te örökségnek avagy nyereségnek neveftalálts vésteféget; vésteféget pedig mind idődnek, mind magadnak, mind Istenednek.

Ha mostan tudakozunk rula, mi lehet az oka, hogy ez földön lévő minden nemzetfégek, nepek, nyelvek, ez hagymáz btegféghez hasonló nyavalyátul így meg

vefstegettetvén artzal le burulva ez aranybálvánt imàdgyák; fel talállyuk azt nem tsak illetlennek, hanem egyfersmind tsudálatos dolognakis lennj; Az erdőnek tsipke bokra királlyá lőtt az berkeknek Cedrus fajin, de az ember nem lőtt Istenné ő magán hog uralkodott volna az ő maga kívánfágin, hanem eléb-eléb menvén az ő régi utában, fel emelte magát mint ha ujjonnan lőtt volna Istenné à teremtetett állatokon, az ő otsmány bélej lőttenek az ő egész testé Urakká, es egyedül azok lőttenek az embernek, mind gyönyörűségére, mind életére tartozó szükségés javaibol parantsolokká es fáfarokká, főt nem tsak az embernek életére tartozó teremtetett állatokbol, hanem még az emberből önnön magábólis, à minden tisztátalanfágnak es istentelenfégnek, kívánfágos s-hamis gyakorlattatása által.

Ebből à tsuda, s-meg vefett természetnek, illy nagy es köszönfégés hatalmának meg vizsgálásából láttatnak fármaznj más erőfs (argumentumok) erőfségek is, mellyek az embernek fel haborodott elmé-

elméjének más Istenj tífteletett javallanak, es ebben az ő elmélkedéseket, à tökéletes boldogfág felől valo várakozásokban meg nyugotnj akarják; De nosza mérfe Kellyük meg azokat valoban à mint vadnak, es fel tallályuk nem egyebeknek lennj, hanem az tellyesfégnek es tőkéletesfégnek ki mutatása helyett, mer ő hiában valofágnak, álhatatlanfágnak, es hízkelkedéssel tellyes meg kötöző tsalárdfágnak tetés rakásának, minekokáért jer visgálljuk es tudakozzuk meg jobban, ha ugyan fármazhatiké valamj valofágos vigasztalás, avagy tökéletes boldogfág ez világi kéntséből az emberre; Es minnek előtte ennek vizsgáláshoz fognánk, még annak előtte fel talállyuk, hogy az ember tsak ugy jár mint az arnyek, *bizonyára tsak hiában forgalmatoskodik, rakásra gyűjt gazdagfágot, de nem tudgyakintsoda éli meg azokat Sol 39. 6.* Gondold meg te magadban oh földi ember, mitsoda nyeréféget vehettz à te kárvallásodbol, találhattzé nyugodalmat à nyughatatlanfágba? mikoron láttatol magadnak lennj leg gazdagabnak, akkor ő lébes

fegénnyé es mezételeenné, magad léfés
el fosztoja à te magad boldogságának,
es annak à megelégedésben való nyugod-
alomnak réfsétskejénekis: melly adatta-
tott volna te neked (a bölts mondása be-
rént) à nap alatt, *vagyon* (ugy mond) *olty*
ki hánya gazdagságát holott semmije
nintsen Példa. 13. 7. à te egész életed bi-
zonyára semmivel sem job mint az álom,
mert mikoron ki kelsz à feledékenységnek
álmából, es fel serkensz à halálból, akko-
ron semmit egyebet kezeden nem találsz
à nyomorúságnál es fégyenvállásnál.

Kétségnélkül, ez à nagy dögletelesség
olly igen elfeledett az embereknek: fiaj
között, mint ha az ember az ő maga nyo-
morúságának szerzésére teremtetett vol-
na, es hogy ha avagy tsak egy grádittsal e-
léb lépünkis, fel talállyuk útét olly efe fe-
lejtetnek lenni, mivel hogy holott ő tudat-
lan az ő jóvendőbeli állapotja felől, még
à jelen valókkal is nem mér élj, à Sala-
mon idejében nagy nyavalyavala ez à nap
alatt, *vagyon* (ugy mond) *gonos nyava-*
lya; mellyet látam è világon: tudniillik
mikoron à gazdagság az ő Urának veke-
delmére-

delmére vagyon. Pred. 5. 13. de nagyub-
bá lett à mi időkben, mert à világ è meg-
aggott idejére jutott állapotjában is nem
kevésbé bűvölködik ez vétékkal, mint az
ő erőtlen es ujjonnan plántáltatott álla-
potjában: Melly igen nyomorult, es
melly nevetégre melto az embereknek
ez földi férgekhez hasonlo dolgokkal va-
ló otsmány életék? Melly igen igazán
mondhattuk miis ez illeténeknek mo-
stán azt, à mit fent Pál mondott vala ré-
genten az Galatiabélieknek: *Oh balgatag*
(világ fiaj) kitesoda igézet meg tiéket? Ha
à ti aranyatok, es ez üstötök, avagy má-
fé, avagy semmj, à ti abból való gyönyö-
rűségtek sokkal inkább semmj; Semmi
nem mondattatik abból tiéteknek, ha-
nem tsak à véle való élés, miglen à ti gyö-
nyörűségtek vagyon ennek semlelésé-
ben, es reménységtek ennek bizontalanlá-
gában, à ti vigasztalástoknakis búkléges
képpen tsalárdnak kell lenni; Somorú-
ságtoknak pedig valóságosnak.

De nosza ámbár gondollyuk útét ez
előbb meg mondatott nyomorúságoktul
üresnek lenni, es semlélyük meg az ő
hozzá

hozza hitegető, es magához kötőző ékeségében, meg láttyuk hogy ha találhatunké bene valamit, á mi az tökeltes es valóságos bódogságnak nevének megfelelhetne; A gazdag embernek jófága nevékedik hivalkodással es meg elégedéssel, az ő mezej á békefegben gyümölsőznek, az ő tsűrej á hásonért bűvetetnek meg, sivének indulati á gyönyörűségért, es annak utánna azt mondgya az ő lelkének: *En lelkem, sok ebrendőkre való el tört javaid vadnak, nyugodgyál, egyél, igyál, gyönyörködgyél. Luc. 12. 19.* imé meg ennek az ideigvaló bódogságnak tsalárd méltóságábanis, mindgyárt az örökké való nyomorúságnak valóságos mélységét talállyuk fel: *Oh bolond, ez éjjel meg kívánnják á te lelkedet teotüled, á mellyeket te kéféttel kie lésnek?*

Mostán valoba eűnkbe vehettyük hogy az emberi bódtseség az Isten előtt bolondfág, es nem tündöklük jobban á gyalázatos névnel, melly igen nyavalyás gyönyörűség pedig az, á melly meg toft minket az Istennek kégyelmetül!

Oh Uram foglally el tennen magadnak enge-

engemet, es távoftasd el azokat tőlem á mellyeket akarék, hogy itélhessem *az Istenj foglalatot es á kegyességet nagy nyereségnek lenni.* 1. Tim. 6. 6. es esmerhessem én magamat igazán valóságos gazdagnak lenni akkoron, mikoron egyebek láttatnak gazdagoknak, de nem azok.

Ennek á gyönyörűségnek hirtelen való es váratlan kárát, mellyel minnenmagunkot iteltük valóságosan tápláltatnj, követik más több gonofokis tudniüllik; á nyomorúságnak el válhatatlan utitársfaj, es az ember fel háborodot állapottyanak valóságos részei, sőt az ő lelkénekis keserűségi, azoknak á dolgoknak el vesésen való bomorkodás által, á mellyekben őfűképpen helyezettette vólt nyugodalmát es bódogságát: Oh halál! melly bomorú á te emlékezedet annak az embernek ki az ő bódogságát helyezettette á gazdagságban? Méltán mondhattátok azt mostan tijs világ fiaj, ennek á gazdagságnak, á mit mondott vala Job az ő barátinak: *Ti mindnyájan (ugy mond) ártalmas vigasztalók vadtok; Job. 16. 2.:* Fel talállyuk mostan á bódts Salamon mon-

mondásának igaz voltát: *Hogy a gazdag-
ság nem hafnál a haragnak idején.*
Pelda 11. 4. A fent Dávid, ez világi
nyomorúságoknak tellyes voltát leakar-
ván rajfolnj, nevetésnek tsellyájul tőtte
azokat az Istenfelők eleiben ki, Sol 2. 8.
*Mellyet az igazak (igy fol ő) látván,
felnek, es tőgedet tsufolván, ezt mondgyák:
Ime ez a fersu, ki az Istennek hatalmas-
ságában nem bizott, hanem bizott az ő gaz-
dagságának sokságában.* Mitsoda okos
ember volna azért most az, a ki látván
ennek az földi tsudának tsalárdtságát es
hafontalan voltát, meg engedné ennek
bolgálattyára adattatnj önnön magát?
mindazonáltal az ő hiábanvalóságának
elėbbenj kitettzészéhes képest, azt mond-
hattyuk ő felőle, a mit mondot vala a She-
ba királyné Affony Salamon-felől; hogy
tsak feleis nem jelentetett ennek meg
minékünk, mert sokkal nagyub gonofok
voltak el rejtve háta megett, mellyekkel
hatalmason sértegeti es győtri a lelket,
erre nézve hasonlított a mi édes Idvezé-
tőnkis ez világi gazdagfágot tővifsekhes,
a mellyekkel a nyavalyás lelek felette
igen

igen meg sebeséttetik, es egyfersmind, az
ő méltóságosab .s- mennyei munkájának
vegbé vitelére a mint Idvezetőnk mond-
gya alkalmatlanná es erőtlenné tétet-
tetik. Luk. 12. 34. *Mert a holott vagyon
a ti kintsetek ott lefőn ugymond a ti bive-
tekis.*

Ier vizsgállyuk meg azokat résenként,
es fel talállyuk nem egyebeknek hanem
mint meg annyi sok hohéroknek lennj,
kik midőn láttatnak taplálni minket a
gyönyörűségnek tejével es vajával, két-
segnelkül akkorő az mi funnyadozó lel-
keinket az hálálnak es a pusztulásnak ke-
resttihez segezük.

Mindeneknek előtte fel talállyuk az
embernek lelkének kőrőskörnyűl való
keretésének (melly az Isterj bolgálatban
avagy tisteletben áll vala) meg romlott
es le tőrettetett voltát ez által az emberi-
nemzettségnek kőzőnséges es hatalmas
ellenfége által, es felette veszedelmes es
tágas tőrest avagy rést nyittattatnj a min-
denfele nyomórűságoknak be helyhez-
tetésére: Ez vala az oka hogy a fent Pál
a pénznek kívánságát, minden gonofsá-
goknak

goknak gyűkerének lenni mondotta; Es hogy ha mégis tovább értekezünk ő tüle ennek punctumj felől, meg mondgya minékünk, *hogy a kik meg akarnak gazdagulni, esnek kesértetbe es tőérbe, es sok baltagatag es Káros kívánságokba, mellyek be meritik az embert vesedelembe 1. Tim. 6. 9.*

Es mivelhog az nyavalyás emberben nem maradott semmi reménység, ez nagy romlás alól magátul valo fel éppetetésre, mellyet a bűntőtt a lelken; fel talállyuk útet mind azoktul a boldog eskőzőktől, mellyek által rendszerént az ő elébbeni boldog állapottyára fel éppétehetnék, meg foztatottnak es üressetetnek lenni: Mert ez világnak gondgya, a gazdagságnak ravasága, es más egyéb képtelen dolgoknak éktelen kívánsági, be ferkesetek az ő lelkében, a mellyek meg foityák az igét, hogy ne gyűmöltsőzhessék fivében. Ezekért es ezekhez hasonlo okokért mondotta a mi Idvezetőnk az ő tanítványinak: *hogy igen nehéz dolog a gazdagnak be menni a mennyeknek országába. Matt. 19. 23.* Erre nézve mondgya a lent lakabis ez keserves jajt a világi fővény

vény gazdagok ellen: *No immár* (ugy-
mond) *gazdagok sirjatok jajgatással, a ti reátok kévetkezendő nyomorúságatokon; A ti gazdagságitok meg rothattak, a ti rubáitokat a moly meg ette. A ti aranyatokat es ezüstötököt a rosda meg fogta, es azoknak rosda jók téhen bizonságot ti elletetek, es meg emefü a ti testéneket mint a tűz. Jak. 5. 1. 2. 3.*

Noha láttjuk azért mostan a vesedelemnek külömb-külobmb fele voltokat, es ez világi gazdagoknak meg kébetetett véghetetlen nyomorúságokat, de mind azonáltal bízhatuk még erről a vesedelemnek artalmas mérges fűvérülis, a mi vigasztalásunkra valo jo édes mézet, mert a ki azt mondotta *hogy senki nem szolgálhat két Urnak* Matt. 6. 24. aztis mondotta egy bers mind, *hogy ferezzetek magatoknak jo akaro barátságos embereket az hannis gazdagságból.* Ha még az Istennek legaláb valo teremtetett állatijs, az ő teremtetett boldogságoknak ebből valamj jo ézit vesik, menyivel inkább mi kétfégnélkül több jokat találunk ezekben, ha azok gonofságot nem találnak mi bennünk:

No annak okáért éllünk a mi szabad-
gunkal mértékletességgel, jer éllünk ez
világon úgy mintha nemis élnénk, jer
birjuk azt az Istenben es az Istenért, így
testi jokkal bűvölködvén a földön, lelki
kéntsünkis léfén az egekben.

III. SZAKADEK.

*Az világi gyönyörűségről es annak
rúfnyaságáról.*

EZ jelen való életnek fines bődög-
ségének hiábanvalósági es tökélet-
lenségi között, mintsen semmi oly ba-
romj, oktalan, es az keresztyénj nevhez
illetlen, mint az embernek az a rendelet-
len kívánsága, a mellyben az bujaságnak
bűnös es otsmány érzékenységgel akar
tettzenj mindenekben a maga telhetet-
len buja kívánságának: Mert a mint hogy
magában az semmi nem egyéb hanem az
embernek meg veszt boldogságának leg-
also feneke es sepreje, így az embernek
elméjéti az ő illy seppedékes es meg
mérgefedet léhellelivel úgy meg veszte-
gette, hogy a miképpen az elsőben el tá-
vozott.

vozt vala az ő teremőjétől, így ezis mo-
ltan el távozt őnnön magától, es olly
mésse ment az emberi okosságtól, hogy
az oktalan állatnál alább valóvá lőtt.

Itt ezek között az embernek tündiri-
avagy tsudaji között meg láthatunk Eg-
gyet, miképpen áldozik az ő idejének,
állapottjának, testének, es lelkeis az ő
telhetetlen hasának; Meg halhattjuk ő-
tet ekképpen bollandj: *Együnk igyünk
mert holnap meg halunk*, mint ha az em-
ber egyedül tsak az ételre, es az haláltól
való meg oltatásra teremtett volna;
Melly felette igen meg vettettetett utá-
latos mondás ez, es melly igen illetlen a
keresztyének között tsak neveztetnijs, a-
vagy bizonyára méltó volna inkább hogy
az embereknek társaságokból békive-
tésre küldtetnék! meny el te telhetet-
len tobzódo HasIsten az oktalan állat-
hoz, es meg látod azt kevéssel elégednj,
tsak annyival egyedül a menyi elég az ő
terméseti bűklégének meg enyhétsére;
még azok a jo teremtett állatokis nem
egyebek teneked hanem a te lelkednek
tömlötzi, mellyet mikoron ez által a vi-

lági szabadság által igyekezel meg erősíteni, kétség nélkül a te rabfágodat akkor kezdted nevelni, szabadságodat pedig fogatkoztatni, te a te magad mértékletlenséged által főtottad meg magadat az Istennek jelenlététől: igen siralmas gyönyörűség pedig az a melly ön nála nélkül vagyoni; Ne tsald meg magadat oh ember, mert ha ezen az uton jár, kétség nélkül veszedelemre vezet ez tégedet, es el jár az a nap mellyen ezt fogod mondani: Mitsoda gyönyörűség volt azokban a dolgokban mellyeknek most gyalázattát vallom?

Másikat az ő rétségének utálatos fertőjében fetrengvén fekünni, es ekeben nem venni, *hogy a bor tsufolová téki, es a rétségű állat háborgová, es valaki abban gyönyörködik nem lehen bős, Példa. 20. 1. Végezetre meg mar, es mint a mérges kígyó meg isip. Példa. 23. 32.* mégis olly igen nagy az nyavolyás embernek az ő ektelenlége es boldogtalanléga, hogy annál inkább mégis nagy semteleenül azt kiált ya: *Mihelyt fel kelek (ugy mond) el megyek ismét meg keresem a korcsomát. Példa 23. 35.*

A har-

A harmadikat ez világi ditsőféggel meg rakodatt kívánságtól betégné lenni, es a gyönyörűségnek egyik részében. nyomorultul bolyókáskodni. Az mellyel valo tsalárd közösfülésejért femminek vili az eget az ő jövődő lakohelyét, az ő boldogságot, önönmagát, es a mi mindeneknél nagyobb, az ő Idvezetékével valo gyönyörűséges es idességes egyesülést, miglen pedig ő ennek a vakoskodásnak es habahurgyaságnak tágas-után (melly az ő feméj előtt igaznak es tökéletesnek láttatik lenni) jár, mind addiglanis ő nyavolyás tévelygesben vagyoni, es nem veszi ekebe hogy követi azt nem különben mint az ékor melly a megnyuzásra megyen, es mi képpen mitor a békót a bolondoknak tanétsokra bókra vetik Példa. 7. 22. Mert magad jól tudod te oh ember! hogy ennek az ő házakoz menő utak a koporsóra valo utak, mellyek állanak az halálnak fenekére vers. 27.

Honnét vagyoni az hogy az nyavolyás ember így el tévelyedett az ő utáról, melly út az örökkévalo nyugalomra vezet.

D 4.

zeti.

zeti vala? Kétfégnélkül ha meg vizsgáljuk ennek okát, fel találjuk az embert meg jatzottatottnak es meg tsalattatottnak lenni, amaz ttalárd Sircnesnek fines es hazug éneke által, nem tsudalom sem mire hogy ő nem veheti mostan ekeben magát ugy à mint vagyon, holott ő nem ismerheti meg önnön magát, mert az ő ítélettelben tündöklő bezej az ő eseti által meg homályosodtanak, es mostan immár nemalkalmatosabbak ez semünk eleiben vettettetett földi dolgoknak otsmánfáginak meg különböztetéfére, mint azoknak ravasfáginak es álnokságinak el távoztatására.

Ez világnak gyönyörűségi elsőben igen szép tündöklő állapotba teremtettek vala, ugyannyéra hogy azok ártatlansággal fel ékesítettek, es boldogsággal meg koronáztattak volt, egéslen azok szépek voltanak mint à *liliomok*, ékesék mint à *rósák*, es jo illatnak mint à *drága kenetekkel fel ékesített nyokolyak*; nem különben mint à *berelmes barátok* fel voltak öltöztetve es ékesítetve à *tökélletes boldogságnak* fok különb-külömbféle nemeivel, mind azok pediglen volta-

nak egyedül tsak az embernek meg vidámétására es gyönyörűségére; de à miképpen hogy ilyen fényesen es ditsőségesen teremtettek volt az emberért, így viszontag ellenben, az emberek által változtattak el ismét ilyen képpen: Mert à miképpen hogy azok ennek előtte szépek voltak, az lsten ditsőségének jeles es tündöklő fényességének ő rajtok valo ragyogásától, így ellenben mostan meg motskoltattakká, undokéttattakká, es átkozottakká lóttének, az bűnnek rajtok el terjett árnyékának temérdek fedeletül, tekénts rejájok mostan, es meg látod őket minden ő elébbenj ékeségektől meg fosztattaknak lenni, akkoron azok fel ruháztattak vala az artatlanságnak fényes köntőfével, mostan befedeztettek az bűnnek es abból érdemlett büntetésnek otsmány fakadozott tzondorájával, akkoron fel ékesítetve voltak az túlők ígértetett dolgoknak igazánvalo meg tselekedetinek valóságával, mostan fel öltöztettek tsalárdfággal es finelséggel, akkoron meg koronáztattak vala tökéletes boldogsággal, mostan meg kőszoroztat-

roztattak valóságos nyomorúsággal.

Noha semlellyük meg avagy tsak mostan egyben valóba. à mi bomorúsággal tellyes világi buja gyönyörűségünköt, mellyet még à bent Pális könyvezés nélkül nem nézhetett, es fel talállyuk azt nem egyébnek lenni, hanem à valóságos nyavolyáságnak tökéletes igaz kiábrázoló példájának, *es az Christus keresztnek ellenséginek, kiknek végek véfedelem, kiknek Istenek az ő hálok, es az ő dicséreték ő magoknak gyalázattokra vagon, kik à testekben bűntek. Phil. 3. 18. 19.*

No te most emberinemzetnek tsudája, menten meny ámbár eléb-eléb à te istentelenségedben; de à mikor ingyen tsak ebedben sem vébed bintén akkor jó el az az idő, mellyben azt kezded mondani: *Nem bűntem ezeket, mikoron meg mozdulnak az háznak amaz őrizőj, es nem bírják magokat az erősek, es meg homályosodnak à te lelkednek ablakán kinézők, Predic. 12. 3. 5.* à te bűneidnek gyönyörűségi el multanak, à rettegek jelen vadnak, semmi egyéb nem maradt

dott à te otsmánfágodnál es nyavalyáságodnál; Mitsoda külsőmbfőget tehet azért most te à közétt à mi nintsen, es à mi soha nemis léfenn? mostan à te egész életed merő semmi, által ustad à bűnnel tellyes világi gyönyörűségnek mélyfeges tengerét, de à te lábadnak tsak nyomaismeg nem láttathatik; mond meg nekem mostan, hogy ha à te el mult jó időnek egy kitsény rébetskéje nem betsülletesb volté à bűnnel tellyes idejénél? es hogy ha egy napi gyönyörűség az égben nem sokkal felül haladé ez földön ezer estendeig valo boldogságot? melly ki mondhatatlan à te bolondfágod oh nyavalyás ember, ki oz örökkévalót egy szempillantásigvalon tserélted el! à te egy szempillantásigvalo gyönyörűséged el mult, à te meg maradando nyomorúságod pedig jelen léfenn mind örökké.

IV. SZAKADEK.

Az fjsmeretről, annak tökéletlenségéről és visszafordult állapotjáról.

Mostan jer fogjuk fel elmélkedésre, az embernek alétatott földi ditsőtségének azt a részét a melyet *Esméretnek* nevezünk, es bizonyára ez, a mint hogy az ember tökéletességének közelebb való, es leg tulajdonab formájának hathatóképpen ki ábrázolója volt, így ez leg alkalmatosabb es hatalmasab az ő boldogságának ő véle való el hitetésének is javallására. Mert hogy ha tudakozunk a természetnek fok, es mint egy véghetetlen külömb-külobb fele voltai között, fel talállyuk hogy ez a teremtésnek egész munkája rendeltetett es bereztetett volt egyedül a külső embernek életére es gyönyörűségére, de mikoron az embernek telte gyönyörködtetett volna mind ezekkel a külömb-külobb feleiségekkel, akkor a lélek semmit nem talált az teremtésnek munkájában a mellyel az ő kívánságát avagy meg elégthette, avagy győ-

gyönyörködtethette volna, ő azért más gyönyörűségesebb, es meg elégéthetőb objectumról (az az tzielről) értekezett, es mikoron a testet tárful melléje vőtte volna ennek az Aegyptomj párhagymának esugorkának temérdek, s-tibutátalan meg eméltésével, akkoron ő legeltetett az Isten fininek látásának amaz méltóságos es mennyei Mannájával: akkoron ő az eget a földben berekeftve találta lenni, es mikoron tekintett volna a teremtésnek titkos méltóságára, látta az teremtésből az Istennek fénlő ditsőségét, mert még tsak egy leg aláb való es el vettetett részeis ennek a teremtésnek, az örökkévalóság felől ő néki tudománt fogloltatott: es noha ő mostan lőtt az Istennek Scholájában budosová, es noha nem tsak meg homályosítatott az ő elmeje, hanem még ez nemes betűknek tanulása felől is feledékennye tétetett, mind azonáltal kétség nélkül ha mostan vadenak még valami maradék fikráj a boldogságnak a földön, feltalállyuk azokat őve gyűjtetettve es el rejtetettve lenni ezekben a feledékenységnek sarátnakiban:

es itt láttathatik a lélek magát a meg elégedésben valamenyére meg enyhétenj, es magának valóságos s-tökélletes boldogságot igérnj ez alá valo világban; De hogy ha serényen meg fontollya ezt az esméretett a miut vagyon, akkoron felalállya ezt a fent Iános könyvéhez hasonlatosnak lennj Jelen 10. 10. es az ő fájában mint a méz olly édesnek, de az ő gyomzában keferűnek.

Mert mikoron ő (tudni illik a lélek) gyönyörűségesen meg vendéglette volna az ő ényét, ezeknek a meg értetett gyönyörűségeknek édes séges ézivel, fel találta azokat igen kemény eméftőveknék, es gyakorlatossággal az halálos nyavolyának nagy veszedelmében ejtőknek lennj: innét főkák közön séges befedben mondanj, hogy a nagy elmék inkább mindenkor nagy botrántoztatok még azokban a bőltselégnek punctomibanis mellyekben azok leg bőltsőbbeknek itélklennj ő magokat: Ennekokaért né-melleyek, mikoron felettéb valo kívánoji ennek az elmében formált eledelnek, es az ő esmereteket fellyeb magafaltanj igye-

igyekeznek a másokkal nekik tulajdoné-tásnál, (az-az, a mint másoknakik tulajdonétyák) felette rutul el vesztik, es igenyavolyáful az homalyos tudatlanfágnak melységes fenekében önnönmagokat alá nyomják es ejtik. Ez vala azo ka, hogy Festus a fent Pált bolondnak aléttya vala, de még a mi időnkben is a nagy tudományúak között sokan tselekefnek ék-képpen, mert holott mostan a lelek rabjává lőtt a testnek, kell annakokaért annak temperamentomát (az-az mértéklé-fét) követnj, ő meg kötöztetett a testűt, es ha valamikor (a mint hogy gyakorta történik) igyekezik valamj erőfak által az ő elébbenj vele tartott barátságát fel bontanj, akkoron üldöztetik, es a ferént az igazság ferént, mellyel az előtt meg tömlötözöttetett volt, meg fogatik, es méltan az pártütésnek feneketlen fetét mélységének közepi be bé tabitatik.

De netalám mi mostan azt itéllyük hogy a testben egyenlő rendbē valo állat-tatás, es a lelekben valo segétő erő, ennek a gyönyörűséges élőfának, méltosá-gos, es igen gyümölsöző termő ágat

bolgáltat; Tekéntsük meg azért mitsoda tápláltatásra való erőt, mitsoda valófágos meg elégedést találhat a begény lélek ebben a kívánt gyümölsben? Ketség nélkül ha jól be tekéntelünk ezekbe a punctumokba, meg láttyuk hogy a mi vak észméletünknek leg nagyub méltóságais, nem egyébre bolgál minékünk, hanem a mi meg kétféretett nyomorúságunknak ki jelentésére es beállására: Mert ez elmében formált drága kűnek avagy gyöngynek követéseben esett nyavolyáknak es kedvetlenségeknek feletteis, mikoron a mi észméletünk binten az embereknek elmébéli meg foghatásoknak leg felső tetejére fel hágis, még akkoronis magunkot csak merő tudatlanságnak láttyuk lennj, minekokáért akkoron meg láthattyuk hogy ezek a dolgok, mellyek a mi meg foghatásunk felett vadnak, felette fokkal méltóságosbak, mint az észméletnek ez a kitsény morfalekja, a mellyet im itt illy nagy vesedelemmel keressünk; es mostan mikor a lélek ítélj önön magát hizlalnj ezzel a messze való látásnak okos ravaságával, akkoron megtalállya

talállya magát igen bolondúl meg tsalattatotnak lennj; ő bizonyára el törődött es többire ugyan ehel holtálótt, sőt a mi leg nyomorúságosáb dolog, gyakorlatossággal ettúl a fuvalkodtato eledeltúl fel fuvalkodik s-fel puffad, es mikoron láttatik ezekkel fokkaig önön magát gyönyörűségesen táplálnj es legeltetnj, akkoronis nem egyebűtt hanem a mint bent Pal mondgya az örökkévaló halálnak vesedelemében vagyon, 1. cor. 8. 1. *A mi pedig azokra néz a mellyek a bálvánioknak áldoztatnak, tudgyuk mindnyájan, hogy a felől értelmünk vagyon: De az erielem fel fuvalkodtat, az értelem pedig eppét. es olly messze vagyon ő mostan az elebbenj boldogságátul, hogy fűkfégesképpen önön magát nyavalyásnak lennj kell vallanj, es észméletlenkéntelenség alatt est kell kiáltanj: Hogy az embernek tettetes boldogságának leg méltóságosb részei ez földön nem egyéb, hanem az hiábanvalóságának leg nagyub neme; ő annakokáért kénberitetik mostan meg vallanj, hogy a tökéletes es valófágos boldogság vagyon csak annak*

élméletiben, à kiben *vadnak* à bőségségnek es esméretnek tellyes kéntsei el rejtve Coloss. 2. 3.

Ezeknek valóságos meg gondolásával, ő minden è világi meg elégedésnek hasonlalan es tsalárd reménységinek, minden kénberétes nélkül maga kéjén válét mondhat es à következő ditsóságségnek jelen valo boldogságával táplálhattya önnön magát; ő mostan nagy ohajtással együtt fel kiálthat à fent Dáviddal: *Mi képpen kívánczik à farvas à folyo vizekre, akképpen kívánczik az én lelkem te kozzad Isten.* Sol. 42. 1. ő mostan meg vendékelhetimagát è földön az ő égben lévő uj borának beülelésevel, ő álhatatosan es vigan elhiheti hogy még jövendőben innya fog az Isten gyönyörűséginek folyamatabol, es ő mostan bizonyára boldog az ő idő ferént valo esméretiben, mivel hogy azt mint egy fogalójává tötte az ő örökkévalo esméretinek beülelésére.

IV. RESZ

IV. R E S Z.

Az menyorságnak ditsóságról, es à fenteknek boldogságokról, melly ilyen hét fakadekokra hárad.

I. S Z A K A D E K.

Mellyben amaz fent városnak az Új Jerusalemnnek eppületeinek femlel. Je engetetik minékünk meg.

Mostan alá s-fel járván, es magadot à tökéletes boldogságnak hasonlalan keresésevel ez földön el fárasztván, engedd meg magadat énnekem ez mennyei elmélkedéseknek grádufin el vezérlesem; ebből à jelenvalo sürűséges nyomorúságból, mellyben az Adám által estél, amaz ditsóséges lako hajlékokba, mellyek à te Idvezetőd által kékéttettek teneked az Istennek Paradisomában. *Járuljunk azért mi mostan à Sion hegyébe, es az első Istennek városához, à mennyei Jerusalembhez, es à sok ezer Angyalokhoz. Az első bűlötteknek grülekezetihez, kik be irattak menyben,*

es à mindeneknek birájához az Istenhez,
es à tökéletessé lőtt igazaknak lelkeknek
birájához. Es az Új Testamentumnak köz-
bejárójához á Jészushoz, es á reánk hintet-
tetett vérhöz melly drágáb dolgokat fot,
hogy nem mint az. Abelnak vére. Sidok. 12.
22. 23. 24.

Melly lako hajlékok örökkévalok, la-
kosi ditsősségek; Kirlálya meg fogha-
ratlan, örömj ki beérelhetetlenek; közel-
gefsünk azért ehez à bent városhoz ke-
gyes Istenj félelemmel es alázatossággal,
mert ebben az menetelben tévelygeni
hitetlenség, mébbe menni veszedelmes,
igen közelről pedig fémlélni vakmerő-
ségből bármazott nagy meréség, fen-
ki nem járhat ezen az uton bátorfággal
az Istennek parantsolattya nélkül, előt-
ted vagy on néked az, nyisd meg azért
olvasd es tanúlyad hogy el mehefs bá-
torfággal es visba térhels bkeféggel.

Mostan hadd vezérellyelek el tégedet
lélekben á bent Jánosnak magás, es bent-
féges hegyére, es ott meg láthatod éppü-
letit es nagyságát ennek à tündöklő Vá-
rosnak à mint az meg jelentetett volt
néki az menyből. Az

Az Istennek parantsolattya avagy
Commissioja, melly igazgat minket me-
nyere mehetünk batorfággal ebben à bent
városnak fémlésében.

Es fel von engemet lélekben egy nagy
magás hegyre, es mutata nekem egy nagy
várost, à bent Jerusalemet, melly Istenül
állott alá menyből, Jelenés 21. 10.

Mellyben vala az Istennek ditsőssége,
mellynek világossága hasonlatos vala à
drágalatos kűhöz, ugymint Cristályhoz,
hasonlatosképpen fémlő Jásrishoz.

Es vala nagy es magás kerétfé, melly-
nek tizenkét kapuja vala, es à kapukban
tizenkét Angyalok, es fel irott nevek, mel-
lyek az Izraelnek tizenkét nemzetségeknek
nevej.

Nap kelet felől három kapu vala. Észak-
ról három kapu, Délről három, Nap-
nyagatrulis három.

Es az város kerétfének tizenkét fun-
damentomj valának: mellyeken vala à
Báránnak tizenkét Apostolnak nevek.

Az város pedig négy begeletű, melly-
nek hobbafága annyi, menyi féleltsége.
Es meg mire à várost a Vebő állá, tizen-
ket

ket ezer futamatnyéra, es annak hosszúsága, szélessége, es magassága egyenlő.

Es meg mére annak kerétfét, ház negyven négy singre embereknek mértékekkel, melly az Angyalé.

A kerítésnek pedig rakása vala Jáspisbol: A város pedig tiszta arany, es hasonlatos átiá üveghez.

Es az városnak kerítésének fundamentomj, meg ékesítettek mindenféle drágább kővekkel. Az első fundamentom vala Jáspis. Második Saphir: harmadik Chalcedonius: negyedik Smaragd: ötödik Sardónix: hatodik Sárdius: heledik Chrysolytus: nyolcsadik Beryllus: kilencedik Topázius: tizedik Chrysoprásus: tizen-eggyedik Hyacinthus, tizenkettődik Améthysus.

A tizenkét kapu, tizenkét drágakübből vagy on, es egyenként á kapuk egy egy drágakübből v. dnak es á városnak piátza tiszta arany, mint egy tiszta fényes üveg.

Es ez város nem fűkösködik á nap nélkül, avagy á hold nélkül, hogy abban fénlenének, mert az Urnak ditsősége meg fénye-

fényesítette azt, es annak bévétneke á Bárány.

Oh Uram, mivel hogy te magad jól tudod hogy á mi tisztátalan femeink nem láthatnak tovább mint á mi megromlott természetünk engedi, te annak okájért á mi meg feghatásunknak tunyafágához nyájjason alá bortsátkoztál, es á te mennyei éppületednek ditsőséget, az halandóságnak homályos árnyéki által ábrázoltad ki, mellyeknek mind azon által fép ékes tündöklések mintzenek annyival fellyeb á teremtet állatoknak ganejnál, mint á te bentidnek ditsőségek az ő leg job tökéletességeknél. Hiszük mi azt oh Uram, hogy á te Anya fentegházad amaz mennyei éppület mellyet őve ferkeztettél á te ditsőségedre, te lélek vagy, es nem lakol kezzel éppéretett házban Ephes. 4. 16.

A te éppületed annak okájért (mint tennen magad) lelki állat; hiszük mi hogy á mikeppen töttél te minket hasznos es illendő éppületté tennen magadnak, így hasonlatosképpen tennen magadotis minckünk, s. á te bentidnek lelkeknek es testek-

testeknek, kiknek az ő ditsóségeket ki nem mondhatni. Oh Uram mi ingyen tsak meg sem foghattuk, tselekedd ezt-azért, hogy azon tsudálkozzunk, és a mi tsudálkozásunkban a Dáviddal eképpen fel kiáltunk: *Oh melly igen ferelmetesék a te hajlekaid seregeknek Ura! Sol. 84. 1.* es akkoron kívánnuk a mi földi hajlekinknak el bomlásokat, *hogy élhesünk a mi mennyei hajlekunkal, melly keznetküléppetetett. 2 Cor. 5. 2.*

Meg szemlélvén azért eléggé ennek a mennyei városnak külső boldogságát, imé én be vezérellek tégedet ezekben az örökkévaló hajlekokbanis, és meg mutatok néked annyit ezekből a mennyei örömekből, a menyinek meg foghatására a te halando semeiddel alkalmas lehet: mert bizonyára a miképpen hogy a földön az mi hazaink leg utolsó és aláb való részei a mi boldogságunknak, így hasonloképpen ittis.

II. SZAK-

II. SZAKADEK.

Mely el vezérel ez bent városnak lakosinak szemlélsere.

NEm még addig bé ebbe az bent városba, mig nem meg láthatod az *Angyaloknak, Archangyaloknak, Fejedelemségeknek, Hatalmaságoknak, Uraságoknak, királyi-ékeknek, Cherubimoknak, Seraphimoknak, megh fámlálhatatlan seregeket Col. 1. 6. Eph. 1. 21.* mindeniket azok között halhatatlán dicsőléges léleknek, és kit kit közöttük igen helyesen az ő erős állapotokban rendeltetteknek és helyezettetteknek lenni az ő bölcs és örökkévaló teremtetők által: Ennek hatalmátul vagyon azoknak eredetek, ennek bölcseségétől erősítették meg abban az ő eredetekben, ennek feretétől lőtt az ő eredetek méltóságossá, és az ő dicsőségejért az a méltóság örökkévalóvá, Rom. 11. 36. *Mert ő tőle, ő általa, és ő benne vадnak mindenek, neki legyen dicsőség mind örökké, Amen.*

En mostan nem méreblem magamnak

ez Mennyei karnak allapattyának semleléset tulajdonítani, sem felettébb vizsgálni miképpen különböztesenek még azok az ő tisztekben, avagy természetekben, mindenikre nézve elég lehet az miénkünk, ha tudgyuk őket dicsőségeseknek lenni, es kiben-kiben ésmérünk annyit, à mennyivel az ő teremőjöknek dicsősége mindenik által nevededik: No annakokáért mennyünk el azoknak rendek mellől, s-tsudállyuk őket, es az mennyire minékünk bátorfágos lehet annyira semlélyük az ő tisztekben. Itt penig meg semlélhettyük azokat kétképpen. Elsőben, à mennyiben Istennek fogai, annyiban meg látháttjuk azoknak nagy *batalmokat*, s-az Isten akarattyának es teczésének vigben vitelében valo csudálatos ferénfségeket. Másodszor, à mennyiben Istennek követi, annyiban visontagfággal, à mi kíváltképpen valo vigáztalásunkat; Végy értelmet azért az ő ki mondhatatlan forgalmatosfágokból, nagy gondviselelésekből, es az emberekhez való nagy indulatbéli feretetekből.

Forduly visssa te mostan es vesd hátra
feme-

semédet è világnak elébbeni idejére es ott meg láttz tsak egyyet ezek között az hatalmas lelkek között, egy étzaka az Senacherib táborában fáz nyolczvan ött ezer embereket meg ölni, Esai. 37. v. 36. Tekénts eleb es meg láthacz mászat ezek között harmad nap állatt, dog-hállal hetven ezer férfiakat el törteni, 2. Sam. 24. v. 15. Megis tekénts eleb es meg láthatz kettőt ezek között az buja Sodomabélieket vokfággal meg verni, es azoknak meg ferteztetet városokat az égből tűzzel es kénköves esővel meg eméztetni, Terem. 19. v. 24. Forduly visssa visontag es tekénts el az hálando embereknek utolsó végekre es határokra, es meg láthatod az Istennek tűzes haragjával tellyes pohárinak az emberek fiaira valo ki töltetéseket, Ielen. 16. 1.

Mostan minden becsületes tíftefégtétellel, az ő böl dogfágoknak vizsgálását el hagyvan, vegyük fel másod rendbéli elmélkedésünkre azoknak Istentől az emberekhez rendelterett követfégbéli tífteket.

Noha illy nagy ez az ő teremtetett méltúsá-

rófágok, de ők mindazonáltal mindnyájan szolgáló lelkek, kik szolgálatra kiküldetettek azokért, akik az idvességnek örökösai lesznek, Sid. 1. v. 14. a mint é meg tetzik, mert imé egy ezek között találá Illyést a nyomorúságban és meg enyhéte őtet, 1. Király. 9. v. 5. 6. A második küldetetté Danielhez, hogy meg oltalmazná őtet, Dan. 6. v. 16. 22. Az harmadik jár vala az Izraél fiai előtt, hogy hadakozniék érettek, Exod. 14. v. 19. Az negyedik eleiben mene az Izraél átkozására menő Bálámnak, és meg tartóztatá őtet, Szám. 22. v. 22. Az ötödik az Izraél előtt küldetett az ígéretnek földében azoknak meg erősítésekre, Moses 2: 32. v. 34. Egyik Philephez az ő igazgatására, Act. 8. 28. Másik az Bethesda tava mellett valókhöz, azoknak meg gyógyításokra, Iános. 5. v. 4. Némellyek az tömlőczben lévő Apostolokhoz, azoknak meg szabadításokra, Act. 12. v. 7. Némellyek ísmet hűséges tutorul a kisdedeknek védelmezésekre, Matt. 18. v. 10. Luc. 16. 22. Mindnyájan azok képek az Isten bontinek testektől el vált lelkek-

lelkeknek fel fogására s az ő teremtetőjök eleiben való be mutatafra. Es azoknak testeknek annyi bátorfágban való oltalmazására még az halálbannis, az mint hogy az ő el vált lelkek boldogsággal meg' koronáztattak az életben, és vezetre azokat őfve gyűjtik es tökéletességre az Istennek fel éppétik, hogy öröké ő vele egygút uralkodgyanak, mind ezeket pedig cselekezik az emberekhez való ki mondhatatlan szeretetekből, ugyannyéra hogy tsak egy bűnőfnek meg teréfinnis ennek az mennyei seregnek minden rendi közöt ki mondhatatlan nagy öröm es vigasság vagyon, Luc. 15. 10. Hogy hogy gondolhatnád te azért mostan azoknak dicsőségeket álmélkodás nélkül, hatalmakot tsudálkozás nélkül, szereteteket elmédben való el ragadtatás nélkül. Mostan az ő: Jánossal edgyút kéf lehetnél le burulni, es őket imádni, de meg lásd azt ne cseleked, mert azok te néked fogla társáid, Jelen. 22. 8.

Oh Uram mely méltatlanok vagyunk mi az Angyaloknak szolgálattokra, kik az ördögnek munkájának végben yitelé-

re, adtuk minnenmagunkat, mégis te mindazonáltal nem csak Angyalidat adtad a mi oltalmazásunkra, hanem még a te frigyednek Angyaláris meg' öletted az mi váltáságunkra. Oh esmértesd meg mi velünk a mi lelkünknek meltoóságos voltokat, úgy mint az mellyek illy drágalatos áron váltattanak meg mint a te egy fűlöt Fiadnak vére, azok nem valami aláb való erők által oltalmaztattanak meg az te hűséges fogaidnak gondviseléséknél. Oh Uram tégy minket nem egyebekké, hanem csak a te irgalomságodnak valóságos meg foghatóiva, es mi el iszonyodunk az mi nyavalyáságunknak okától (az az, a bűntől).

Mostan el érkezvén az mi mennyei polgárinknak másod rendbéli rendekre, kik fehér ruhákban fel vadnak öltöztetvén, a kik nem egyebek hanem a tökéletes igazaknak lelkek, mellyek mingyárt az ő ez életből való eltávozásoknak utánna be mutattáttak az fent Angyaloknak foglalattyok által az ő Idvezítőjöknek, es fel öltöztettenek ugyan azok által az igazságnak meg becsülhetelen fehér

fehér ruhájában. Itt még' láthatod a. *Patríarchákat, Prophétákat, Apostolokat, Martyromokat, Szűzeket*, es ezeknek felette láthatz meg' fámlálhatatlan sokaságot minden nemzetsegből, ágazatból, népek es nyelvek között állani az *Istennek feké előtt, es a Bárány előtt palma ágakkal* (az valóságos győzedelemnek jegy-jül) es kiáltani nagy fel hovával mondvan: *Az idveség az mi Istenünk től vagyunk, aki az fekében ül, es a Báránytól.* Es meg halhatod az Angyaloknak egész sereget ekképpen follani: *Aldás, tisztesség, böltséseg: háladás, dicsőség, hatalom, es erő a mi Istenünknek mind örökkén örökké, Amen. Jelenés 7. 9. 10. 14. 15.* Ezek mostan vadnak tökéletes bátorságban es az örökkévaló nyugalomnak tellyes birásában, ezeknek ez életből nyomorúságban való könnyhullatások az Istennek tömlőiben meg tartattván, mostan gyönyörűségnek folyamativá változtattanak, azok annakokáért örvendeznek minden ő el mult gonofokon, es édesdeden gyönyörködteik önnön magokat a következő örömökkal. En-

nekokáert gyönyörűségesen es Isteneben cnekelnek, az ő teremtojőknek dicsőségének ékességére.

Jer azért mijs mennyünk által ezeknek az örvendező lelkeknek boldog feregeken az Istennek nagy es dicsőféges királyi beki felé, es követségük őket az ő egyező, es lelkeket gyönyörködtető Alléluja mondásokban.

I I I. S Z A K A D E K.

Mely el vezet minket az Istennek fényes es tündöklő dicsőségének beemlése-re, az ő hatalmának, bőltességének, es az Christusban valo beretetinek ki jelentésében.

NE-talám akarod kérdeni tőlem miért hoztalak el tégedet á te földi gyönyörűségednek husos fazéka mellől, hogy el vestendek ezen az rettenetesfének ibonyu pústáján, mert imé ez rettenetes királyi bekből ibonyu *Villámások* jűnek ki, az romlott természetben lévő romlottágnak falakjának el égetésére, es eméztésére. *Menyörgések*, á Földnek es á

es á Pokolnak hatalmas fundamentomnak meg rendetésekre. *Szózatok*, az embereknek es az őrdögöknek meg rettenetésekre, Jelen. 4. 5. Hová vigyelek azért mostan tégedet bátorfágos meg maradáfért? Imé el vezetlek amaz élő kűfiklához, melly az Istennek királyi beki előtt áll, es soha helyéből ki nem mozdétathatik, melynek az ő fundamentoma örökké valo, állása örök időig tarto, tudniillik az igaz Iesus Christushoz.

Oh Uram, rejs el minket ennek az kűfiklának hasadékiában, es mi bátorfágosok s-boldogok lébűnk, es meg látunk annyit az te dicsőségedben, á menyielegféges lehet minékűnk, hogy tsudályunk tégedet tennen magadban, á mi Idvezitőnköt te benned, mi magunkat ő benne, a mi boldogfágunkat mi magunkban, mindeneket az egy örökké valo es dicsőséges Istennek hatalmában, bőltességében, es beretetiben, kinek légyen, dicsőség, mind öröke, Amen.

Mi meg határozattunk itt kőröskörnyűl, es nem közeléhetűnk tsak egy lábnyomatnivalis tovább az Istennek bent hegyé-

hegyének semlelésére, hogy valami módon meg ne eméztessünk, Kijöv. 19. 12. Az mi határink penig ki jelentettek a mi commissioinkban, az mi commissioink leirattattak az Istennek könyvében, Annakokáért nem mérünk mi ahoz semmit adni, avagy belőle valamit el venni; illy távoly ha el kerülyük bátorsággal, vesedelemnélkül járhatunk, de ha közeleb hozzá járulunk, méltok leszünk a vakmerőségnek vétkére, és a büntetésnek reánk valo háromlására.

Tekents fel onnakokáért Oh én Lelkem, a te alázatos semeiddel nagy betsúllettel, es meg ládd az minden lelkek között leg' felfélesebb, nagy fágosabb es fentfélesebb lelket, es ebben az fentféges Lélekben lácz ki beszélhetetlen fentféges titkot, az fentféges es örökké imádando fent Háromságot Joh. 4. 24. Ki mindenkelet valo képpen tista az ő állattyában, meg külömböztetve dicsőféges az ő lételeben, 1. Ioh. 5. 7. meg győzhetetlen hatalmában, Matt. 19. 26. meg foghatatlan bölcseségében, meg betsúlhetetlen feretében, Ierem. 23. 24. mindenikben

denikben véghetetlen, mindenikben egyenlő, mindenikben egyenlő örökké valo, Ioh. 17. 3. egy es ugyan azon magán valo meg obolhatatlan tistantista Isten mindenikben: az Atyának hatalma által fűlettet az Fiúnak böltselége, es mind è kettőjétől färmazott az fent Lélek Istennek fereteri; Ezek az hármak azok, a kik bizonságot rtfnek, a menyben, Atya, Ige, es a fent Lelek, es ez három egy. Egy es ugyan azon állattyában, három (nem meg oblattatva hanem meg külömböztetve) azon egy állatnak Istenni modgyainak ki jelentésében. Oh Uram nem vagyunk alkalmatosok hogy tégedet semlélhesünk a te teremtet általidban. Miképpen nézhetünk hát te reádtennemmagadbá? Ha a te dicsőfégednek ragyogo fenyé è földön által gyárthatya a mi semeinket, méltan félhetünk mi mostan azzal az Egben tégedet semlélni, mert ugyanis nem láthat tégedet meg valaki az mint te vagy hogy éllyen, tsak egyedül a te véghetetlen irgalmatságodbol vagyon, hogy a te rendelefedbennis semlélhetünk, tégedet. Mi nem tulajdonitjuk

nittyuk magunknak oh Uram à te termé-
fetednek el rejtetet titkainak felettéb va-
lo tudakozását, tsak hogy esmérhefsünk
meg tégedet, ugy à mint tennem maga-
dot meg jelentetted à te igédben, es éf-
mérhefsünk tégedet miénknek lenni,
elég à mi nekünk.

Meg látád immar útet az ő állattyának
tisztaságábanvalo le irásában, mostan
meg mutátom te neked à mennyire lehet
az ő Existentiájának (az az, magán valo
létének) dicsőségében valo le rajzolása-
ban, avagy néminémüképpen valo ki ábr-
ázolásában, az ő hatalmának véghez
vitelében, az ő böltseségének meg mu-
tatásában, az ő feretetének ki jelentéfé-
ben. De mivel hogy ugy nem láthatod
útet à mint vagy, az ő ki mondhatatlan
dicsősége felől valo okoskodásod által,
nézzed azért annak à ki befelhetetlen
dicsőségnek ragyogo fényességét abban,
A ki az láthatatlan Istennek ábrázattya,
Colos. 1. 15. *A kiben lakik az Istenfé-
nek minden tellyesége állattyóberént,* Col.
2. 9. *Ki az dicsőségnek fényessége, es
annak semmellyenek ki mezzert belyege, es*

min-

*mindeneket táplál amaz ő hatalmas beré-
devel, ki à mi bűneinkből ő maga által
meg tisztetván, amaz hatalmas méltoság-
nak jobbara ült, kinek minden nevek felet
valo méltoságosab nev adator.* Sidok. 1.
3. 4.

Kinek az ő méltosága elöt az Istennek f:
Angyali artzal le burúlnak, es kit imád-
nak, nagy fel bóval efit kiáltvan: *Mélto
hogy amaz meg ölettetet Bárány vegyen
erőt, bölcseséghet, hatalmaságot, tisztesé-
get, dicsőséget, es áldást,* Jelen. 5. 12.

Jer mennyünk valamennyivel köze-
leb, az ő dicsősége nek fényességéhez,
mellyet az Szentek látnak es tsudálkoz-
nak rajta, Matt. 3. 11. Az őrdögök
hisnek de meg resketnek, Jak. 2. v. 19.
Az Angyalok nagy kívánsággal kíván-
nak látni, 1. Peter. 1. v. 12. Mellyben
még az Isten őnnön magais felerte igen
gyönyörködik, Matt. 3. 17. Oh el veset
emberj nemzetnek dicsőséget Szabadé-
toja, erősits meg minket à te hatalmad-
nak kezeivel, hogy közelgethefsünk te
hozzád félelem nélkül, vezérelj à te böl-
tseségednek igazgato vesseivel, hogy
G meg

meg láthatszunk tégedet fogyathozás nélkül, ölelly meg minket à te beretetednek karjaival, hogy mi böldegul örvendezhesünk abban à kit látunk, es láthatszunk azt à kiből mostan örvendezünk, mind örökké vég nélkül.

Mostan szabadság engedtetet mi nekünk az Egnek es Földnek nagy es ditsőséges birája eleiben való menetelre, à ki nek neve tsudálatos, Esa. 9. v. 6. Kinek terméketi fokkal tsudálatosb, à ki kezdet nélkül való mindazonáltal bizonyos időben bülettet, vég nélkül való, mindazonáltal háládo. Örökké élő, de mindazonáltal egyfő meg holt, Isten es Ember, mindazonáltal egy Christus, itt vagy on örökké-valóság az űdőben, hatalom az erőtlenségben, élet az halálban, Isten az cimberben, Ember az Istenben, meg különböztetve kettő, de mindazonáltal el válhatatlanul egy. *Oh Istennek dicsőségének es tudományának mélyseges gazdagfága, mely igé meg tudhatatlanok az űteleti, es végére mehetetlenek az ű utaj.* Rom. 11. v. 33. Melyben oh mi Idvezítőnk mikoron tovább tévelygünk, keresvő tégedet

tégedet el véshtettyük minnen magunkat. Oh Uram, mivel hogy nem találhatunk meg tégedet igazán úgy à mint vagy. Tseleked azt azért hogy találtsunk meg te tőled, hogy akkoron fellelhesük à te dicsőségednek tellyeségét, es láthatszunk tégedet úgy mint minnen magunkat.

Kitsoda járulhat ennek az abrázatnak méltóságához, *kinek az ű ortája olyan mint à nap mikor fénlik az ű erejében, Jelen. 1. 16.* (ditsőséges es rettenetes.) *kinek fenej olyanok mint à tűznek lángja vers. 14.* (Ki minden fíveknek rejtekit által járja es hattya) *kinek lábaj hasonlatosok à fénlő sárga rézhez, mint ha kemizében égnének vers. 15.* ki erőf es hatalmas à setetfégnek munkáinak el tapodására) *es az ű fava* (olly rettenetes à bűnőfőknek) *mint à fok vizeknek zugafsa;* ki fel fegyverkeztetett haraggal tellyes buzgósággal, fel őltőztetett örökkévalósággal; Kinek az Egnek, Földnek, es à Pokolnak minden hatalmossági alája vettettek; *kinek űlő fők à menyörfág, es à föld az ű lábainak sámolja; ű alá te-*
G 2 k'ne

ként a földre es a meg reket, ő meg illeti az halmokat, es azok füstölőznek; Ennek ortzája előtt az Eg-es a föld el futnak, es helyek többé nem találtnak, a ki tapod az halálon es a poklon, mert ő vitte fogva a fogfagot, es adot ajándékokat az embereknek, ki által az Istenis teretette e világot, mert ő benne rejtettek el a bőségségnek minden kintsej, a ki tart mindeneket az ő hatalmas keze által.

Hová vezesselek én tégedet oh ember, a te Idvezetőd ditsőségségének vizsgálásában? holott az utak vég nélkül valok, a nyomdofásra lehetetlenek, te immár többet láttál annál a menyit elméddel meg foghatnál, ugyanis hogy hogy foghatod azt meg a mit fennemdel nem láthatz? tovább a mit te avagy láthatz avagy elméddel meg foghattz ki nem beszélheted nyelveddel: Jer terjünk vissza azért együgyű tudatlansággal, es mondgyuk azt a Daviddal: *Tudálatosb es magasságosb a te bőségséged, hogy nem mint én azt meg foghatnám. Sol. 139. 6.*

Mostan kérlek légy figyelmetes, es hallgassad ez igaz bírót, mint az ő befédében kegyest

kegyest es kellemetést, a mint láttad ütet méltóságosnak es ditsőségségsnek lenni az ő semellyében; *Mert ennek az ő bava gyönyörűsége, es tekintet ekes. Enek. 2. 14.*

A mi áldott Idvezetőknek az ő választott hivihez tött vigáftalo befedi.

Ne felly kitsiny séreg. Mert tette az aiatoknak, hogy adgyon nektek orfagot. Luc. 12. 32.

En vagyok a ki élek, es meg báltam vala, es imé élek mind örökkén örökké, Amen. Es bírok a pokolnak es a halálnak kutsaival Jelen. 1. 18.

Es vigadok Jerusálemben, es örvendek az én népemben, es nem hallanék többé abban síralomnak vagy kiáltásnak bava. Efa. 65. 19.

Minek előtte kiáltanának én meg halgatom, meg mikor bolnának én meg halom. vers. 24.

Es adok nekiek egy fivert es egy utat, hogy mindenkor engemet fellyenek Jer. 32. v. 39.

Oh bódog Isten, melly igen méltatlanok

lanok vagyunk ezekkel a ki befélhetetlen örömekkel való rébesülésre, úgy mint kik okaj valánk a te el viselhetetlen fájdalomnak, te meg vótél minket a te drágalatos véreden, de mi víbontag eladtuk minnen magunkot csak mérő semmin, ki nem külömben hanem csak a te ilyen nagy irgalmaságodból botosáthatt meg illy nagy háladatlanfágot; Te eleitül fogva ferettél minket, es a kiket te ferettél mind vigiglen feretted, még minek előtt te mi semmik volnánk, tiéd voltunk, es mikoron mi voltunk, de magunké nem vótunk, te miénké löttél; Melly igen méltóságos feretet bizonyára ez a te feretted, mellyből el válastottál minket a mi nem lételünkben, az az, még minek előtt te nem volnánk a mi otsmánfágunkban? *Oh mi tsoda az ember hogy meg emlékezel rula? avagy az embernek fia hogy meg látogatod őtet. Sol. 8. 5.* Adgyad minékünk oh Uram, avagy csak annyi kegyelmedet, hogy nézhessük a te jószágodnak gyönyörűségét, es mi kétség nélkül meg sirattyuk a mi otsmánfágunknak rusnyaságát.

IV. SZAKADEK.

Melly meg mutattya n. künk távolyrul a testektől el vált lelkeknek hirtelenséggel való bódog állapattyaikat.

I mé meg hallád a te Idvezetődnék kegyes igéretit, mostan en el vislek tégedet azokra a gyönyörűségnek ősvenyireis, a holott távolyrul meg láthatod a te ki beszélhetetlen nagy vigasztalásodra, az testektől el vált lelkeknek, azokkal a ki mondhatatlan es végzetetlen örömekkel való rébesüléseket, *A mellyeket Fenneml. tott, sem a fül nem hallot, az embernek is gondolattában nem mentek, 1 Cor. 2. 9.* De mikeppen járhatunk mi ezen az esmeretlen ősvenyen vezér nélkül? s kitsoda lehet job vezér mint annak igazgatása, a ki ennek mind berzöje mind pediglen Ura, ki jött annak megkeresésére a mi el vesett vala, ki meg találta azt a mit keresett, es el nem vesztette a mint meg találta; Oh nyavolyás embernek ditzóséges meg váltoja, *Igazgassad, lépsemet a te ősvenyidben; hogy az en la-*

baim ki ne tántorodgyanak, Sol. 17. 5.
 Oh te à fűket fűleknek megnyitoja,
 mondgyad à te solgaidnak lelkeknek
 amaz bőséges *Epharát*, hogy meg nyilat-
 koztassanak annyéra valo hallására à te
 fentidnek ditzósségek felől, à menyire
 fabados az à ki beállásra es. hirdetésre.
 Oh te ki az vakoknak látást adtál, világó-
 sítás meg à mi értelműnknek is fétét be-
 meit, hogy meg foghassuk es érthessük
 azokat à mikrűl hallunk, nyisd meg ajtáit
 es terjezd ki à mi kemény síveinknek
 soros rejtek helyeit, hogy örömmel
 hihecssük azokat à miket hallunk es lá-
 tunk, hogy boldogul élhecssünk azokkal
 à mellyeket híssunk de nem látunk.

Lehetetlen akar melly teremtetett állat-
 nakis élj, es bódognak lennj az ő tulaj-
 don s-kiválképpen valo elementomának
 kívülötte, meg az érzékenfségnélkül va-
 lo teremtetett állatokis, à mineműek à
 plánták es à kővek, mikoron à földben
 az ő elementomokban bé rekesztetve vad-
 nak, akkoron mutattyák ki hasznokat a-
 vagy kedvességeket az ő nevedek ő életék
 által: De ha helyekből ki plántáltattat-
 na!

nak avagy mozdattatnak egyfő, meg
 láttjuk az ő életeket, az ő másuvá valo
 vitetetésekkel edgyütt elhadnj: A mi-
 képpen vagyon más teremtetett állatok-
 kal à dolog, így vagyon az embernek
 lelkévelis itt ez aránt, az-Isten vala ő néki
 az ő tulajdon élementoma, es az ő jelen-
 létében az ő teremtetett bódogságának
 tellyessége vala, de az ő távolj létében
 nem egyeb, hanem à valóságos nyavo-
 lyátságának tetés rakása; Menyivel mé-
 toságosab à lélek à plántánál? menyivel
 kedveseb es kellemeteseb az Isten à ter-
 mésetnel? Ha ezeket az érzékenfség nél-
 kül valo teremtetett állatokat kár es vese-
 delem követi az ő élementomoktul valo
 távolylételbe, menyivel inkább az ember-
 nek lelkét? innét vagyon az hogy ő nem
 leket inkább az életnek mint à kegyelem-
 nek meg érezhetője, innét vagyon az
 hogy à bent Dávid kényszeritetett ekép-
 pen fel kiáltanj: *Ne veds el engemet à te
 orizád elöl, es à te bent lelkedet ne vedd el
 én tőlem, Sol. 51. 13.* Kitsoda illehetné
 ezt à fogyatkozást könyhullatás nélkül?
 kitsoda könyvezhetné ezt igazán, es nagy
 kíván-

kivánsággal nem kívánná az alol való felabadulását, s-nem várná a fent Jobbal az ő boldog változását? Noha a te kívánságid kővessek az en elmelkedésimet, és azok el vezérlenek a te örökkévaló hazádban tégedet, a holott bírod és megnyered a te egedet, boldogságodat, főt a mi leg nagyub a te Istenedet.

Mi mostan a mi mennyei *Edenünkben* való bé menetelben fel készítettünk és ékesítettünk, a minden ki beszélhetetlen és lelkeket meg ujjéto elégségnek tsudálatos fok külömb-külobb fele nemeivel, a mellyekből a boldogult lelkek is mindgyárt az ő testektől való elválásokkor felette igen nagy örömmel tellyes rést birnj-kezdettek, a mellyben mind örökké meg maradnak, és a melyben felette igen gyönyörködteik önnön magukat, minden nehézség, keserűség, és vég nélkül; Nehézség nélkül, *mert az ő örömmököt senki el nem vehi ő tőlök, Ján. 16. 22.* Késérűség nélkül, *mert el tőlel Isten azoknak femekekről minden, könyhullatást Jelen. 7. 17.* olly távol vadnak azok, az ő tsak leg-kiszeb változásoknak leg

leg-kiszeb gondolattyátulis, az ő örömmel tellyes és állandó vigasztalásokban, hogy még az ő gyakoroltatott tsudálatos örvendezéseknek büntelenváloságais, meg határozatott a boldog és kedves nyugalomban, és az ő munkájoktul való örömmel tellyes nyugovásban; *Vég nélkül, mivel hog a frigynék Angyala meg eskütt vég nélkül, Arra a ki él mind örökkön örökké, a ki teremette az eget és a benne valokat, a földet és a benne valokat, a tengert és a benne valokat, hogy idő tén nem tessen. Jelen. 10. 6.* Itt vadnak a fenteknek amaz meg becsülhetetlen fejer öltözetek, a mellyekben ekesen fel öltöztettek a boldog lelkek, itt vagyon amaz boldog-békeség és fent egyesség, mellyben a boldogult fentek gyönyörűségesen meg eggyeznek, és *az Istennek amaz békesége melly minden értelmeket felül halad; itt vagyon amaz nagy kegyelmességnek nyilván való ki jelentése, hogy az Istennek irgalmasága minden ő munkait felül haladgya, itt vagyon ennek tökelletes valósága hogy minden ő ígérati ugyanok és Ammenek.* Itt

It az irgalmaság es igazság előtt állálják egymást, az igazság es a bekecség egy másf sokollyák. Sol. 85. 11. es a holott a ditsóságnak ama nagy méltósága elégedendő képpen tökéletesen meg különböztethetik, itt vagyon a hozzá járulhatatlan fényesség (melly még a benteknek lelkekre es testekre nézveis) olly nagy es ditsóságes, hogy azt még a Cherubim Angyalok is be fedeztetet ortalával fémlelik.

Oh tsudálatos es örökké áldott változás, oh a leieknek boldogfagos állapotrta, igen méltó az álmélkodásra es tsudalkozásra! Mert még minek előtte elválnék az embereknek hasontalan tarsfagoktul, annak előtte immár örömmel köböntetik az Egnék fejedelem segitül, Luk. 20. 36. azok egyenlők, azok barátságosok, es ezek méltóságos foglalatyok által vitettetik Luk. 16. 22. az ő Idvezetője eleibe, Sidok. 12. 24. a kitül ő kedvesen fogattatik avagy ölelgettetik, es a kinek meneteliből ő neki igen kedves öröme érkezik, ő (tudniillik a lélek) mostan le-vetkezte a meg romlott természet-

mébetnek meg vefett tsondoráját, es vagyon éppülése nem kezeltsinált, hanem örökké valo menyben. 2. Cor. 5. 1. ő annak előtte igen nyavalyás, fegény, es mézetelen vala, es fenmije az ő bémérmenek be fedezése nem vala, de mostan nem tsak meg koronáztatott, 1. Pet. 5. 4. hanem még az ő Idvezetőjének ditsóságével is környül övedeztetett; ugy vagyon ő mostan mint a berelhetes Menye Affony gyönyörűségesen fel ékesítetve az ő berelmes mátkájának, es a kinek bemej előtt ő mind bép Enek. 6. 1. mind ékes Enek. 1. 10. es visontag úis azé előtt bép, *mint a lilium, kedves mint a rosa, jo bapu mint a drága kenettel meg ékesitetett nyobolya. Enek. 2. 2.* a kinek ölelgetésében ő örökké valóságoson gyönyörködik, es így annak tökéleteségében ékesen fel öltöztetik, ez által mutatattatik ő bé az ő Istene eleiben *minden bépő es motsok nélkül. Enek. 4. 7.*

Nyugosd meg magadat annak okájért oh én lellem, ezen a te álhatatos boldogfagodnak gyönyörűséges kies partyan, mivel hogy itt immar jelen vadnak

á te gyönyörködtetésedre á mennyei gyönyörűségeknek külömb-külobbféle nemei, tekents fel azoknak méltóságokra es lásd meg ha elmehetné azok mellől azoknak ki mondhatatlan ekekségeknek es á tennen magad titkos meg elégedésének meg kostolása nélkül; még tsak á leg kisebbik eszek közzül, fok gráditással méltóságosab ez hasontalan világnak hamar el mulando fok ezerni ezer gyönyörűségénél, mert ugyanis mitso-dák mind azok? es melly hozzá hasonlét hatatlanul fellyeb valo annak á gyönyörűségnek méltósága, melly mind azokat fokkal felül haladgya? Ha á bent Pál ezt ki nem beszélhette, miképpen foghattuk mi tsak megis elménkel? miképpen formorkodhatik hát az á lélek è földön á melly jo eleve meg láthattya ezt á bódogfagot az Egben? Oh Uram, melly igen méltatlanok vagyunk mi á te örömidre ha el olvadunk á te reánk botsátott sanyárgatásid alatt. Oh kóstitasd meg mi velünk ámbár tsak egy tsepjét ennek á te kegyelmességednek, es mi akkoron bódogok lésünk á mi temérdeki nyavalyáságinkban.

Mostan

Mostan á lélek bé botsátott á minden gyönyörűségekkel tellyes objectumoknak ki beszélhetetlen épségeknek semlélésére, s-az Istennek látására, es az ó kívánságinak boldog végére, á mellyben tökéletesen gyönyörködik, az ó gyönyörűségének kíváncatos centrumára (az az czellyára) á mellyben ó néki vagy on ideséséges es bátorfagos nyugodalma, s-örömmel tellyes örökké valo tsendesége; ó ennek előtte látta, de tsak kitsény fényességét annak á ki mondhatatlan nagy bódogfagnak, á mellynek tökéleteségének mostan tellyességgel valo semlélője, ó ennek előtte látta mint egy tükörben homályosan, mostan láttya á mint vagy on világosan, tisztán, es vég nélkül, olly igen gyönyörűséges az ó mennyei örvendezése, hogy az Istent nézheti finrül finre, az ó objectumj méltóságosak, bódogok, es mennyeiek, az ó semej annakokáért meg benteltettek, tiszták, es értelmesekek avagy á nézésre élesek, ó mostan meg esmerheti az Istent az ó hatalmaságának nagyságában, bódogfagának mélységében, beretetinek

H 2

gazdag-

gazdagságában, ettől az Isten ditsós-
ges ortzájának fényességének vissza ve-
rettetésétől vagy on ő nekijs ez a minden
fépégeket felülhalado ékessége, az ő ne-
mes facultái (az az tehetségi avagy indu-
lati) ennek előtte az bűnnek es a tudat-
lanságnak temérdek felhőjével voltanak
meg homályosítatva, de ő mostan egé-
sen esmét az ő teremőjének fénlő ditsós-
ságának rajta való tündöklésével vagy on
meg világosítatva.

Ettől az Isten erejének vissza bármazá-
sától, avagy verettetésétől, az ő elméje
hatalmafsá tétettetett, az ő alatta lévő te-
remtett állatoknak sokféle külömbfé-
ginek, es egymás után való következé-
sinek, s-az ő Istenének ő felette való tse-
lekedetinek, igaz ítéletinek, tsudálatos
gondgyavifelésének, es kellemetes jo-
ságának meg fogására; az *Patriarchák-
nak, Prophetáknak, Apostoloknak, Már-
tyromoknak, Szűzeknek*, meg bámlálha-
tatlan rendeinek, es ditsóságos állapat-
tyoknak bemlélésére, ezeknek felette a
mennyei hatalmafságoknak, es az Isten-
nek bentséges Angyalinak méltóságos
ren-

rendeinek ő környülötte, es az örömek-
nek ki befelhetetlen gyönyörűségének,
s-végphetetlen külömbségének ő benne.

Az Isten böltsétségének ő reá való vissza bármazásától az ő értelmé meg világ-
osítatott, a teremtesnek hatalmas mun-
kájának, eredendő okainak, tsudálatos
kezdetinek, titkos természeteknek, es meg-
határozott végeknek meg értésére,
s-az emberi nemzetnek meg váltásának
böldög es bentséges titkának meg tudá-
sára, a minden teremtetett ékességeknek
méltóságos es meg külömböztetett ál-
lattyának a *tökélletességben*, a gyönyörű-
ség es méretnek, minden kívánatos fű
es meg tsalhatatlan igaz fundamentomá-
nak az *állandóságban*, es annak a gyönyör-
űségnek állandóságának, az *örökké-
valóságban*.

Az ő beretetinek vissza bármazásától,
az ő akarattya egélen meg ujjétatott es
ki terjesztetett egyedül tsak annak a do-
lognak kívánására a melly tökéletesen
es állandoképpen jo; ő azzal az ő kíván-
ságában él, es az ő vele való éhlésben az
(tudniillik a mit kíván) tellyességgel jo

s-űis tökéletes boldog. Az ő kívánsági mellyek annak előtte homály alatt voltak, mostan mind ki fedeztettenek és az ő Istenének tekinteti előtt, mezeletlenekké lőttenek, egybersmind, mind meg láttzanak, mind pedig elégségesképpen meg elégettettenek, Isten, olly felette igen kedves ennek az Isten beretetinek vissza bármazása Esa. 65. 24. hogy minnek előtte ő kiáltana az ő Istenéhez, ő néki immár annak előtte kedves felelet adatik azzal való élésben sokkal bővebben à mint kívánhatná, mert az ő indulati jollehet mostan meg koronáztattak azzal à tökéletességgel melly à teremtet állathoz járulhat, és meg tisztitattak bintén az ő ki terjedésének leg végű részeig, mindazonáltal, mégis felette igen kitsények és borosak ennek az Isten ditsőséges beretetinek büféges vissza verettetésének avagy bármazásának be vételére, ő felette igen rövid annak à dolognak kívánásában valamellyet meg foghat, avagy à mellynek önnön magában helyt adhat, ő annakokáért kívánnya és birjais egybersmind, de előbbör birja

avagy

avagy él véle az ő kívánsága felett; lehetlen dolog az hogy ő többet, kívánhasson azon kívül az mivel él.

Mostan el ragattatott az ő értelme az elmélkedéssel, az ő indulati á birással, avagy azokkal à gyönyörűséges dolgokkal való éléssel, az ő elméje à meg tartással, az ő egész állattya à ditsóséggel, s-halhatatlansággal : Itt vadnak amaz elő folyamatok, mellyek à somoru lelkeket kedvesen meg elégetik, ez amaz új bor melly vidámon meg enyhéti, és büfégesen gyönyörködteti az ő kívánságát : Nem tsuda mostan ha à boldogult bente nagy örvendezéssel költöztek innét által; *Mert örökké való öröm vagyon az ő fejeken, öröm és vigasság vőtte űköt környűl. Esa. 35. 10. Isten, Elégséges öröm vagyon te előtted oh Uram, és gyönyörűségek vadnak à te jobbod felől mindenkör. Sol. 16. 11.*

Ettől az örömmnek nagyságátul vagyon à beretetnek méltosága, mellyel à boldog lélek tsudálatosan fel gerjesztett, ő az Istenben à beretetnek véghe tetlen sok külömb-külobb féle nemeit

H 4

es

es okait láttya, ezekre az okoknak külömfégre nézve él ő a gyönyörűségnek fok külömb-külféle nemeivel ezek által az ő gyönyörűséginek külömbfégi által vagyon nékijs végnélkül való gyönyörűsége, es ettől a végnélkül való gyönyörűségtől ő semmiképpen el nem szakathat, hanem végnélkül való szeretetben lészen az Istennel; Innét bármaznak amaz mennyei es ekefen eggyező éneklések, ama mennyei Eneklőknek az ő Allelujah es Hosanna mondasokban, mellyek ez változás alávetett világnak minden örvendező szereinek énekléseknél es vigaságoknál fok ezer grádtsal gyönyörűségeseb es méltóságosbak.

Oh Istennek ditsőséges látása, oh tellyes örömnek örökkévalósága, minden örömöknél fellyeb való öröm! ugyan a melly nélkül nintsenis öröm, es a mellyhez képest a mi tettetes boldogságunk nem egyéb hanem valóságos nyomorúság a földön; Melly kedves a te emlekezeted az én meg tömlőztöztetett lelkemnek, melly igen alkalmatlan vagyok

gyok a te befogadásodra, melly igen kívánom hogy te tölöd be fogatassam? Kítsoda gondolkodhatnék te körül es meg nem utálná ez egy szempillantásig tartó hiábanvalóságot a földön? nem mondhat ki tégedet a teremtetett nyelv, sem az értelem nem foghat meg tégedet: Melly igen el ámulok még csak a te felőled való gondolkodásbanis! Menyivel inkább nem ámulnék el es nem rébegezném meg a te ki mondhatatlán es méltóságos édeségeddel, mikoron rébesétetem te veled! Melly igen kívánok te veled élni, melly igen örvendezek a te hozzád való kívánságomban; *Az én fivem es testem kíváncsoknak az élő Istenhez, Sol. 84. 3.* Mert én bizonynyal esmértem az élő hitnek bizonylag tétele által, hogy *En az én Ferelmese me vagyok, es neki kívánsága vagyon én hozzam, Enek. 7. 10.* annakokáért az én kívánságom buzgo; *Szomjuhozik az én lelkem az élő Istenhez, vallyons mikor mehetek el hogy bemutassam magamat az Ur előtt? Sol. 42. 3.* Az én kívánságom telhetetlen, es nem fégyenlem mostan kiáltanij Enek. 5. v. 8. *Hogy én a szeretet*
miatt

mat beteg vagyok. *Tsókollyon meg engemet az ő báj nak tsóbjával.* Enek. 1. 2. és én meg elégetetem ; Tselekedd azt oh áldott Idvezetőm , hogy élhessék à te meg elevenető avagy erősfető kegyelmednek jelenvoltával ez életben , à te ditsősségeddel pedig amaz következendőben.

Kitsoda volna az , à ki látván az ő lelkének indulatinak ilyen ditsősséges kiterjesztését , kételkedhetnék mostan meg emlékezésérül az ő atyának, anyának, feleségének, gyermekének, nemzetiségének, és társainak ? Mert a kik voltak nekünk annak előtte barátink, á nyomorúságban tarsaink , mostanis azok mi hozzánk hasonlok , és à ditsősségben velünk egyenlők. Amaz három Tanétványok meg esmértek vala azokat à kiket annak előtte soha nem láttanak, menyivel inkább mi meg emlékezünk azokról à kiket annak előtte is láttunk és esmertünk , ugyanis miképpen lenne à mielőnkön tökéletes ha el felekezünk azokról az Egben , à mellyekről meg emlékezhettünk è földön , s-miképpen emlékez-

lekeznénk meg azokról az ő esmértekek nélkül ? miképpen esmernők ő bennevaló gyönyörűségünk nélkül ? Miképpé feretnők űköt, és (abban á mennyei feretnek édeséges vissza való ajándékoztatásában) nem ferettetnénk ő túlók ? à mi hitünk, s-à mi reménységünk el mulnak , mivelhogy mind azokkal birunk á miket vártunk és remenlettünk , de á mi feretetünk (mint á mi lelkünk) halhatatlan lében, mikoron mi esmértük azokat á földön , á mi feretetünk meg győzttetett volt á mi testünknek romlóságátul , de akkoron mivelhogy meg ditsőjitetett lelkek létünk , lelki apolgatásokkal avagy feretettelis élünk, az elebbi meg vesett feretnek sára és falakja el vesnek, á mi elmelkedésink á leg magasab halomra fel emelkednek, és á mi feretetünknek objectumi alkalmatosok és igen illendővek létnek : Ha á miénkhez való feretetünk ez földön méltó volt á boldogságnak nevének viselésére ; melly valóságos jó , és melly felette kedves lében á mi feretetünk az Egben !

Ekkédiglen ferelmes atyamfia , mi öröm-

örömmel es bátran meg látok, à menyire mi túlunk meg esmérthetők à meg holt benteeknek jelen lévő ditsóségeket. Ha azért te nem élés mind ezekkel, es ezeknél fokkal nagyubbakkal, à te ez világból való ki költözésednek idején, akkoron méltán írhat az én lelkem búkfegeden miglen meg elégetetel, ki lehetne azért olly keresztýcni nével méltán ditselkedő ember, à ki ezt nem mondhatná mostan à bent Pállal: *Job énnékem meghalnom hogy nem mint élnem?* job volt az ő néki, s-tenéked robbab volna? nem lehetz egyfersmind te bődögis nyaválásis, lehetetlen dolog az tenéked hogy ez életben bődög légy s-à másikkban nyávalyas; Láttattatsanak ámbár ez világnak fiaj az ő éhező lelkeknek à halandóságnak otsmány gyönyörűségével eleget tennj: En az én rebenrűl nemis itélem azt jonak lenni énnékem, miglen én fel vehetem amaz (skemény de mennyei) változást, amaz mi időnknek buzgo Püfpókével à Christussal; Hogy ha ma meghalhatnék, semmivel tovább élnj többé nem akarnék.

V. SZAKADEK.

Az testnek à koporsóban lévő épségéről, avagy bátorfágos nyugalalmáról.

TEkénts alá mostan oh én lelkem à te ditsóségedből à te koporsódra à te testednek bátorfágos nyugovása felől való vigasztalásodért, adgyad tennen magadat egy kevéssel à meg oblatatásnak mellyeb gondolkodására; feleléd el borgealmatolsan ennek az halál hazának titkos begeletit, es bomorú kamorátskát, meg látod ott ha találháltzè avagy tsak egy Kitsény helyetskét, à melly méltó lehetne az rémülésnek es rettegésnek tsak nevénekis vífelésére, te ott meg látod egyik részét (noha érzékenfegnélkül le hanyatolva) à te bátorfágos nyugovásodnak, mitsoda az, ámbár à te tested aluva nyugodgyék ekkeppen? miképpen bomorét meg azért tégedet annak porrá való változásának meg gondolála, holott az à por ismétlen ditsóségre változik? ha à romlás veszedelmes, az, érzékenfegnélkül vagyon, ha az ónnón magában

gában veszedelmesis, de te néked igen hasznos, ugyanis miképpen virágozhatnak meg a mag hanem ha elsőben meg hal és meg rothad? *teis el vettetel rothadandóságban hogy fel arattassál a ditsőségben, miképpé nehéz a mostan ha jó és halehetőséges volna annak veszedelmesnek lennijs, az tsak igen rövid volna, és kevés ideig tartana: Az Apostolok idejében az, leg utolsób órája vala a napnak, mostan kétség nélkül nem egyéb hanem leg kisebb és végfőb pertzentése: Ki volno azért a ki bátorsággal alája nem akarna irnija ennek a kevés ideig valo változásnak hogy örökkévalósággal élhetne? Az élet bizonyára áldás, az halál átok, de mégis mindazonáltal itt munka vagyon az életben, az halálban pedig nyugalom! ha az halál átokis, mindazonáltal ebben az átokban áldás vagyon, az átok az ember tül, az áldás pedig az Isten tül, Boldogok az halottak kik az Urban halnak meg mert meg nyugosznak az ő fáradságoktól, Jelen. 14. 13. azoknak lelkek az Egben, restsék a koporsóban nyugosk; mert mikoron még magunkéis nem voltunk volna,*

na, sőt még mikor semmik sem voltunk, már akkor övé voltunk, azért még a mi testünknek alávalo fekete porajis felette igen kedvesek az ő bemei előtt; *bersülletas az Urnak bemei előtt az ő fenteinek halálak Sol. 116. 15.*

Nem elégségesek ez világnak és a Pokolnak minden fenekedő hatalmagságijs a mi tökéletességünknek tsak egy hajfálánakis meg kisebbbétéfére, mert a mi poraink nem kisebb forgalmatolsággal oltalmaztatnak az ő hatalma által az halálban mint a mi lelkeink a boldogságban, mostan annakokáért vigasággal mondhattuk a bent Jobbal: *Ha az Ur meg ölis engem mégis mindazonáltal ő benne reménlek, és örömmel a bent Dáviddal: Még ha fintén az halál árnyékának völgyében járakis nem félek a gonosztul, mert te oh Uram én velem vagy Sol. 23. 4. úgy vagyon, mert az az Isten a melly védelmezőnk nekünk a halálban, ígerteis önnön magát szabadéonknak lenni a halálból: A koporsónak hatalmától meg mentem őket, a haláltul meg szabadéonuk őket. Hof. 13. 14. Oh halál te ve-*

fedelmedlébek én, oh koporsó romlásod
lébek én teneked. *Az Istennek legyen há-
la, ki adott minékünk diadalmat a mi
Urnk Iesus Christusnak általa. 1. Cor.
15. 57.*

VI. SZAKADEK.

A testnek fel támadásáról.

KEféttsed mostan magadat oh én le-
kem: a te koporsóban berekesztetett
es meg vesett révednek eleiben valo me-
netelre vigasztalásos es reménységgel telyes
vigyázással, a kinek te hamar es bizonyo-
san eleiben még amaz örvendetes es di-
tsóságes fel támadásban; *Mert ha-
rsak e világon hiszünk a Christusban, min-
den embereknel nyavolyásbak vagyunk.
De mostan a Christus fel támadott az ha-
lálból, es azoknak a kik el aluttanak lőtt
első sengéje. 1. Cor. 15. 19. 20. Serkeny
fel annakokáért es élezd fel a te tsepegő
avagy elfolyo elmélkedésidet, es miko-
ron láttatol a te testednek meg oblatatá-
sában el isonyodnj, mondgyad a mint
mérd, annak az emberi nemzetnek tel-
hetetlen.*

hetetlen évőjének (a halálnak) hogy te
űtet el törőlheterd még idővel a te feltá-
madásoddal. Kezdetben az Istennek te-
remtő igéje tőtte volt minden ő teremtet
állatit tőkélletes jokká, az időnek vége-
zetin ismét ugya azon Istennek meg ujjé-
to igéje ujjéttya meg azokat az ő elebbe-
nj teremtetett tőkélleteségekre, főt a
melly igen meg fertesztettek es meg kif-
sebbétettek volt azok az ő meg aláztatá-
fok által az Adámban: olyan igen fel
éppétetnek ismétlen es fel emelretnek az
ő fel magasztaltatások által a Christus-
ban: mert *Ime; azt mondgya az Isten,
ujjakká tébek mindeneket; ujjakká az ő
minéműségekbén, nem állattyokban,
azoknak meg vesett minéműségek az
embertől vagyon, de az ő állattyoknak
tífatafaga az Istentől, az embereknek
munkáj el folynak, de az Istennek mún-
kája meg áll mind örökké; Még a terem-
tetett állatok is foházkodnak az ő szabadu-
láfokért; Menyivel inkább az ember, ki
a teremtetett állatoknak Ura, A job meg
lattya az Istent az ő testében, ugyan azon
ő femeivel es nem másval Job. 19. 26. ugy
I. 3. vagyon,*

vagyon, mert az emberi nemzetnek ditsőséges meg változais, ki a mi alázatos testeinket az ő ditsőséges testéhez hasonlatosokká változtattya, az fel támadás után láttatott es meg tapasztaltatott ugyan azonnak lenni valóságában a minek láttatott külső tekintettel; *Tapogassatok meg engemet, es lássátok (azt modgya) mert a léleknek nintsen hufa, es tsontya, a mint láttátok hogy énnékem vagyon. Luk. 24.39.* mindazonáltal annyiban különbözünk a minéműségben, (jól lehet ugyan azonok létünk valóságban) hogy a test egészen alája vettette lehen a léleknek, melly azon örökkön örökké uralkodik es hatalmaskodik, ő olly gyors es könnyű lehen az ő maga gyakorlásában, a melly fereny a lélek melly útet birja a kívánságba, es mindenestül fogva olly vidám akaró, a mint hogy valóságosképpen hatalmas. Mert az *Ur onbollásnak kiáltásával, Archangyaloknak bárával, es Istennek trombitájával, le bált az Egből, es a kik meg holtak volt a Christusban, fel támadnak előbbör. Az után mi élők kik meg maradtunk volt, el ragadtatunk azokkal*

egy

egyetemben a kődbe, az Ur eleibe, az élető egbe, es ékképpen mindenkor az Urral létünk. 1. Thej. 4. 16. Ha Illyes Propheában nem volt volna annyi terméseti romlottság, nem szükséges volt volna neki tűzes békere es lovakon fel vitettetni az Ebben; Mikoron azért a mi romlott termésetünknek temérdek bennyei eltétatnak amaz emébtő tűznek ereje által, melly meg emésti ezeknek a teremtetett állatoknak seprelékjét es falakját; *Akkoron a mi erők meg ujjul es bárnysinkal magasra repülünk mint a Saskefelyük, futunk es nem fáradunk el, járunk es nem lankadunk el. Esa. 40. 31.* Oh a mi meg romlott termésetünknek halhatatlan es örökké áldott változása, melly a halálnak, es Pokolnak, minden fenekedő es gonosindulatu hatalmaságának értelmekeket véghetetlen képpen felül haladgya! mostan mi fel vétettettünk annak örökkévalo gondviselése alá, ki minket az ő tulajdon vérén váltott meg, a kiből mi örömmel es bátran mondhattuk, *hogy elégsegesképpen győzedelmesek vagyunk. Igen nyavalyas a mi keresztyéni*

14

nével

nével való ditselkedésünk, ha ezeket nem hisszük, es hogy ha hisszük, miért az fent Pállal nem örvendeznénk ezeken a földi nyomorúságokon, es nem itilnők azt ő vele, *Hogy a mellyeket mostan fedvedünk nem hasonlítandók a ditsőséghez, melly nekünk meg jelentetik. Rom. 8. 18.*

Oh Uram, tegy tiédde minket, es akkoron tselekedd azt mivelünk a mi néked jonak tettik, adgy minékünk elégedendő hitet a mi jóvendőbeli ditsőségünknek semlelélfére, es kétség nélkül meg vigasztaltatunk a jelen való nyomorúságban.

Tekénts féllal mostan; oh te halhatatlanságnak fia, es meg látod a te Idvezetődöt az ő ditsőségének királyi békiben ülnj, forgalmatosan vigyázzván a ditsőséges. Angyaloknak es a meg számálhatatlan fenteknek sok ezernj ezerire, kit kit meg láttz azok között az ő neki rendeltetett rendbē, es tennen magadatis azok között a te tulajdon állapotodban, a mint méltó vagy a te Idvezetődnek érdemében, meg látod mondom itélj a meg vettett es gonos Angyalokat. Mit itélhetünk

hetünk mi annak a napnak méltósága felől, a melly meg tisztellettik a menybéli Istennek ditsőséges jelen létével? Melly nagy gyűlés lében az, ugymint a melybe bé idéztetnek a világnak es Pokolnak rettegő hatalmafsági, Matt 25. 31. Tsak egyis a mennyei lelkek között nem marad el ebből a nagy méltóságos avagy pompás gyűlésből, tsak egyis azok között ez világi es Pokolbéli hatalmafságok között nem rejtheti el önnön magát ennek az igaz ítélő Birónak igaz sententiája elől; Oh a meg vettetteknek nyavalyás, es ki gondolhatatlan állapotok, Oh minden vigasztalásnak reménységétől üress helyére állathatatlan el hagyatás! Az Eges a föld fel fegyverkeztettek ő ellenek, a koporsók tovább nem tarthatták meg őket, sem a hegyek nem akarják el fedezni őket, felül ő rajtok vadnak nem egyebek hanem az kemény ítélő Birák, környülöttök annak a kemény sententiának végben vivőj, belől magokban az ő fel háborodott vádoló lelkek ismértei, es mitsoda méltóság vagy az ő nyavalyáságokban? imé semmi hely nem marad

rad hanem mindeneket á Pokol el nyél.

Az bódogságnak nem kitsény része ez kinek kinek sabadosnak lenni az nyomorúságtul, kíváltképpen mikoron az á nyomorúság semé előtt forog annak, á ki annak á nyomorúságnak bátorfágos emléléője, de mikoron mi á bomorúságnak el háretásával élünk az gyönyörűségnek valóságában, (az az bomorúságnélkül élünk á gyönyörűségben) es annak á gyönyörűségnek tökéletességében, bizonyára mi nem kívánhatunk akkoron semmit, hanem meg elégetetünk örökké valo örömmel, es az által változik ama nagy gyönyörűségnek kedves hűségére, á mellyet mi vesünk ettúl á bátorfágos bódogságtul, es kétség nélkül ez á bátorfágnak öröme á mellyben á bódogult bentek azon á napon ugyan meg ferebtetnek, sokkal nagyub hogy sem mint azt valaki nyelvél ki beélhetné! Mit itélhetünk annakokájért mi éffelől á méltóságos öröm felől, melly bármazik azoknak örökké valo örömöknek bizonyos voltábol, mikoron azok nézik azokat á bemekeket mellyek minden embe-

emberek fiaienál sebbek, mikoron hallyak azt follanj, ki *ugy fol á mint soha ember nem follot*, Ján. 7. 46. jollehet mindenkor ennek áldott ajakaj az vigasztálásnak tífsta Myrháját tsepegtek az ő jegyefére az Anya bentegyházra. Enek. 5. 1. 5. de mostá vagyő az ő tökéletességének bódog napja: *Jertek el ugymond en Atyámnak áldottaj, birjátok az orfágot, melly meg kéfeterett nektek é világnak fundamentomának fel vetese előtt.* Matt. 25. 34. Oh benteknek vigasággal tellyes es örökké áldott örvendezések! *üné ezeknek á korona fejekben, s-az orfág kezekben adattatott, es mostan mikoron úk hallyák az örök halál felől valo jajjal tellyes rettenetes sententiát á gonosok ellen, láttyák azokat á nyavolyásokot bé táfetatatnj abban á tűzes tóban, melly soha meg nem aluszik, úk akkoron bé kisírik az ő Idvezetőjököt abban á mennyei örömben mellynek soha vége nem lében.*

Mostan pedig oh én lelkem, miglen még te meg tömlőtözöttetve vagy ezen á meg vesett elementomon á földön, emlekezzel meg arrul hogy te nem tudod
melly

melly hamar ez az utolsó ítélet környűl fog tégedet. *Az érzaka el mult, a nap el közelget, vessűk el azért a szeretsegnek tselekedet, es öltözzűnk fel a világossághoz illendő öltözetben Rom. 13. 12.* Mert a Christus megjelenésének napja hirtelenséggel meg léhen, az halál bizonyoson környűl véhen, nem tudgyuk ebben az orábané avagy a másokban, *es a mint a fa-le esk úgy marad.* Pred. 11. 3. Gondoljátok meg ezeket oh embereknek fiai, kik el alusztatok a ti gyönyörűséges időtököt, kérlek titeket fordítsatok a ti mindennapi elmélkedésteiből valamj kitsény refetskét a ti meg oßlattatástok felől valo gondolkodásra, es mondgyátok meg énnekem akkoron, hogy ha merteké menten mennj a ti tisztátalanfágtokban; Ne vakéttson meg titeket az Istennek irgalmassaga, mert noha ő irgalmas de egyfersmind igazis; Ne tsald meg a te lelket oh ember, biztatván az Isten irgalmasságával tennen magadat, mert ha a te meg téréfed es életednek meg jobbétása idejekoran meg nem tapastallya az ő irgalmasságát, bizonyjára kétfégnelkül az ő

az ő igazsága tapastallya meg a te tisztátalanlagodat.

VII. SZAKADEK.

Az meg ditsőjétetet testnek bódog állapattjárul.

MElly kedves társaságát vehettyűk itt az örömnnek ebűnkbe az embernek ilyen bódogul egyyefűlt teste es lelke között, ugymint a mellyek még az nyavalyáságnak állapattábanis nehezen váltanak volt el egymástul, azok mostan egyyefűltek a ditsőségben es soha elnem válnak, mi kívántathatnék most azoknak egyeb hanem hogy felette igen gyönyörködtessek önnön magokat az ő tsendességekben, es tökelletességekben; Azok néznek edgyik a másokra es tsudályák az ű változásokot, mert a terméket ki vetkeztetett az ű erőtlenségének folyos terhéből, s fel öltöztetett erőben es halhatatlanfágban, 1. Cor. 15. 42. a test meg ujjetatott es vidámétatott mint a Saskefelyű. Esa. 40. 31. es mostan könyű avagy kéb a Halálnak es Pokolnak meg

győztetésének figyelmeztésre, abban a nyugalomnak boldog helyében, á holott az halál többé nem léten, sem a keserűséggét való sirás; sem kiáltás sem semmi fájdalom nem léten többé, mert az első elmúltanak Jelenés. 21. 4. Lehetetlen dolog hogy az bűnös ember fivében foghassa es elméjével meg gondolhassa annak az örömnnek nagy voltát, melly ebből a ditsőségnek méltóságos voltából bármazik, ez pedig csak első léptző avagy grádits arra a ditsőségnek sokkal nagyobb es méltóságosabb örökkévaló állandóságára, a mellyel azok élnek az égben; Az ű mennyei károk gazdagon fel ékesítették sok külömb-külobbféle lako hajlékokkal, az ű Idvezetőjök elől elment azoknak meg kísértésére, János 14. 3. űk mostan mennek azoknak, es még a megvetetett Angyaloknakis elebbeni ditsőséges békeknek bírására, kik valának ennek előtte a világosságnak boldog fiaj, de mostan a temérdeki fetétségnek átkozott fejedelmj.

Kétségnélkül eleitül fogva nem volt itt olly ember, ki illy tibtán láthatott volna,

na, es illyen nagyfágos s-meg betsülhetetlen boldogsággal élhetett volna ez földön, mint a boldogult bentekek bemléhetik ennek az Isten mennyei paraditsonának tündöklő bépséget, még tsak kívánóságokban is azoknak vagyon itt valamj tirkos es méltóságos öröm: Mitsoda léten azért az ű jelen léteken, es azzal való élésekben? az ű kívánóságok nem gyönyörködtetnek addig a várakozással, mig nem meg koronáztrának azzal való éléssel, azok mostan el érkestenek az óbátorfágos reh partyokra, es iminár nem tsak bemlélőj, hanem egyfersmind rébesijs azoknak az örömeknek, mellyeket az Isten ferzett az űtet keretőknek. 1. Cor. 2. 9. a holott űk uralkodnak es regnálnak mind örökkön örökké Jelen. 22. 5. minden selem es haborúságnélkül, minden bomorúsággal való meg elegyedés nélkül, minden kárvallásnak veszedelme nélkül Jelen. 21. 4.

Mitsoda nyelv mondhatná ki annak a lárasnak ditsőséget holott ennyi sok e-zernj ezer bentej es Angyalaj az Istennek

fénlének sokkal ditsőségesebben az nap-
nál, es mikoron azok nézik a ditsőség-
nek fiát sokkal méltóságosab ditsőség-
ben mindnyájan azoknál, mikoron azok
*lálttyák úgy a mint űk lattattatnak, nem
más hanem ugyan azon ű kemekkel, sőt, nē
csak lálttyák, hanem egybersmind élnek is.*
az ű Idvezetőjőknek élelőséges ölélgeté-
lével, a kívül űk tőkélletesen es mind é-
rőkke bódlogok lésnek. Azok annako-
káért mostan kébek est mondanj: *örül-
lyünk es örvendezzünk, es adgyunk ditsé-
tetet neki, mert eljött a báránnak menyeg-
zője, es az ű felesége el kébetette magát.*
Jelen. 19. 7.

Oh áldott Idvezető, melly berelmetes
az te jelē lēted a te berelmes jegyesednek
az Anya bēntegyhaznak! te vagy az élet-
nek amaz fája melly vagyon az Isten Pa-
raditsomának közepette, Jelen. 2. 7. te
vagy amaz élő forrás melyből folynak a
bódlogfágnak bűféges folyamati, Sol. 36.
9. te vagy amaz mennyekezői lakodalom
mellyel az embernek teste es lelke bűfé-
gesen meg elégetetnek. Te vagy azoknak
el rejtetett Mannája, Jelen 2. 17. tíftefsé-
geknek

geknek korója, bódlogfágoknak határa,
bűféges nyugodalma, ékeleséges tsendef-
sége, külső es belső vigasztalása, azoknak
áldásának tellyesége, örökkévaló győze-
delme, egyfóval, azoknak mindenek-
ben mindene. János. 17. 24. 26. Te vagy
az Atyában, ű te benned, es te mi ben-
nünk, János. 14. 20. te miénk vagy, mi-
tiéd, es ebben a bódlog eggyesülésben a
bódlogfágnak valóságos méltósága va-
gyon: Mert te benned vagyon oh bód-
log Isten, a te tremtett állatidnak tőkél-
letesége, a te teremtesédnek ditsőséges
ékelesége nem egyéb ez földön, hanem a-
maz leg nagyubb ditsőségnek tsak mérő-
fetét árnyeka, te vagy ennek az örömnek
folyamatinak drágalátos kut feje, mellyel
az embernek teste es lelke gyönyörköd-
tetnek; Melly igen kedvesek azok a men-
nyi tsatornák, mellyek a te bēntidet a
tennen magad bēntségének kut fejből
meg itattyák, a te ditsőségednek fiai
mostan meg elégetettenek bűféges *sírral*
es kővérséggel, valamit azok kívánhatnak
mind azzal élnek, mindeneknek méltó-
sága valamellyek kedvesek es gyönyörű-
ségek

fégefek egybers - mind elő állattatnak
avagy meg jelentetnek az ű látásoknak,
mellyekkel az ű lelkeknek indulati, es te-
steknek érzékenfégi olly büfégefén ör-
vendeztetnek, hogy nintsen azok köz-
zúl tsak egy rébetskeis, melly meg nem
tölt volna ki mondhatatlan vigafsággal,
főt, olly büféges azoknak az ű gyönyörű-
ségek, hogy az egész ember mondattat-
hatik mostan *inny: az fsten gyönyörűsé-
gének folyo vizéből, es meg elégetetnj az ő
házának kövérsegeből; mert nála vagyon
az életnek kútfje, es az ő világossága
által látunk világosságot, Sol 9. 10.*

Minden te benteid látnak tégedet oh
Isten, de némelleyek fokkal világosabban
másoknál, mivel hogy te külömböző grá-
dusit osztogattad à te kegyelmednek ez
életben, ditsófségednek à másikban, te fel-
magasztaltad à te berelinedet egyyikben,
böltsefégedet másikban, hatalmadat
mindenikben, te magadat mindenben,
annak à kinek tsak leg kissebb réfe va-
gyonis à te ditsófségedben, elég vagyon:
Kitsoda panafolkodhatnak búkfégérül
à ki el à te gazdag tárházadnak tellyesé-
geből?

geből? Kitsoda szenvedhetne somjúságot
à ki ingyen vehet *az életnek vizéből?* Je-
len. 22. 17. Ha tsak leg kissebb mérté-
keis à te ditsófségednek oh Uram, *feletta,
felette igen nagy terek,* kitsoda avagy vi-
selhet avagy kívánhat többet? Mindazon
által jer minden vakmerőfégnélkül kér-
jünk két réft à kegyelemben è földön,
hogy vehetsük kettős mértékét az ű ő-
römének az égben; Jer. 32. 41. *te ki ör-
vendés mi bennünk tselekedgyel jót mi ve-
lünk, neis olts el à te jó kívánságot benn-
nünk,* oh tselekedd azt hogy né tsak kér-
jünk te túled, hanem ugyan viaskod-
gyunk is az áldásait te veled, ámbár à mi
romlott testünknek bűnnel tellyes ki-
vánfági lántikálva mennyenek à kopor-
foba.

Nem kételkedem semmit hanem e-
zekkel az én bemeimmel (mellyekkel én
reménlem hogy még meg látom az én
Idvezetőmnnek segítő erejét) meg látom
jövendőben hasonlatosképpen es meg-
ismérem az ű benteinek teltekeris; nem
kevés réfe ez à mi boldogságunknak,
örvendezni azokkal à kiket az előtt fe-

rettünk, én nem tudom miképpen tufakodgyék a terméket az ű indulatinak örökségejért; es gondollyon tulajdoné tanj magának valamj kiválképpen valo jult azokban a mellyeket ennek elötte mi magunkénak lennj neveztünk. Mikoron földet hordozunk kebeleinkben, a mi gondolkodásunk akkoron búkségesképpen kóstoló érzési a mi következendő romlásúnknak, mikoron a mi lelkeink dilátaltatnak (az az, ki terjesztetnek) akkor a mi kívánságunk el végeztetnek avagy be rekesztetnek annyiban, a menyiben *mi nem tudgyuk mit kérünk*. En nem visgáalom annakokáért menyivel haladgya fellyeb az a feretet a miénket; Te oh Isten vége vagy minden teremtesidnek, azért, a bálgal az te ditsőségedre az égben, ha azok illendőképpen alkalmaztatnak minékünk a földön, azok többé nem miéink, hanem tiéd mind örökké, elég lében annakokájért az minékünk hogy ismérjük azokat boldogoknak te benned, hogy ferettyük azokat, es ferette-
tünk azoktul, sőt, nem tsak azoktul, hanem a Szenteknek es a bent Angyaloknak

nak minden boldog renditűlis, mi felette igen örvendezünk azokban, azokis mi bennünk, es mindnyájan te benned. Az *örökkévalo királynak, halhatatlannak, egyedül bőliz Istennek tífeség, es ditsőség mind örökkön örökre Amen. 1.*
Tim. I. 17.

Vagyone ott valaki a ki az feretetben nyomorúsággal vólna? Még önnön maga a terméketis meg tanétotta az ű nemtelen fiait a boldogfágnak kívánására es keresésére; mi feljártuk ferete ferrel ez nyavalyás világnak tágas es böles kerületit, de nem találhattuk azt fel, még tsak leg forosabb léptsője avagy grádisais, ennek a mi menyorságfele valo utunknak inkább ki mutattja azt, hogy nem mint a mi földi meg fogásunknak leg tágasabbikja, jöllehet mi nem láttjuk hanem tsak kitsény részét annak a ditsőségnek, melynek az ő nagyubbik része kinem mondathatik, jer elmélkedgyünk az Menyorságrul, es akkoron meg láttjuk ha találhatunké valamit ez földön a melly érdemelhetné tsak nevétis a feretetnek, avagy betsületit a mi tífeteletemélto

mélto igaz valásunknak? Legyenek á mi tselekedetink eggyezők, es mi Komorok lésünk ez életben, s-à halálban mosolygók; Ha mi nem ferettyük ez világot, à világ gyűlöl minket: Melly méltatlanok es melly okatlanok vagyunk mi, ha ki vettyük czélul magunkot à vesedelemnek, es à meg utálásnak? mit mivelünk mi mégis itt tovább? miért távozzunk el á mi hazánktul az mi indulatinknak ez földi hiábanvalóságokban való helyheztetése által; A mi kéntsünk az menyországban vagyon, legyenek ott az mi síveinkis, es akkoron kétségnélkül felkiálthatunk á bent Pállal eggyütt: *kivánok el költözni es lenni à Christussal. Phil. 1. 23.*

Oh Uram, az mi leg job kívánságunkis tisztátalanok es bűnnel tellyelek à te bentséges semeid előtt, mi nem tsak bujálkodva vetettük tenéked ellenedbe magunkot, hanem még ugyan ellenségesekké is töttük minnen magunkot te veled, melly kedves es gyönyörűséges á te irgalmaságod, melly meg hajtotta à te népednek el fordult akarattyát, á te tulajdon

lajdon bentséges es örökké áldando akaratodhoz. Mert mikoron mi hálva fekönnénk à mi Istentelenségünknek hitván meg rekestésében avagy be kertelésében, te akkoron küldötted el à te bentséges lelket à mi hivogatásunkra, te kénseréteb minket à bé menetelre hogy à te házad bé tellyek. Oh vonyki Uram minket kérünk tégedet inkább-inkább à te bent Lelked által à mi vesetségi nyavalyáságunkból, es annak à leleknek hatalma által mi alkalmatosokká tétettünk à te utánnad való futásra à mi mennyei boldogságunkba. Amen.

M A S O D I K

R E S Z.

*Az mi lelki farándokságunknak utára
valo be menerel.*

Alaki valami utat vében fel,
bűkfégesképpen meg kíván-
tatik, hogy bizonyos ilme-
re legyen aninak az ő farán-
dok járásának avagy bujdosásának végére
vezető utnak, közel való es bátorfágos
voltárul: Mi mindnyájan farándokok va-
gyunk ennek a világnak Aegyiptomj fe-
tettségében, által akarván költőznj amaz
mennyej. Canahánnak ditsőséges vilá-
gosságára, valaki azért nem jár ezen az
uton el tévelyedett es el vesett ember
az. Ezen ez világon bujdosó embernek
pedig közönséges es boldog vége nem
egyed hanem az jo meg halás, ez amaz
boros kapu, mellyen nekünk mindnyá-
jan által kell mennünk békefégen, ha
mi örökké reményűk fel támadásunkot
ditsőségben; Az ut a melly vezet erre a

kapura

kapura félelmes es fetétes, a vesedelmek
sok felék es nagyok, az általmenetel fo-
ros es nehéz, a mi egész életünk igen ki-
tsény ennek az utnak vesedelmének ki-
jelentésére, minden mi ez földi vigasztá-
lásink el hadnak itt minket, az termés-
nek ereji meg rázattatnak mi bennünk, es
a fetétségnek hatalmasági fel fegverkez-
tetnek mi ellenünk, egyedül tsak a nyo-
morúság marad itt meg az irgalmaság-
gal mi velünk. Oh ez világnak áldott
Szabadétoja! te ki meg tapodtad a halál-
nak ősvenyét mielőttünk, (főt mi cset-
tünk) gyámolets es erősets meg a mi
tévelygő lelkeinketis, mellyek mostan
meg főtattanak minden reménsegtől,
segetsegtől, hanem tsak te tőled nem e-
gyedül, mutasd meg nekünk ennek az
utnak fetétségét es nagy vesedelmét; Ké-
sets el a mi lámpásinkot elégféges olajjal
a nekünk valo világolásra, hogy ne tan-
torogjunk es tévelyegjünk a mi utánk-
ban: Kérünk tégedet ugy vezérrelly min-
ket, hogy járhasunk ezen az ősvenyen
keresztényénekhez illendő merészséggel, es
mi akkoron bátorfágoson es boldogul el

L

erünk

érünk à mi bujdosásinknak bődög végére.

I. R E S Z.

Az Békefészes tűrésről.

HA az Urnak úgy tettzik hogy tégedet as betegségnek ágyában le tigyén, emlekezzél meg arról, hogy à té látogatásod fármazott te reád attul az hatalomtul, mellynék mindenható erejének ellene semmiképpen nem állhatz, botsásd alá tennen magadat annakokáért az ő bentséges akarattyának, es felely meg el szenvednj alázatossággal es békefészes tűréssel, valamit ennek az igaz Birónak bőltséfege reád mér, *ú az Ur teledgyék úgy à mint neki jonak tetzik, 1. Sam. 3. 18.* es mostan, ha valaha mondottád, mondgyad vigassággal estökellertes reménységel: *Légyen à te akaratod;* ez az ut, az első grádits à bődögságra, à mellyen te bátran járhatz ez három bents lámpásoknak világánál.

I. Lám-

I. L á m p á s.

MElly meg jelenti okait à mellyekre nézve nekünk à nyomorúságokban, békefészes tűrőknek kell lennünk.

Légy békefészes tűró ez hat okokra nézve:

- 1 Mert az Isten meg segít tégedet.
- 2 Mert ez à látogatás tenéked hasznodra szolgál.
- 3 Mert te sokkal nagyub büntetést érdemlenél ennél,
- 4 Mert à nyavalya közönséges mindenedekkel.
- 5 Mert à te szenvedésed rövid ideig való.
- 6 Mert à te örömed örökké való.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Az Ur meg erősíti azt az ő beteges ágyában, es minden ő ágát egészege fordítja. Sol. 41. 4.
2. Mert azok kevés ideig à mint nekiék tettzik vala, minket dorgálnak vala: à pedig à mi hasznunkra dorgál, hogy

L 2

résbéli

résbéli legyünk az ő benvedésének. Sid.
12. 10.

3. A te hamiságodnak kétborte nagyub büntetését érdemlenéd, ha az Isten meg akarna büntetni, hogy nem mint é jelen való büntetésed. Job. 11. 6.
4. A mi estendeinknek napjai hetven estendő, vagy mennél fellyeb nyoltzvan estendő: es azoknak bintó a javais nyomorúság es fáradtság, melly mikor el mulik el repülünk. Sol. 90. 10.
5. Mert még egy kevés, tsak egy kevés idő vagyon, es a ki el jövőendő, el jó es nem késik. Sidok. 10. 37.
6. Mert a mi nyomorúságunknak egy szempillantásig való könnyűsége, a dicsőségnek felette felette igen örökkévaló állandóságát berzi minékünk. 2. Cor. 4. 17.

II. Lámpás.

MElly el vezérel minket a bekeféges társnak példáira.

Christusban.

Az { *Christusban* ő magában
Minden benteiben
Jobban.
Davidban.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Nézvén a hitnek Urára, es el végzőjére a Jესusra, ki az ő előttte való öröm helyébe, benvedett keresztet a gyalázatot meg utálván, es az Isten bekinek jobbjára ült. Sidok. 12. 2.
2. Kinek ellene állzatok erősek lévén a hitben, tudván hogy a ti atyátok fiaitól kik é világon vadnak, ugyan azon nyomorúságok töltetnek be. 1. Pet. 5. 9.
3. Meztelenen jöttem az én anyámnak, mehéből es meztelenen térek oda, az Ur adta es az Ur vőtte elis: Aldott légyen az Urnak neve. Job. 1. 21.
4. Várjad az Urat, es légy erős, es meg erőséti a te fivedet; s várjad az Urat. Sol. 27. 14.

III. Lâmpàs.

MElly azokat à károkot jelentí meg
à mellyek következnek à békéte-
lenfégből.

*Távoztasd el azért à békételeniséget ez-
okért:*

Mert az, zugolodásra fakaft ki tégedet.

1. Az Isten ellen.
2. Az emberek ellen.
3. Az ellen á tífed ellen, mellyet à
kedvetlő dolgok által el hadni pró-
báltatol.

Szent írásbéli bizonságok.

1. Se pedig ne zugolodgyatok, mikép-
pen ő közölök némelleyk zugolodá-
nak, es el vesének à püfító Angyal-
miatt. 1. Cor. 10. 10.
2. Nem fizetvén gonóffal à gonóffért,
vagy fidalommal à fidalomért, ha-
nem inkább jot mondván, ugy mint kik
rudgyátok hogy erre hivattatok, hogy
az áldást öröklőg berént el vegyétek.
1. Pet. 3. 9.

3. Mert

3. Mert búkfég nektek à békeféges tú-
rés, hogy minekutánna az Istennek
akarattyát tselekedenditek, el vegyé-
tek az ígérertet. Sidok. 10. 36.

IV. Lâmpàs.

MElly eligazét minket hét váloga-
tott sent írás béli helyekre; mel-
lyek által könyöröghetünk à mi békefé-
ges túrésünknek meg nyerésejért es an-
nak ki jelentesejért.

Szent írásbéli bizonságok.

1. Oh Uram à te busulásodban ne fedgy
meg engemet, es à te haragodban ne
ostorozz engemet. Sol. 6. 1.
2. Az én fivemnek háborúfági igen meg
fokafúltak: az én nyomorúfágimból
abadéts meg engemet. Sol. 25. 17.
3. Halgafs meg Uram, es könyörülly
rajtam; Uram légy énnekem segetőm.
Sol. 30. 11.
4. Térj hozzám Uram es ments ki az én
lelkemet, es abadéts meg engemet:
à te irgalmaságodért. Sol. 6. 5.

L. 4

5. Mert

5. Mert mintsen te felőled az halálban emlekezet, à koporsóbā kitsoda mond te néked ditséretet? vers. 6.
6. En pedig bűntelen te benned bizom, es à te ditséretedet hirdetem. Sol. 71. 14.
7. Meg némulek es meg nem nyitám számat, mert te tselekedted azt. Sol. 39. 10.

II. R E S Z.

Az Alázatoságrul.

AZ nyavalyás keresztény ember ki illy vigan es engedelmesen alája botsátotta önnön magát az mindenhatónak áldott akarattyának, az ő testének állapattya felől, mostan felette igen bűkféges az ű lelkének nyavalyájának megörvoslásábanis ekképpen forgalmatosón működödj; Az romlott természetnek pedig fel háborodottsága, kedvesen le rsendesítetik ennek az lelki orvosságnak hasznos munkálkodása által, tudniillik à békéféges türes által; ez által az Istenes békéféges türes által nyerte ő meg mostan az ő tulajdon lelkének bírását, melly

túl

túl máskor meg főtartott volt az ő megzabolázatlan indulatinak ellenkező hatalmafsága által, ő mostan azt borofs sámvetelre es kérdésre elő idézheti, s-mi képpen álhat meg amaz nagy Szam vévőnek béki előtt az égben? es itt ő hamar időn meg láttya hogy az semmit nem nyer egyebet önnön magának a fégyennel es keferűfégnél, mert az ő bolgálattya volt *Bűn*, jutalma azért lében *Halál*: meg kell annakokáért neki önnön magát aláznj az ő Istene előtt, es meg kell vallan, hogy ő immár érzője à nyavalyáságnak, minekelőtte magában bé fertetője leherne az irgalmaságnak, nemis lében mindazonáltal ott nyavalyás lélek, melly abban à kapuban alamisnát kéregetne, hanem ki ki bűfégesen meg elégetetik, tsak légyen alázatos, ő nem kívánhat semmit hanem mindennel meg elégetvén meg boldogétatik. Jári annakokáért ezen az ő svenyen ezeknek à hat lámpásoknak világánál.

I. Lám-

I. Lâmpás.

MElly meg mutattya mi okért kel-
lyen nekünk a milelkünköt meg
alâznunk.

*Alâzd meg tennen magadot az Istennek
előtte meg gondoltáival a te.*

Testednek alávalóságának
Allapatodnak nyavalyáságának
Lelkednek bűnös voltának.

Szent írásbéli bizonságok.

Por vagy, es porra kell lenned: Terem.
3. 19.

Bizonyára minden halando ember csak
femmj. Sol. 39. 12.

Az asfonyi állattul bülettetett ember rö-
vid életű, es bűvölködő háborúságok-
kal Job. 14. 1.

Éslátá az Ur hogy az emberek gon-
noságok sok volnának földön, es az ő
bíveknek minden indultattya es gondo-
lattya büntelen gonos volna, Terem.
6. 5.

Mi

Mi mindnyájan olyanok voltunk mint a
tisztátalan, es mint a meg ferteztetett
ruha mindē mi igazságunk. Esai. 64. 6.

II. Lâmpás.

MElly meg mutattya az alázatos-
ságnak az Isten meg tsalhatatlan
ígéretiben fündáltatott gazdag jutalmat.

*A mi alázatosságunk meg jutalmazta-
tik ez őt meg betsülhetetlen áldomásokkal:*

- 1 A Kegyelemmel való éléssel
- 2 A felmagasztaltatásnak betsülletivel
- 3 A menyorság felől való bizonyosá-
tétellel
- 4 Az Isten lelkének jelen létével
- 5 A mennyei ditsóségnak hozzá ada-
sával.

Szent írásbéli bizonságok.

1. Az Isten a kevélyeknek ellene áll,
az alázatosoknak pedig adgya az ő ke-
gyelmét. Jak. 4. 6.
- 2 Alázzátok meg magatokat az Isten-
nek hatalmas keze alatt, hogy titeket,
alkal-

alkalmatos időben fel magasztaljon.

1. Pet. 5. 6.

Alázzátok meg magatokat az Istennek
előtte es fel magasztal titeket. Jak. 4. 10

3 Bóldogok a lelki fegények mert övék
a mennyeknek országa. Matt. 5. 3.

4 Valaki azért meg alázza magát mint
a kis gyermek, a mennyeknek orszá-
gában leg nagyub. Matt. 18. 4.

5 En a magasságban es fent helyen la-
kom, es a töredelmes alázatos fivű
emberrelis, hogy meg elevenéttsem,
es meg éléskem a töredelmeseknek
fivéket. Esa. 57. 15.

III. Lámpás.

MElly világot fölgáltat a magunk
elhitelének veszedelmes utának el
távoztatására.

Ha el hiszűk magun-
kat avagy tsak a mi
munkáinkban valo
meltőséginknek meg
gondolásán, fel talál-
lyuk magunkat lennj.

{ Nyomorúltaknak
Szegényeknek
Vakoknak.
Mezételeneknek
Otsmányoknak.

Szent

Szent írásbéli bizonságok.

Adom neked tanátsúl, hogy végy én
tűlem tűzben meg próbáltatott aranyat
hogy gazdag légy, es fejér ruhat hogy öl-
tőzeted légyen, es ne láttassék ki a te me-
zételenfegednek ruttsága, es sem gyógyc-
to irrel kend meg a te semeidet, hogy
láts. Jelen. 3. 18.

Mert azt mondod: gazdag vagyok,
meg gazdagodtam, es semmi nélkül nem
fűkölködöm, es nem tudod hogy nyo-
morúlt, nyavalyás, fegény, vak es mezé-
telen vagy, Jelen. 3. 17.

Bóldog a ki vigyáz es őrzí az ő ruhá-
ját, hogy mezételenen ne járjon, es meg
ne láttassanak az ő semérmeje, Jelen.
16. 15.

IV. Lámpás.

MElly el vezérel minket az aláza-
tolságnak példáira.

{ *Abráamban*
Dávidban
Az { *Publicánusban*
Szent Pálban.

M

Szent

Szent írásbéli bizonyságok.

Kiszeb vagyok minden te jó titemén-
nyidnél, es igazságodnál; mellyet tsele-
kedtél à te fölgyáddal. Terem. 32. 10.

Uram nem fuvalkodik fel az én fivem,
sem az én fêmeim nem emelkedtek fel,
Sol. 131. 1.

A Publicánus pedig távoly álván, nem
akarja vala bemeitis az égre fel emelni,
hanem veri vala az ő mellyet, ezt mond-
ván: Isten legy irgalmas nekem bűnös-
nek. Luk. 18. 13.

En az Apostolok között kiszeb vagy-
ok; ki nem vagyok méltó arro hogy A-
postolnak neveztessem. 1. Cor. 15. 9.

A Iesus Christus jött é világra, hogy à
bűnösököt meg tartaná kik között első
én vagyok. 1. Tim. 1. 15.

V. Lâmpàs.

Melly vísen minket hat valogatott
bent írásbéli helyekre, à mellyek
közűl némelleyek által az alázatos lelek
ki jelentheti, hogy ez előtt valo bent írás-
béli

béli helyek édesdeden munkáldotnak az
ő indulatiban.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Uram nem fuvalkodik fel az én fi-
vem, sem az én fêmeim nem emel-
kedtek fel Sol. 131. 1.
2. Hasonlatos volt én bennem az én lel-
kem à téjtől el fakasztott gyermek-
hez. vers. 3.
3. Imé én álnokságban fogantattam, es
az én anyám bűnben melegtett en-
gemet az ő méhében. Sol. 51. 7.
4. Távoly légyen pedig én tőlem hogy
ditsekedgyem, hanem tsak à mi U-
runk Jesus Christusnak kereszében; ki
által nekem é világ meg fésétetett, énis
é világnak. Gal. 6. 14.
5. Mert ha valaki láttatik magának va-
laminek lenni, holott semmi, az ilyen
embert az ő maga gondolattya tsallja
meg. Gal. 6. 3.
6. Mert kegyelemből tartattatok meg
hitnek általa, es nem titületek vagyon
Isten ajándéka ez. Ephes. 2. 8.

VI. Lâmpàs.

MElly bé foglal kilencz buzgo ohajtásokat, mellyek közzül némelyek által az alázatos lélek (meg fegyénétetvén az ő maga otsmánfágából) könyöröghet az Istennek irgalmaságáért.

Szent írásbeli bizonyságok.

1. Oh én Istenem, fegyénlem es általam te elődben fel emelni az én ortzámat: mert a mi álnokságink felül haladtak a mi fejünk felett, es a mi vétkeink mind az, égig nevedtenek. Esdr. 9. 6.
2. Tarts meg engemet Isten, mert elértenek a vizek mind az én lelkemig. Sol. 96. 1.
3. Bé estem mélyféges fárba, holott fel nem álhatok, mélyféges vizekre jutottam: es a viznek habja el fogott engemet. vers. 2.
4. Szabadéts meg engemet a fárból hogy el ne burullyak; vers. 14.
5. Hogy hogy lehetne tehát igaz az halando

lando ember az erőls Istenhez kepest? avagy hogy hogy lehet tista a ki affonyi állattul búlettetett? Job. 25. 4.

6. De te Uram Isten tselekedgyél én velem jól a te nevedért mivel hogy jó a te irgalmaságod, szabadéts meg engemet. Sol. 109. 21.
7. Mert fegény vagyok es búkölködő, es az én fivem én bennem meg sebetetett. vers. 22.
8. Oh én fegény ember! kitsoda szabadéts meg engemet ez halálnak testéből? Róm. 7. 24.
9. Hálákot adok Istennek a mi Urunk Jésus Christusnak általa vers. 25.

III. R E S Z.

Az töredelmességéről.

MOstan oh nyavalyás bűnös ember! à te Idvezetőd irgalmaságának édeségének, es a te otsmánfágodnak rutfágának valófágos meg gondolásában, hogy hogy kívánhatnál egyebet a keserűségnek bűféges folyamattyánál, az ő ellene való vétcsednek igaz meg könyvezése,

zefere, úgy mint à kívül az minden irgal-
massággal bűvölködő Isten illy igen mint
egy meg haragudott te érted? *Oh fag-
gassa meg mostan à te bemed à te fivedet;*
ezekért az halálos vétkekért mellyek
meg rontották fivét à re berelmelednek,
botsálsanak meg terő könyhullatásnak
folyamatit ki ezeknek az ő drágalatos vé-
rének folyamatinak el mosására, sirjon à
te meg sebesített lelked, ezekert à te na-
gy bűneidért, mellyek à te meg váltód-
nak lelkét által gyártották, *esedezzek
mostan* (az Istenhez) *ki mondhatatlan fo-
bázkodásokkal*, mert à te időnek rövidségéhez
adgyad à te keferűségednek hofbűségát;
*tsepegjenek à te bemeid bűntelenül, es meg-
ne bűnyenek mig nem az Ur onnan felül
alá tekint te reád.* Siral. 3. 48. 49. Lehe-
tetlen dolog az hogy azak à bemei, mel-
lyek è földönis könyörülők völtanak,
negédesek lennének az égben; Végy bi-
zodalmat azért oh én lelkem, hogy az à
ki à mi rajtunk valo bánakozásnak ennyi
könyveit tsepegtette az ő maga tulajdon
bemerül, hamarssággal el mossa à kefe-
rűség-

rűségnek minden könyveit à tiédre; Já-
rj annakokáért sirással az igaz meg terés-
nek. Ezen az ősvenyén, melly el vezérel
tégedet à te nyugodalmodra es bódogfá-
godra, hogy legyen à te magvető napod
sirással es keferűséggel, de aratásod di-
tsósággal es örömmel.

I. Lámpás.

MElly öt helyeket mutat minékünk
à bent írásból mellyek által à ke-
serves lélek ki terjezdheti önnön magát
az Isten eleibe, az ő bűneiért valo bi-
béli keferűségének kijelentésében.

VS Szent írásbéli bizonyágok.

1. Te hozzád emelem az én bemeimet
ki lakozol mennyégben Sol. 123. 1.
2. Imé miképpen à solgagnak bemei az
ő Uroknak segítségére néznek, es
à solgáló leánnak bemei, az ő akfo-
nyának segítségére: Azonképpen az
én bemeim az én Uramra Istenemre,
mig nem könyörül én rajtam. vers. 2.
3. O ha valaki az én fejemet vizekkel

változtathatná, es az én fêmeimet könyhullatásoknak kut fejévé? hogy éjjeles nappal sirathatnám az én nepem leányának meg ölettettit. Jer. 9. 1.

4. Az én fémem nem búnik meg á siráftul, mig reám nem teként az Ur az égből. Siralom. 3. 48. 49.
5. Az én budosásimnak fámat joltudod: Az én könyhullatásimot á te tömlődbe raktad; avagy nem tudnád azoknak fámat. Sol. 56. 9.

II. Lámpás.

MElly kilentz buzgo kéréseket foglál önnön magában á sent írásból, á mellyek közzül némellyik által á poenitentia tarto lélek esedezhetik buzgoságosan az Istenhez az ő bűneinek bocsánattyáért.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Kérlek Uram Mennek Istene, erős, nagy, es rettenetes Isten, ki meg tartod fogadásodat es irgalmaságodat á te-
ged

ged feretőknek, es á te parantsolatidat meg tartoknak. Neh. 1. 5.

2. Légyen kérlek figyelmes á te füled, es á te fêmeid nyillyanak meg, hogy halgalsd meg á te fogádnak könyörgését, mellyel most én éjjel es nappal könyörgök vers. 6.
3. Isten te tudod az én balgatagságomat; es az én bűneim nyilván vadnak te előtt ted. Sol. 69. 6.
4. Többen vadnak azok az én fejemnek haja fálinál. vers. 5.
5. A te nevedért oh Uram, légy kegyelmes az én bűneimnek mert igen nagyok.
6. Könyörülly én rajtam én Istenem, á te irgalmaságod ferént; A te irgalmaságodnak soksága ferént töröld el az én bűneimet. Sol. 51. 1.
7. Moss meg engemet az én álnokságimból, es az én bűneimből tisztíts ki engemet. vers. 2.
8. Fordíts el az én bűneimtől á te ortzádat, es minden én álnokságimot töröld el. vers. 11.
9. Uram halgass meg, Uram legy kegyel-

gyelmes, Uram légy figyelmetes, es ne kétfedelmezzél én Istenem. Dan. 9. 19.

III. Lámpás.

EA ez után az Istenhez való buzgó könyörgés után, a somoru Lélekvéstegetlén talállya önnön magát megfőstattatnak lenni a bent Léleknek jelen való vigasztalásául, jelennyék meg az ő alázatos kérése Istennél úgy a mint következik ezekben a három lámpásokban,

Az Léleknek igazgattatási, az Istenhez való alázatos kiáltásra az ő kegyelmének jelenlétének búkséges voltáért.

A Léleknek bent kétségben való esése.

Szenirásbéli bizonyágok.

Miért vetél engemet Uram, es miért rejted el a te ortalát én túlem? Sol. 88. vers. 15.

Uram miglen felekezél el én rútam mindeneftől fogva? miglen rejted el ortalát én túlem? Sol. 13. 1.

Avagy

Avagy mind örökké el vetne az Isten? es nem lenne többé jó akaró? Sol. 77. 8.

Avagy el fogyotté mindeneftől az ő kegyelmességé? vagy meg fűnnék az ő ígérési menzetségről nemzetségre? vers. 9.

Te mondottad énnékem: keressétek meg az én ortalát, a te ortalát Uram meg keresem. Sol. 27. 8.

Kitsoda volna nekem mennyégben te náladnál több? es te náladnál egyebben nem gyönyörködöm é földön. Sol. 73. 15.

Ez után az alázatos könyörgés után illendőképpen es búkségesen következik az Istenhez való buzgó könyörgés, annak a bent Léleknek vigasztalo jelenlétéért, a mellynek távolylétében a lélek illy nagy búkségben helyeztetett vala.

IV. Lámpás.

MElly hét válogatott bent irásbéli helyeket foglalbé, mellyek által a lélek buzgólagoson könyöröghet az Istennek

tennek kegyelmes jelenlétével való é-
lelert.

Szent írásbéli bizottságok.

1. En Istenem, én Istenem, miért ha-
gyál el engemet; es miért tavoztal, el
az én meg tartásomtól, es az én jajga-
tásimnak befedetül? Sol. 22. 1.
2. Halgass meg Isten az én imátságo-
mot: es ne rejts el te magadat az én
könjörgésem előtt. Sol. 55. 1.
3. Ne rejts el à te ortzádat én előttem:
ne vedd el haragodban à te fogádat:
te vagy énnekem segítségem ne hadgy
el engemet, én idvétségemnek Istene.
Sol. 27. 9.
4. Világosíts meg à te ortzádat à te fol-
gádon, tarts meg engemet à te jovól-
todból. Sol. 31. 17.
5. Te azért Uram ne tarts meg én tőlem
à te irgalmaságodat: à te jó voltod
es à te igaz mondásod mindenha őriz-
zenek engemet. Sol. 40. 12.
6. Kellesek Uram te nekem, az én meg
fabadulásom; te Uram az én segé-
ségemre sies, vers. 14.

7. Oh

7. Oh ne rejts el à te ortzádat à te fol-
gádtul; mert nagy borongatásom va-
gyon nekem; Sies halgass meg enge-
met. Sol. 69. 18.

V. Lâmpás.

LEhetetlen dolog akarimelly igazán
penitentiát tartott leleknekis, az Is-
tennek Szent lelkének áldását kívánnj, es
tőle meg tagadtatnj. Mert az Isten felette
igengyönyörködik à meg újjétásbá avagy
elevenetésben, mikoron az ember à
halálnak felette nagy veszedelmében va-
gyon, ugyanis egyedül csak akkoron va-
gyon leg alkalmasab idő az kegyelem-
nek meg nyerésére, mikoron meg esmér-
jük igazán hogy búkólkodunk à nélkül:
Hidd el azt annakokáért oh én lelkem,
hogy te mostan meg kóltolad annak à
mennyei irgalmaságnak édeségét, mel-
ly meg gyógyította à te bűnnel tellyes
belpoklofságodnak orsmánfágát, annak
okáért térj vissza örömmel à te terem-
tődhöz, es adgy ő neki bibéli háláadást
à te fel eppétetetedért es újjétatásodért.

N

Hé

Hét fent írásbéli fent helyek, mellyek által a meg újjáélesztett lélek, bátoros fível meg valhatta az ő Idvezetőjének örömmel tellyes jelen létel.

Szent írásbéli bizonyítékok.

1. Miért én lelkem ilyen igen magadat el hattad es nyughatatlanokodol én bennem? bizzál az Istenben; mert még én ő néki hálaát adok az ő meg szabadításáért. Sol. 42. 6.
2. En kétség nélkül el hiszem hogy meg látom az Urnak javait az élőknek földében. Sol. 27. 13.
3. Térj meg én lelkem á te nyugalomba: Mert az Ur jól tölt te veled. Sol. 115. 7.
4. Az én lelkem te hozzád ragazkodott, á te jobb kezéd őriz engemet. Sol. 63. 9.
5. Mivel hogy meg szabadítottad az én lelkemet á haláltól: az én fellemlésem á könyhullatástól, es az én lábamat az eséstől. Sol. 116. 8.
6. Mivel fizessek az Urnak, minden én hozzám való jó teteményiért? vers. 12.
7. A szabadulást való hálaadásnak pohárát

hárát vessek, es az Urnak nevét hívom segétségül. vers. 13.

IV. R E S Z.

Abünrül való vallás tételről.

MOstán oh én lelkem, ne légyen néked somorú meg vallanod á te kivált képpen való vétkeidet, mert semmi nem tartozik te reád abban egyéb, hanem csak fégyen es ortza pirulás: Vedd fel annakokáért azt á fégyent mellyet méltán meg érdemlel, vald meg büneidet bátran á te Istenednek, (es ha mégis ugyan terheltetik á te lelked ismérési abból való otsmánfággal) á te lelkitanétodnakis? Az Isten adott annak meg kötözésre es oldozásra való hatalmat mind az mennyen mind á földön, élylly annak es másoknak könyörgéseknek segétségével, mert ha azok buzgók léfnek, sokat használnak á te lelked idvességére; Ugyanis Miért fégyenlened te azt mondanj á mit á te teremted meg akar bethűllenj? A te tulajdon nyavalyáságodnak mélysege által, te magasztalod az ő veghetetlen

len irgalmaságának méltóságát, a te méltatlan es alávalóságodnak ki fedezése által, te meg mutatod a te kívánságodot: az ő ditsőffégének ki jelentésére: Oh Uram tégy buzgóvá engemet a te tisztelettedben, noha meg motskoltam az én emlékezetemet érdemlett fégyenvallással.

I. Lámpás.

Melly világot foglaltat a vallástétel követő jutalmaknak szemlelésére.

Wald meg a te bűneidet nyilván es rebenként, hogy az által.

{ A könyörgésnek hasznát érezhesd.
A te Istenedet, kit megbántottál volt ditsőjethesd.
Bűnöd bocsánattya nyerhesd.

Szent írásbéli bizonyágok.

Nefégyenlyed meg vallanj a bűnödöt es ne tilts meg a folgo viznek alá folyását. Sirak. 4. 31.

Valljátok meg egymásnak bűneiteket,

ket, es imádkozzatok egymásért hogy meg gyógyétassatok. Mert igen hasznos az igaznak buzgólagos könyörgése. Jak. 5. 16.

Es monda Iosue Achánnak: Fiam adgy ditsőffséget kérlek az Izrael Urának Istenének: es ő neki tégy vallást, es mond meg mostan énnékem mit tselekedtél: el ne titkollyad én tőlem. Josue. 7. 19.

A ki el fedezi az ő vétkeket, jól nem léfben dolga; a ki pedig meg vallya es el hadgya irgalmaságot nyer. Pelda. 28. 13.

Ha meg vallyuk a mi bűneinket, hív es igaz az Isten, hogy meg bocsássa minékünk, es meg tisztítson minket minden hamiságtul. 1. Iános. 1. 9.

II. Lámpás.

Melly a bűnről való vallástételnek példáit mutattya meg.

Szent írásbéli bizonyágok.

Imádkozám az én Uramnak Istenemnek es vallást tők es mondek: kérlek Ur Isten, nagy es rettenetes, ki meg tartod

à fogadást es az irgalmaságot azokhoz, kik téged beretnek es meg őrzik à te parantsolatidat. Dan. 9. 4.

Vétkeztünk es álnokságot tselekedtünk, hitetlenül tselekedtünk, es el fakadtunk te túled, es el távoztunk à te parantsolatidtól, es itéletidtől. vers. 5.

Mert mi nem voltunk engedelmesek à te szolgáidnak à Prophétáknak, kik föltek à te nevedbe à mi királyinknak, fejedelminknek, atyáinknak, es az egész föld népeinek. vers. 6.

Oh Uram te néked igazság tulajdonc talsek, es minckünk ortzánk pirulása à mint ma, meg tettzik. vers. 7.

En mikor vesteglenék meg avultanak az én tsontaim; az én estig való jajgatásom miatt. Sol. 32. 3.

Annakokáért az én bűnömöt te néked meg jelentettem, es az én hamiságomat el nem fedeztem. vers. 5.

Mert gondolám; meg valloim én ellenem az én álnokságomat az Urnak, es te meg botsátod az én bűneimnek hamiságát. vers. 5.

V. RESZ

V. R E S Z.

Az Elégztetlül.

V Alaki igazán meg alázza önnön magát az ő Istene előtt az ő sok bűneinek bátorságos meg esmeretiben es vallásában, ugyan azoknak tettetés nélkül való megfíratásával, az nem tsak kívánhattya, hanem ugyan igyekezik meg fizetnj az elébbenj bosszúságteteleket vigaságos es örvenderes víssa adással az ő felebaráttjának; Vgyanis miképpen térhetünk meg mi igazán abból à bűnből à mellyet kívánunk à mi kebelinkben táplálnj? az Isten az ő irgalmaságának es könyöröletességének fellelve néz alá mi reánk, mi azért gyűlölségnek es nyomogatásnak fellelve nézünk à mi felebarátinkra? à mi fellelve gonosok lésneké azért, hogy az Isten jó? miképpen berethettyük azokat à kiket mi bosszúsággal mikoron illethetünk, illethetünk? annak az embernek poenitentiája nem lehet igaz az ő teremtetése előtt, à kiknek fiye tsalárd az ő felebaráttjához,

N. 4.

mert

mert kétség nélkül a jó hív, a melly igazán el késztetett poenitentiához illendő keferűséggel, mindgyarást kés fel kiáltanj amaz Istenes Zákéussal: *Uram imé minden jószágomnak felét a begényeknek adom, es ha valakitől valamit parvarkodással el vöttem négy annyit adok helyébe.*

Luk. 19.8. Senki nem megyen az meny országba hanem ezen az őfvenyen, avagy ennek kívánságával vagy tselekédetivel: Ha annakokáért a te tehetféged gyenge, légyen a te akaratod erőss, es akkoron befámláltatol a te Idvezetődnek hűséges fám ado solgaj közibe, kiknek ez a lelkeket meg vidámító orvendétes szózat mondatik: *Jól vagyok jó solgám a kitsenyen voltát hív, meny bé a te Uradnak örömebe.* *Matt. 25.21.* Járj annakokáért ezen az uton a következő lámpásnak világánál.

I. Lámpás:

Az mellynek világa által igazgattathatik a lelki ismérret, kinek kellyen a patyarral el főtött marhát vissza fizetni.

Add

Add vissza valamit te hamislan mástul elnyertél avagy főtöttál.	{ Az ő tulajdon Urának ha lehetséges.
	{ A leg közeleb való a tyafinak a vérnek távoly letében.
	{ A begényeknek, vagy Istenes hasonra fordítat, ha a két elsők nem találtnak.

Szent írásbéli bizonyágok.

Imhol azért tegyetek bizonyágot én ellenem az Ur előtt, es az előtt a kit ő meg kenetett, ha én valakinek őkrét el vöttem, vagy fámárat, es ha valakin erőszakot tzelededtem: ha valakit meg rontottam, vagy valakinek kezéből jntalmat vöttem; hogy azért sememet ő rula el fordítottam volna: es vissza adom tinéktek. *1 Sam. 12.3.*

Parantsold meg az Izrael fiainak, akár ferfin, akár asszonyi állat, mikoron tselekédendek az embereknek bűnök között vala mellyet, vétkezvén az Ur ellen, es bűnt tselekédendik valamelly lélek.

Meg

Meg vallyák az ő bűnököt à mellyet tselekedtenek, es fizesse meg azt à mi-ben vétkezett éppen, es annak ötödik részét adgya arra felül, es adgya annak à ki ellen vétkezett.

De ha nem lejénd annak à férfinak attyafia à kinek meg fizetné à kárt, adgya azt az Urnak. Számlál. 5. 6. 7. 8.

A Zákeus pedig elő álván monda az Urnak: Uram imé minden jószágomnak felét á fegyényeknek adom, es ha valakitül valamit patvarkodással el vöttem négy annyit adok helyebe. Luk. 19. 8.

VI. R E S Z.

A Hírül.

MOstán te oh én lelkem fabadosan hagyattattál az Isten hűséges igéretinek bűséges mezejének eledeleiből avagy gyümölcseiből való vételre, melynek az ő bűséges illattyából el veheted az örök életnek gyönyörűséges ézit; te bátorfággal vehettz itt abból az életnek kenyereiből es vizeiből, à mellyeknek édesfégével es gyönyörűségével bűségesen meg

meg elégetetel mind örökre: Mi módon kívánhattz te most egyebet, hanem, hogy igen örvendezz ebben à te boldog előmeneteledben? te bátorfággal ki mentél most à te tulajdó romlottfágodnak otsmány sárjából s-falakjából, es à te Idvezétődnek érdeme által az igazságnak es tökéletes fentfégnek öfvenyére el közelítettél. De jaj, oh én lelkem, mikép-pen lehettz te alkalmas à te Idvezétőd igéretinek édesfégének elvételére, holott tennen magad meg holtál es érzékenfég nélkül valóvá lóttál à te bűneidben es adófságidban? à te értelméd meg homályosítatott, akaratod el fordítatott, à te indulatid meg tompúltanak, semmi nem maradt itt te benned, hanem tsak à gonofságra való hailandóflág; Itt bizonyára jelen vadnak ugyan az örökkévalóságnak ajánlái, de te azokat ingyen tsak meg fogni sem akarhatod, sem nem futhattz azoknak apolgatására avagy ölelgetésére, te egyedül tsak *passive* (az az fenedőképpen) adhatod alája à te engedelmességedet annak à Szent Léleknek, à melly hatalmas tégedet az elő hi-

tre meg elevenétenj; Tekénts fel annak okaért oh én lelkem vigasztalással a te kegyelmes jól tévődre, a kinék ajándékozásából kell teneked vened ez mennyei ajándékot. Oh áldott Isten, hatalmason munkálkodgyék a te áldott lelked mostán az én bűnös lelkemben, melly késim már ez nyomorúságos világból való kiköltözésre: Kérlek tégedet adgy énnékem hitet a te igéretidben való meg nyugóváfra, légyen az élő, a te fent Lelkednek élő munkálkodása által, es én akkoron a Pokolnak átkozásában meg állok az égnek erősségében avagy bátorságában.

I. Lâmpás.

MElly bé vezérel minket az Istennek hűséges igeretinek bűséges es gyümölsöző mezejére, a melynek viráginak gyönyörűséges illatozási köztött, a keserves lélek meg találhattya az örök életnek édesfészes ézit.

Szent

Szent írásbéli bizonyágok.

1. Mert ugy fereté Isten è világot, hogy az ő eggyetlen egy fűlött fiát adná, hogy minden valaki hűsen ő benne, el ne vessen, hanem örök életet végyen, János. 3. 16.
2. Elek én azt mondgya az Ur Isten; Nem akarom a hitetlen halálát hanem hogy a hitetlen ki terjen az ő útárul es éllyen. Ezech. 33. 11.
3. Ha keresed a te Uradat Istenedet, te hát meg találod útét, ha tellyes fűből es lélekből keresendéd útét Mofes. v. 4. 29.
4. Mert irgalmas Isten a te Urad Istened, nem hágy el tégedet, sem el nem vest. verf. 31.
5. Ha meg alázándgyák ő magokat, a kik az én nevenrűl neveztetnek, es az én ortzámot meg keresendik, s-meg téréndnek az ő gonos utokrul: Enis meg halgatom űkét a menybol, kedvezek az ő bűnöknek. 2. Chron. 7. 14.
6. Jójetek elő mostan es perellyűnk, azt mondgya az Ur: Ha a tibűneitek olyanok

O

lyanok

- lyanok volnának mint a veres festék,
fejek lésnek mint a hó, es ha pirosak
lésnek mint a piros festék, olyanok
lésnek mint a fehér gyapju. Efa. 1. 18.
7. Jöjjetek én hozzám mindnyájan, kik
meg fáradtatok es meg terheltettetek,
es én meg nyugotlak titeket. Matt.
11. 28.
8. Vessd az Urra a te terhedet, es ő
gondot visel te rulad. Sol. 55. 23.
9. Ha a hitetlen meg térénd minden ő
bűneiből, es itéletet es igazságot tsele-
kesik, élve él, meg nem hal. Ezech.
18. 21.
10. Keressétek az Urat es éltek. Amos.
5. 6.

*Ami Idvezetésnek őt vigasztalások-
kal telles igéreti azokhoz a kik hisznek.*

1. Valaki hisen én bennem meg nem bé-
gyenül. Rom. 9. 33.
2. En vagyok a fel támadás es az élet, a
ki én bennem hisen ha meg halis él.
János. 11. 25.
3. Es valaki él es hisen én bennem, soha
meg nem hal. vers. 26.

4. Bizo-

4. Bizony mondom néktek, a ki én ben-
nem hisen örök élete vagyon. János.
6. 47.
5. En vagyok az életnek kenyere, a ki
én hozzám jű meg nem éhezik, es a
ki hisen én bennem meg nem bomju-
hozik. vers. 48.

*A Léleknek ezekre a kellemetes igére-
tekre való felelet.*

Oh Uram hisek, de légy segítségemmel
az én hihetlenségemnek Márk. 9. 24.

II. Lâmpàs.

MElly bé foglal hat buzgo supplicá-
tiokat, mellyek által a buzgo lélek
könyöröghet az Istennek ő az hitinek
meg elevenítésejért es erőstésejért.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Lásd meg hogy a te parantsolatidat
feletem, oh Uram a te jóvóltod fe-
rént eleveníts meg engemet. Sol. 119.
159.

Q. 2.

2. Te-

2. Teremts én bennem tista fivét oh Isten, es az erőfs lelket ujjáts meg én bennem. Sol. 51. 12.
3. Add meg énnékem á te idvezetésednek örömét, es az engedelemnek lelkével erőfséts meg engemet. vers. 14.
4. Az én lelkem el olvadtott á keferülés miatt, vigasztally meg engemet á te befeded berént. Sok. 119. 28.
5. Felette igen meg nyomorodtam Uram, elevenéts meg engemet á te befeded berént vers. 107.
6. Táplálly engemet Uram á te befeded berént hogy éllyek: es ne hagy fégyent vallanom az én remenfégemben. vers. 119.

III. Lámpás.

MElly el vezérel minket hat bent írásbéli válogatott helyekre, melyekből á kételkedő lélek meg erőfséti az ő gyenge hitit, es tellyes bizodalmat nyujthat önnön magának az ő el válastása felől.

Szent

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Mert valakik Isten lelkétül vezéreltetnek, azok Isten fiai. Rom. 8. 14.
2. Es ez bent lélek tében bizonyágott á mi lelkünkkel egyűt hogy mi Istennek fiai vagyunk Rom. 8. 16.
3. Ki megis bélyegezett minket es adta á léleknek zálagát á mi fivünkbe. 2. Cor. 1. 22.
4. Ki á mi örökségünknek záloga: mig á tellyes szabadtságba bé helyheztetünk az ő ditsőségenek ditséretire. Ephes. 1. 14.

Mindazonáltal oh én lelké, ha te mégis felelmes es kétséges vagy ezzel á bódog lélekkel való rébesülésed felől, vedd fel elmélkedésre ez következő két bent írásbéli helyeket; es ha nem találhattz egyebet, hanem csak ezeknek á mennyei gyümölsőknek gyenge virágotskáit ki tsiráznijs á te kívánságidban, ne felly semmit á te bűneidnek emlékezetitül, sem á sátánnak intselkedésitül, mert á te el válastásod meg mozdulhatatlan,

O. 3

tatlan,

tatlan, es te kétígg nélkül az Istennek fereselmes fia vagy, à te hitben való gyümöltsozédnek gyenge sengétskeji kedvesek lésnek annak kezeiben à ki megígerte, *Hogy à meg repedezett nád által meg nem rontya, es à füstölő gyertya belet meg nem oltya. Esai. 42. 3.*

5. A léleknek gyümöltse ez: Szeretet, öröm, békefeg, kegyelmesség, jófag, hit, alázatosság, mértékletesség.

6. A kik illyetenek, azoknak ellenek nintsen à törvény. Gal. 5. 22. 23.

IV. L á m p á s.

MElly el vezérel minket őt vigasztaló ki beállásokra, mellyek által az örömmel tellyes lélek ki mutathattja az ő hitinek előváltat, az ő reménységnek Istenben való helyheztetése által.

Szent írásbéli bizonságok.

Tarts meg engemet oh Isten; mert én te benned bizom. Sol. 16. 1.

Mutasd meg à te tsudálatos irgalmaságodat,

ságodat, ki meg fabadéod à te benned bizokot. Sol. 17. 7.

Tsak az Isten az én kűfiklám, es az én fabadéom, ő az én oltalmazom. Sol. 62. 3.

Légynékem erőfs kűfiklám mellyhez folyamodgyam, parantsolatot aldál az én meg tartásom felől, mert én kűfiklám es én erőfségem vagy. Sol. 71. 3.

Mert ő benne vigad az én fivem, ezért mert az ő bent nevében bizom. Sol. 13. 21.

VII. R E S Z.

A Reménységéről.

HA á te hited vastag lésen oh én lélekem, à te reménységednekis fűkeseges képpen élőnek kell lennj, à mellyben te nem kívánhatz semmit hanem vigassággal örvendezhetz, jollehet à te kedves társod tudniillik à te nyavalyás tested, à somorúságban marad, de mind azonáltal olly hatalmas ez à te mennyei hitednek kezdeti es eredeti, hogy még azt à te testedetis reménységben nyugottya, mikoron à tusakodik à kételkedésben,

ben, akkoron te *Várjad az Urat, es légy erős, es megerősíti á te bivedet, s várjad az Urat.* Sol. 27. 14. Járj örömmel es vigan ezen á bódog ösvenyen (ennek á bent lámpásnak világánál) melly el vezérel tégedet fokkal fellyeb való állapot-ra ez világnak es Pokolnak ajandékozásinál. *A reménységnek Istene pedig töltönbé tégedet minden örömmel, es békeséggel á hitnek általa, hogy reménységgel búvólkodgyél, á bent léleknek ereje által.* Rom. 15. 13.

I. Lámpás.

MElly mutat minékünk őt vigasztalásokkal tellyes helyeket á bent írásból, á mellyek által á bódog lélek az ő reménységét ki jelentheti; es könyöröghet az Istennek ugyan annak édeséges vigasztalásáért.

Szent írásbéli bizonyságok.

1. Mutasd meg Uram énnekem á te utaidat, es á te ösvenyidre taníts meg engemet. Sol. 25. 4.

2. Viselly

2. Viselly engemet á te igazságodban, es taníts engemet; mert te vagy énnekem szabadító Istenem; tégedet várlak egész napon. vers. 5.
3. Te biztattál engemet az én anyámnak emlejétől fogva. Sol. 22. 10.
4. Aldott az Isten, es á mi Urunk Jézus Christusnak atya, ki az ő nagy irgalmaságából, ujjonnan fűlt minket elő reménységre, á Iesus Christusnak halálból való fel tamadásának általa. 1. Pet. 1. 3.
5. Az örökkégre melly el nem veshtet, meg sem makuláltathatik, meg sem hervadhat, melly minékünk mennyekben tartatik. vers. 4.

VIII. R E S Z.

A Szeretetről.

A Szeretet semmi nem egyéb oh én lelkem, hanem az á bódog eggyefülés, melly által te, á te Idvezetődnék el jegyeztettél, kétség nélkül te nem kívánhatz most semmit egyebet hanem hogy erősen légy á szeretetben azzal, á ki anyára.

nyéra beretett tégedet, hogy az ő életét adta a te válttságodért: Oh melly tsudálatos gyönyörűséggel tellyesek ennek a bent bájnak mennyei tsokjaj; ennek kegyes ígérteiről bízad te az örökkévalóságnak édes séges halhatatlan italát; Oh kőstoltasd meg te is mostan ő vele a te örvendező ajakidről, az igaz háládatos ságnak édes séges lépes mezét, illatoztassad ütet a te kenetednek gyönyörűséges illattyával Enek. 4. 10. mellyet a buzgó könyörgésből ki őnthetz az ő kedves apolga tásával való élésre, légyen a te indulatodnak által begező feme az ő indulatjának gyenge fivének meg sebesetője, Enek. 4. 9. te oh én lelkem, méltán ígérheted mostan tennen magadnak, hogy a te berelmefede vagy, es hogy ő néki kívánsága vagyon te hozzád: Oh áldott Jésus, melly tőkélletes jó az a te ticiidhez való igaz bereteted, a melly ilyen gyönyörűséges édes tápláltatást bõlgáltat hat az én bűnös lelkemnek! De oh melly háládatlanul, (sõt inkább) melly bementenül meg ferteztettem én a te beretetednek mennyei ágát ez bűnnel tellyes világnak

lagnak veszedelmes gyönyörűségivel! melly gyakorta ígértem magamat te néked az én rusnya életemnek meg jobbétására? melly gyakorta berelmetesen vettél be engemet a te kebeledbe, es nagy indulatból barmazott buzgóssággal fedezgetted be femérmemet a te tulajdon igasságodnak drágalátos ruhájval? mindazon által mégis melly gyakorta ismétlen méltatlanul vissza futottam az én elemben j vécikeimre, es mostan végezetre mikor immár az én Istentelenségemben igé el vénhettem, mikoron már továbbá abban nem gyönyörködhetem, mikoron meg utáltattam, es mind azoktul el hagyattattam, mikoron egyedül maradtam, nem különben mint a vesedelemnek pusztájában egyedül hagyattatott kunnyó, es az én berelmefemnek tsak ortzájára is, tekénten j nem mérébeltem, ugymint a kinek ágát illy bementenül meg ferteztettem; még akkor is, oh áldott Idvezetőm, a te bõkott irgalmas ságodnak femivel tekéntettél én reám, es be vöttél engemet a te kedves jó akaratodban; Oh Uram melly méltatlan vagyok én erre

re à te kimondhatatlan nagy ferelmedre! Sőt nem vagyok én méltó (oh Uram) *hanem kisebb vagyok minden te jó titeménynél, és igazságodnál, melyet tselekedté à te boldaggal.* Teremtés 32. 10. de hogy ha à te irgalmaságod és fereteted illy nagy én hozzám, oh tselekedd azt hogy az én engedelmeségem és feretemenis legyen olyan te hozzád; te meg szabadétottál engemet az én örökkévaló büntetésemnek fájdalmáért, és én hartzolok mégis az én telebaráttal, ez ideig való jutalomnak félfillerejért? mit tékek én à gonofsággal, à mellyhez ennyi fok irgalmaság kívántatik? én à bosszúságnak minden patvarkodásnak ellene mondok è földön, à mi időtül fogva te oh Uram kegyelmesen kedvedben vöttél engemet az égben. Járj oh én lelkem, ezen az ő svenyen ez három lámpásoknak világánál.

I. Lámpás.

Melly bé foglallya à léleknek az ő Idvezetőjéhez való ferelmes énekét.

1. *Az*

1. *Az én ferelmese menyim, énis övé vagyok: Enek. 2. 16.*

Oh gyönyörűféges Szabadító, te menyim vagy az én hitemnek ereje által, (mellyet te ingyen ajándékoztál énnekem) én tiéd vagyok à te feretetednek ereje által. Oh gyámolótásék meg mostan az én tántorgó hitemnek gyengesége à te meg maradando feretetednek ereje által, hogy ez à mi boldog eggyesülésünk meg maradhasson mind örökké.

2. *Az ő énye édesféges, mindenestül fogva kívánatos; Ez az én ferelmese, és ez az én barátom. Enek. 5. 16.*

Oh áldott Idvezető, én örömmel megvallom hogy à te igèretidnek édesfége búfégesen meg elevenítette és újjétotta az én kételkedő lelkemet: Te vagy az édesfégségnek avagy kedvesfégségnek ki merethetetlen kutséje Oh Uram, à mellynek drágalátos búfégeből buzognak az örök életnek meg elevenítő vizej. Oh adgy mindenkor énnekem abból á vizből hogy foka meg ne somjűhózzam.

P

3. *Tis*

3. *Tsokollyon meg engemet ő az fáj-
nak tsókjaival: Mert jók a te ferelmid, job-
bak a bornál. Enek. 1. 2.*

Oh édesféges Idvezető, a miképpen
te igen ferelmetes vagy a te ígértidben,
akképpen éltes engemet annak a fere-
tetnek bizonyos vigasztalásával, a te ke-
gyelmeddel való büféges élésben, mert
az által én büfégesebben meg ujjétatom,
hogy nem mint minden te gyönyörűsé-
giddel é földön.

4. *Ollyan az én márkám ennékem mint
egy kötés Myrha az én kebelém között,
Enek. 1. 13.*

Oh áldott Idvezető, olly igen meg
ujjétottál te engemet a te Vidámító lel-
kessel, hogy én mostan által költözte-
tem nagy örömmel: A te kegyelmednek
bizonyos volta oktat engemet az én jó-
vendőbéli boldogságomnak bizonyos
voltáru, es ennek a drágalátos Myrhá-
nak kedves kötőlekjéből avagy tsomó-
jából, illatozza az én lelkem az örökkéva-
lo nyugalomnak gyönyörűféges ézit.

5. Es

5. *Es folván az én barátom ennékem
monda: Kelly fel én jegyefem, én fèpem
es jőte. Enek. 2. 10.*

Te hivattatol oh én lelkem a te Idve-
zétődnek bódog ölelgetésére, a kinek
femei előtt te igen fèp es ékes vagy, mi-
mulattz hát itt többet a te meg veszt
termésetednek feneketlen fetét tömlő-
tzében? Kelly fel oh én lelkem, kelly fel,
es meny ki bátran a te fetét tömlőtző-
ból a te világos palotádba, a holott te
mind örökké vendégettel az örökké-
valóságnak méltóságos vendégfégeben.

II. Lâmpàs.

Melly felebarátinknak feretetre való
parantsolatokat mutat minékünk.

Szent írásbéli bizonságok.

Öltözzetek fel annakokáért mint Is-
tennek válastotti, bentek, es ferelme-
fek, a könyörületességnek indulattyát,
a kegyelmességet, alázatóságot, feléd-
séget, tsendességet. Colof. 3. 12.

P. 2

Eltür-

Eltűrvén egymást, es meg engedvén egymásnak, ha valakinek valaki ellen panassa volna, miképpen á Christusis meg engedett nekünk, azonképpen tijs. vers. 13.

Mind ezeknek felette pedig öltözzétek fel á beretetet, melly á tökéletességek kötele. vers. 14.

Ne panaszkodgyatok egymás ellen foházkodással atyámfiaj, hogy ne vádoltassatok, mert imé á Biro az ayto előtt áll. Jakab. 5. 9.

De tinétek mondom halgatoknak feressetek á ti ellenségeiteket: Jól tegyetek azokkal á kik titeket gyűlölnék. Luk. 6. 27.

Aldyátok azokat á kik titeket átkoznak, es imátkozzatok azokért á kik titeket háborgatnak vers. 28.

Mert ha azokat beretitek, á kik titeket beretnek, mitsoda kedve lésen annak? Mert á bűnösökis beretik azokat á kik őket beretik. vers. 32.

Kövecssétek á bekeféget mindenekkel, es á bent életet, melly nélkül senki az Urat nem láthattya. Sidok. 12. 14.

III. Lám-

III. Lámás.

Melly tanét á jóágos tselekedetekről.

Szent írásbeli bizonyágok.

Ki ki á mint el gondolta fivébe úgy tselekedgyek, nem bomorúságból, vagy mint kénberetésből, mert á jo kedvű adakozot bereti az Isten. 2. Cor. 9. 7.

Az Isten pedig az ő hatalmossága férent meg tselekedheti, hogy á ti jo kedvetekből való adakozástoknak hasna ti reátok térjen, hogy mindenekben mindenkoron á menyére bűkfég bűvölködvén, mindenekkel való jo tétéménnyel bűvölködyetek vers. 8.

A jo tétéménről pedig, es marhátoknak másvaló közléséről el ne feletkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten. Sidok. 13. 16.

Hald meg mit mond Dávid.

Boldog á ki könyérül á nyomorulton, á veszedelemnek napján meg szabadítja őtet az Ur. Sol. 41. 2.

Az Úr meg erősíti azt az ő beteges ágyában, es minden ő ágyát egésségre fordítja vers. 4.

Hadd meg mit mond Szent Pál.

Azt mondom pedig, hogy a ki búkón vét, búkón arat, es a ki búvón vét, búvón arat. 2. Cor. 9.6.

Hadd meg mit mond a mi fűvezetők.

Es a ki italt ad ezek között a kissebbeknek, tsak egy pohár hideg vizet tanévannak nevébe, bizony mondom néktek nem veszt el az ő jutalmát. Matt. 10.42.

IX. R E S Z.

A meg igazításról.

Mostan a bűnnek ez sok külömbkülömbfele nyavalyáiban lévő ember, az Istennek kegyelmes gondgya viselése által ez uti járásának sokféle feterőslöpin által menvén, es bátorfággal a Jéhus Christusbán való meg igazulásnak győzhetetlen védelmezőjéhez el érkezven, elmélkedgyék mégis az ő bátorfágának nagyub erősegejért, ez következendő,

zendő, vigasztalásokkal tellyes bent írásbéli helyekről.

I. L á m p á s.

Melly a mi Christusbán meg igazulásunk felől való vigasztalásokkal tellyes öt bent írásbéli helyeket foglal be.

Szent írásbéli bizonyágok.

1. De annak a ki nem munkálodik hanem hiszen abban a ki meg igazította a hitetlen embert, tulajdonéatik az hit igazság gyanánt. Rom. 4. 5.
2. A kiket el hívott, azokat megis igazította. Rom. 8. 30.
3. Meg igazulván azért a hitnek általa, békefegyünk vagyön az Istennel, a mi Urunk Iesus Christusnak általa. Rom. 5. 1.
4. Minek utánna azért meg igazultunk az ő vérenek általa, sokkal inkább meg tartatunk mostan az harag ellen ő általa vers. 9.
5. Kítsoda vádollya azért az Istennek válastottit? Rom. 8. 33.

X. R E S Z.

A meg benteletetésről.

A Megigazítás es Szenteltetés nem egyebek, hanem a mi ujjonnan való feléppéetetésünknek két elválhatatlan uti társaj: mert a megigazítás által bábádtartunk meg mi a bűnnek büntetése alól, a meg benteletetés által pedig annak móska es üdoksága alól: Annakokáért mi mostan ugy szemlélhettyük minnen magunkot, a mint az Isten szemlél vala minket a mi első tékelletségünknek boldogságában es tündöklő tisztaságában, jer annakokáért a mi bűvön vigasztalásunkért olvasuk jozan elmélkedéssel ez következő benteletési írásbéli helyeket.

I. Lâmpàs.

Melly világot foglaltat a meg benteletetés felől való három benteletési írásbéli helyekre.

Szent írásbéli bizonságok.

1. En el tisztitom mindenestül a te salakot-

kodat, es el veszem minden te bűniedet. Efa. 1. 25.

2. Es ő érettek bentelem meg magamat, hogy ő kis bentelettek legyenek valóban. János. 17. 19.
3. Mert eggyetlen egy áldozattyaváltókellétefeleké tötte mind örökké azokat, a kik meg benteletetnek. Sidok. 10. 14.

XI. R E S Z.

A meg ditsőjéetetésről.

EN Lelkem, miért rejtenéd el mostan magadat a te mennyei bódogságodnak elvétele előtt? *Az Isten meg áldott tégedet es áldott vagy*, te annyéra meg erősítettél a te Idvezetődnek bátorlágos óltalma által, hogy sem az ember, sem az ördög, sohá ki nem ragadhatnak tégedet az ő kezeiből, mert az a ki illy igen drága jószágul vött meg tégedet, veled akar élni mind örökké, immár a te nyavalyáságod elmult, s-örökké való bódogságod érkezett: Emeld fel azért örömmel oh én lelkem a te fejedet, mert

a te

à te meg váltásodnak napja el közelített,
nem romol el à te földi hajlékod addig,
míg nem kéz nélkül tsinált örökké való
hajlékban lakozol az egekben. Szenvedgyé
azért à te tested nagy örömmel, es ké-
szüllyön à halálnak rettentő kapuján által
mennj merés fivel, à te Idvezétőd vezet
tégedet azon az uton, kövesséd azért útet
bátorfággal; *Mert hogy ha ő véle egy-
ütt benvedünk ő véle együtt megis ditső-
jéttetünk. Rom. 8. 17.*

I. Lámpás.

Melly bé foglallya à hiveknek az ő meg
ditsőjéttetékek felől való bizonyos es ál-
hatatos reménységeknak örvendező éne-
két.

Szent írásbéli bizonságok.

Magastallya az én lelkem az Urat. Es
örvendez az én lelkem az én meg tarto
Istenemben. Luk. 1. 46.

Nagy örömmel örülök az Urban, or-
vendez az én lelkem az én Istenemben:
mert idvességnék ruhájával öltöztetett
fel

fel engemet, igazságnak palástyával vőtt
engemet környül: mint egy vőlegént
meg ekesétett engemet, es mint egy me-
nyasskont, melly magát meg ékesétette
az ő ekeségével. Esa. 61. 10.

A te tanátsoddal igazgatb engemet,
hogy az után à ditsőségbe fogadgy bé
engemet. Sol. 73. 24.

Te tanétab meg engemet az életnek
őfvenyére: elégfeges öröm vagyon te
előtted; es gyönyörűségek vadnak à te
jobbod felől mindenkoron. Sol. 16. 11.

Mostan botsátod el à te fogádat Uram
békeséggel, mert látták az én femeim
à te Idvezétődöt. Luk. 2. 29.

En bizonyyal hittem, hogy sem ha-
lál sem élet, sem Angyalok, sem fejed-
lemfégék, sem hatalmasságok, sem jelen-
valók, sem következendők: Sem magaf-
ság, sem mélység, es semmi egyéb terem-
tett állat, el nem fakashtat engemet az
Istennek berelmétül, melly vagyon à mi
Urunk Jésus Christusban. Rom. 8. 38.

Amaz nemes hartzot meg hartzoltam,
futásomat el végestem, à hitet meg tar-
tottam: Végezetre el tétetett énnékem
az

az igazságnak koronája, melyet meg ád
énnekem az Ur amaz napon, amaz igaz
biro: Nem tsak énnékem pedig hanem
mindeneknekis, kik varándgyák amaz ő
ditsőséges eljövételit. 2 Tím. 4. 7. 8.

Mivel fizetsek az Urnak, minden én
hozzám való jó teteményiért? Sol. 116.
vers. 12.

A szabakulásért való hálaadásnak po-
hárát vésem, es az Urnak nevét hívom
legértseggül. vers. 13.

Ditserd az Urat (oh én lelkem) mert
jó: mert mind örökké vagyon az ő irgal-
matsága. Sol. 107. 1.

XII. R E S Z.

A Halálról: *Melly meg mutattya a
meg halo embernek meg oblatatása felől
való buzgo kívánságát.*

Jövel én keserves napjaimnak boldog
pertzentese, es az én hamar elközeleto
örömemnek áldott követe, én nagy ki-
vánfággal kívánlak tégedet, én örömeft
bé fogadlak tégedet, én szabad akaratom
szerént kezeden adom tenéked az én el
lanka-

lankadott testemet, minekutánna az én
Idvezetöm markában ajánlom lelkemet:
El fáradtam ez bűnnel tellyes világból
való ki költözésemnek erőlködésében,
én (annakokáért) *le nyugofom tsendesség-
ben, es nyugalomra adom ennen magamat,
mert te vagy egyedül az az Ur kengemet
helyheztedél bátorfággal:* Akkoron az
én álmon kedves lehen látásom bóldog,
mert az én testemnek el aluvása semmi
nem egyéb, hanem az én lelkemnek fel-
ferkenése, még az én meg oblattatásom-
nak punctumában is *én úgy látok a mint
én láttatom,* az én fájdalmaim lehen rövid
ideig tarto, bóldogfággom pedig örökké-
való; melly méltatlan vagyok én a te di-
tsőségedre, ha le hanyatolván a kopor-
fóba tellyeséggel el enyebem? *Az én
lelkem kés (Oh Uram) de az én testem
igen erőlen:* Oh ditsőjétefsék mostan a
te hatalmaságod az én erőtlenségem-
ben, tégy alkalmatossá engemet az én u-
ráló orámbeli keserves kinaimnak beke-
féggel való el benvedésére, kíséts enge-
met ennek örömmel való el hitelére, *hogy
ez életbeli benvedésink nem méltok arra a
ditső-*

ditsősségre melly meg jelentetik mi bennünk. En alázatosan meg vallom az én nem magam (arra a bódogfágra való) méltatlanfágát, a mellyben rövid időn rébesülj fogok, én minden hypocritaság nélkül igazán meg jajgatom az én bűnjemet, tőkélletesen el hiszem a te igiretidet, örömmel hozzám kaptsolom a te irgalmaságodat, én alhatatosan meg tartom az én reménységemet, szerettel apolgatom ellenfégimet, es örömeft el hagyom é világot.

1. Lâmpàs.

Melly bé foglal, nyolcz buzgó foházkodásokat, a mellyek által a lelek beszélhet az Istennel ez-életből való kiköltözésekor.

A meg ditsőjűlendő léleknek, az halálnak spitzén való buzgó kényörgése.

Oh Uram.

1. Az én fivem tsak keréng, el hagyott engemet az én eröm; es az én fivemnek világa, meg azok fintsenek én velem. Sol. 38. 11. 2. Ne

2. Ne hadgy el engemet Uram: én Istentem ne távozzál mellőre én tülem. Sol. 38. 22.
3. Siesz az én segítségemre, Oh Uram én szabadétorn. vers. 23.
4. Lásd meg az én nyomorúságomat, es gyötrelmemet, es botsásd meg minden bűneimet. Sol. 25. 18.
5. A te haragod én reám állott, es minden te habjaiddal nyomorgattál engemet. Sol. 88. 8.
6. Az én lelkem meg tellyesedett nyomorúságokkal, es az én életem a koporsóhoz közelget. Sol. 88. 4.
7. Siesz halgals meg Oh Uram, mert el fogyatkozott az én lelkem. Sol. 143. 7.
8. A te kezeden ajánlom az én lelke-met: mert meg váltottál engemet Uram igaságnak Istene. Sol. 31. 6.

V E G E

Ditsősség Istennek.

Vasárnap reggeli, avagy az
előtti estvelj, magabá valo könyör-
gése az együgyű keresztény ember-
nek, az Ur Szombattyának job-
moddal valo meg fentelése-
nek el készetetésére.

[a]

E hozzád Oh Uram e-
melem fel az én lelke-
met, [b] az én kiáltáso-
mát halgasd meg jo reg-
gel. [c] Oh botosásdki à te világosságodat
es igazságodat, hogy azok vezérlyenek
engemet, es be vigyenek à te bentséged-
nek hegyére, es à te házádba. [d] Mutasd
meg énnékem oh Uram, à te irgalmasá-
godat: es à te szabadításodat adgyad én-
nékem, mert ámbár akar miképpen [e]
halgattam is én à te bentséges igédet en-
nek előtte gyakorta, akar mint hijtam à
te méltóságos nevedet segítségül, es akar
mint

[a] Soltar. 25. 1. [b] Sol. 5. 3. [c] Sol. 4. 3.
3. [d] Sol. 85. 8 [e] Sidok. 4. 2. Ierem. 7. 8.
2. 10. 11. 1. Cor. 1. 17.

mint tselekedtem à hitnek igazságának
külső jelével; de nem hasznodra voltak-
azok te néked, hanem inkább bosszúságotra,
végezetre kitsény avagy semmi gyű-
möls nélkül valok, mindazonáltal mo-
ftan alázatosán kérlek tőgedet tégy en-
gemet [f] jo siros földé, hogy tista es jo
bível à te igédet halgathassam, meg tart-
hassam es annak à békéséges túrés által
jo gyűmölsét teremthessem. Es jollehet
[g] à te neved tsudálatos az egész földön
à te ujjaidnak mukáj által; [h] à mellyek
nagyok, es tsudálatosak, tisteféségesek,
es ditsőségesek, mindazonáltal én nem
tekentettem meg à te munkáidat, sem [i]
meg nem gondoltam à te kezeidnek tse-
lekedetét, mivel hogy azokban nem győ-
nyörködtem: Noha [k] sokak à te tsu-
dálatos tselekedetid mellyeket te tsele-
kedtél, de à te én felőlem valo gondolati-
dat azok te előtted el nem rendelhetik,
ha azokat elő akarnám bámlálnj, többek

Q 3

hogy

[f] Luk. 8. 15. [g] Sol. 8. 2. 3. 6. 9. [h] Sol.
11. 2. 3. 4. 5. 7. [i] Esaiás. 5. 12. [k] Sol.
40. 6.

hogy nem mint ki mondhatnám. [l] mind azon által mégis nem indultam fel á te követéfedre, [m] sem pedig neked hála-
kot nem adtam, [n] sem á te kegyelmef-
sègedért neked nem könyörgöttem, [o]
egy szóval, nem tselekedtem te veled az
én hozzám való jó titeményid berint, [p]
sem nem vöttem esembe hogy a te ke-
gyelmefséged engemet meg téréfre indi-
tott; Mostan azért oh Uram [q] á te ke-
gyelmefséged által mutattad meg énne-
kem hogy meg tanulnám az igazságot, es
[r] meg aláznám ennen magamat az én
Sivemnek keménsegejért, hogy á te hara-
god én reám ne állana. Es [s] mikoron
te meg vertélis engemet, es meg veret-
tettem mint á tulok ki á jármat nem fok-
ta [t] nem vöttem esembe á vesztés es
kitsoda rendelte azt, mind azon által oh
nagy kegyelmű Isten tselekedgyed azt
avagy csak mostan egyfër, [u] hogy meg
érhessek ahhoz á ki meg vert engemet, es
á se-

[l] Esa. 64. 7. [m] Rom. 1. 21. [n] Sol. 1. 19.
76. [o] 2. Chronica. 23. 25. [p] Rom. 2. 4.
[q] Esa. 26. 10. [r] 2 Chron. 32. 26. [s] Je-
rem. 31. 18. [t] Miche. 6. 9. [u] Esa. 9. 13.

á seregeknek Urát meg kereshefsem. [*]
Es napon pedig adgyad nekē á te kegyel-
medet á te drágalátos befèdednek hal-
gatására, hogy meg ne keménnyetessék
az én Sivem á bűnnek tsalárdfága által.

[x] Tselekedd azt én velem hogy le-
hessek az atyafiuj társalkodásnak beret-
je, [y] nem az undok paráznáknak köve-
tője, [z] hogy tanérhafsam es inthessem
mind magamot, mind másokat Psálmu-
sokkal, ditséretekkal, es lelki énekekkel,
énekelvén es zengedezvén nagy kedvel
te neked az én Sivemben, [a] buzgófágo-
san könyörögven, es bűntelen hála-
adván mindenekért te neked á mi Urunk
Jésus Christusnak nevéten, [b] intvén es
vigasztalván magamat másokkal egygüt
á te befèdiddel, [c] es meg alázzam ma-
gamot azokra á te felelmedben. [d] Oh
Isten lakozzék á te befèded én bennem
minden bõltseféggel, á mellyet adgyad
hogy én [e] meg örishessek az én Sivem-

Q 4

nek

* Sidok. 3. 7. 13. 15. [x] 1. Pet. 2. 17. [y]
1. Pet. 4. 4. [z] Colofs. 3. 16. [a] Tselek.
12. 5. [b] 1. Thefs. 4. 18. [c] Jakab. 4. 10.
[d] Colofs. 3. 15. [e] Példa. 4. 21.

nek belfő rejtekében, hogy ne vétkezzem te ellened hanem meg tartsam azokat a mellyeket te énnekem parantsoltál, [f] el nem tervén azoktól se jobbra se balra. Továbbá engedgyed [g] hogy én közelgethessek te hozzád igaz bível es hitnek bizonyos bizodalmaival, [h] es a Christusban taláztatnj igyekezhessem, [i] s-az Isteni szolgáltnak valóságos képét meg mutathassam, es [k] a tzeletra siethessek a Christusban valo méltóságos hivatalnak jutalmájert; Végezetre, [l] hogy te meg jelenthesd a ditsőségnek gazdagágát én bennem, a te kegyelmednek edényében, es [m] én el vehessem az én hitemnek jutalmát, melly az én lelkemnek idvessége.

Vibontág kërlek tégedet [n] tegyed a te szolgálodat, a te fentfeges Evangéliomodnak hirdetőjét, a ki énnekem es másoknak hirdetendi ezen a napon az Istennek bebedet, [o] böltsé, [p] a te mennyei

[f] Mofes. v. 5. 32. [g] Jakab. 4. 8. 1. Király. 8. 6. 1. 2. Sam. 1. 6. 7. [h] Phil. 3. 9. [i] 2. Tim. 3. 5. [k] Phil. 3. 14. [l] Rom. 9. 27. [m] 1. Pet. 1. 9 [n] Sidok. 1. 3. 7. [o] Esdras. 7. 6. [p] Mathe. 1. 3. 52.

nyei orfágod felől tudósá, az olyan tseledes gazdához hasonlatosá, ki az ő elès házából ot es ujjat hoz elő. Indets fel üt [q] hogy igyekezzék önön magát te előtted kedvesnek mutatnj, es olly munkásnak lennj, ki a munkát nem fégyenli, es ki igazán hasogassa az igazságnak bebedet; [r] Ments-meg üt az alkalmatlan es gonof emberektől. Erőssets meg üt, [s] hogy amaz nemes hártzot meg hartzolhassa, futását el végezhesse, a hitet meg tarthassa, es így add meg ő néki az igazságnak koronáját. [t] Nyisd meg az én fivemetis oh Uram hogy figyelmezhessek azokra a dolgokra a te bebedetből, [u] es be vehessem azokat kés bível, tudakozván minden napon az irásokból, ha azok ugy vadnaké: [*] Oh Uram, adgy énnekem értelmet mindenekben, nem tsak meg próbálnj a lelkeket ha Istentől vadnaké, hanem hogy [x] beis vehessem a te bebedet, es [y] alkalmatos idő-

[q] 2. Tim. 2. 15. [r] 2. Thefs. 3. 2. [s] 2. Tim. 4. 7. 8. [t] Tsel. 1. 6. 14. [u] Tsel. 1. 7. 11. [*] 2. Tim. 2. 7. [x] Mofes. v. 33. 3. [y] Luk. 14. 42.

időben az én rendelt eledelemetis, (z) mikor pedig meg feddettetem a te ből-gádtul, fel vehessem azt mint a drága balsamom olajt, melly meg nem rontya az én fejemet, főt melynél inkább feddettetem, annál inkább imádkozhassam ő é-rette. Távolj legyen az én tőlem, (a) hogy dühösködjém es fogaimat tsikorgassam a te ből-gád ellen, hanem inkább (b) meg keferedgyem bívemben a megterésre, es (c) vehessem a te hűséges ből-gádtul, miképpen kellyen énnékem járnom, Istennek kedveskednem, es abban naponként inkább-inkább neved-nem.

Kéféts el engemet Oh Uram (d) hogy el vetvén minden undokságot, es a gonofságnak ganéját, alázatossággal vehessem be a be-öltött beszédet, melly meg tarthattya az én lelkemet (e) Hajtsad az én bívemet a te parantsalatidhoz, es nem a telhetetlenséghez, (f) hogy a kéfértetben, tőörben, es sok balgatag s-káros ki-van-

[x] Sol. 1. 41. 5. [a] Tsel. 7. 54. [b] Tsel. 2. 37. 38. [c] 1. Thefs. 4. 1 [d] Jakab. 1. 21 [e] Sol. 1. 19. 36, [f] 1. Tim. 6. 9.

vánfágokban esvén, azok ne merétsenek engemet vesedelemben es halálban.

Mindenestül fogva tégy engemet forgalmatossá (g) a hitben es a jó lelki esméretben való nevededésre, (h) hogy meg ne tsallyam magamat az igének tsak halgatásával es meg nem tartásával. Es mivel- hogy gyakorta (i) háborúság es nyomorúság következik az igejért, mikoron én látok gyakorlatossággal fokakat meg botráncozniji, kérlek tégedet tanéts meg engemet, (k) hogy az én házamat küfíklán éppéttsem a bőlts emberrel, (l) es együt benvedgyek a Christussal, hogy ő vele együt örökkéis uralkodhassam.

Végezetre, alázatoson kérlek tégedet fenteld meg az én bívemet, (m) hogy meg tarthassam az én lábajmat ezen a te bent napodon azoknak a dolgoknak tselkedetitül, a mellyekben én gyönyörködöm, es hogy én tarthassam a Szombatot gyönyörűségesnek, az Urnak bent napjának, tisztességesnek, es tisztelhefselek tége-

[g] Ephes. 4. 16. 1. Tim. 1. 5. [h] Jakab. 1. 22. [i] Mäthe 13. 21 [k] Math. 7. 24. [l] 2 Tim. 2. 12. [m] Esa. 5. 8. 13.

tegedet, nem az én magam dolgát tselekedvén, nemis az én magam kedvét keresvén, sem nem az én magam befédit solván, (n) hanem adván minden igyekezetemet (o) az én idvességemnek felellemmel es rettegéssel való végben vitelére, kíváltképpen (p) az én utaimnak tudakozásában, es keresésében, es az Urhoz való meg terésimben à te áldott evangéliomod szerént, à te egy fűlött Fiaid az én hűséges fobadéto Jésus Christusom által, kinek te veled es á vigasztalo bent Lélekkel, tulajdonétségek én túlem, es á te anyafentegyházadban lévő minden hűséges solgaiddal, minden tisztesség, dicsőség, áldás, hatalom, méltóság, es uralkodás, mind é bent napon, mind pedig örökké vég nélkül. Amen.

[n] 2. Pet. 1. 5. [o] Phil. 2. 12. [p] Siras dom. 3. 39.

Egész

Egész háznépnek hetköznap
Estveli imádsága, melyet
közönséges helyen helyesen el
mondhatni.

(a)

Zent, bent, bent Ur, min-
denható Isten ki valál, ki
vagy, es ki el jövődő
vagy, (b) tellyes mind á
féles föld à te ditsőségeddel; (c) Legye-
nek à mi fájáinknak befédi es fiveink-
nek gondolati à te kedved szerént valok:
Oh Uram mi erősségünk es fobadétonk,
(d) meg jelentyük à mi bűneinket te né-
ked, es à mi hamisságinkat el nem fedez-
zük, mivel hogy azok fűntelen előttünk
forognak mi nekünk. (e) Mert egy em-
ber által jött é világra à bűn, es à bűn ál-
tal à halál, es annak engedetlensége által
löttünk mi bűnösökké. (f) Imé mi álnok-
ságban fogantattunk, es à mi anyáink
bűnben melegítették minket az ő mé-
R hek

[a] Jelen. 4. 8. [b] Esa. 6. 3. [c] Sol. 19. 15.

[d] Sol. 32. 5. es 51. 5. [e] Rom. 5. 12. 19.

[f] Sol. 51. 8.

hebben. (g) Mindnyájan mi olyanok vagyunk mint a tisztátalan, es mint a megferteztetett ruha minden mi ágafságunk. Innét vagy az hogy mi tselekedet férent (h) vétkeztünk te ellened, es álnok ságot tselekedtünk, hitetlenül tselekedtünk es el fakadtunk te túled, es el távoztunk a te parantsolatidtul es ítéletidtul, nemis engedtünk oh mi Istenünk a te befédednek hogy jártunk volna a te törvényidben mellyeket a te főlgaid a Prophéták által ki adtál mi előnkbe, [z] fem nem főlgáltunk tégedet a mi lelkünknek örömével a te fent fiadnak Evangeliomában, noha jollehet [k] a te amaz idvezető kegyelmed meg jelent minékünk, tanéván minket, hogy meg tagadván az hitetlenséget, es ez világi kívánságokat, mérreklatesen, igazán es fentül élnénk ez jelenvaló világon, várván amaz bődög reméniséget, es ama nagy Istennek, es a mi meg tartonknak a Jesus Christusnak díszőséges meg jelenését, [l] mégis mindazonáltal a mi magunk vífelefe nem volt

ugy

[g] Esa. 64. 6. [h] Dan. 9: 5. 9. [i] Rom. 1. 9. [k] Tit. 2. 11. 12. 13. [l] Phil. 1. 27.

ugy a mint illett volna a Christus Evangeliomához, [m] hanem tsak hiában vótunk az te kegyelmességedet, [n] meg főmorétván a te fent lelkedet, [o] helyt adván az őrdögnek, [p] meg sebesétvén mi bennünk a mi főveinket [q] es a mi felebarátinknak erőtlen lelkek ísméretit, [r] győőtvén az igaz lelkűeket a mi gonos tselekedetink által, es [s] nyilvánvaló okot adván az Urnak ellenséginék a káromsásra. [t] Minekokáért tsak a te kegyelmességed az oh Uram, hogy még tellyességgel meg nem eméltettünk mivel hogy nem fogyatkoztak el a te irgalmaságid, hanem mi rajtunk minden reggel meg ujulnak. Ennek felette [u] mi nem tudhattyuk meg a mi vétkeinket, tisztétts meg azért minket a mi titkos bűneinkből, [*] fordétts el a mi bűneinktől a te ortzádat, es minden mi álnokláginkat töröld el, [x] mert sokak, mos meg min-

R 3

ket

[m] 2. Cor. 6. 1. [n] Ephes. 4. 30. [o] vers. 27. [p] Sol. 109. 22 [q] 1. Cor. 8. 12. [r] 2. Pet. 2. 8. [s] 2. Sam. 12. 14. [t] Siral. 3. 21. 22. 23 [u] Sol. 19. 13. [*] Sol. 15. 11. [x] Sol. 25. 11.

ket [y] azokból az által á ki beretett min-
ket, [z] ki á mi betegséggünköt viselte,
es á mi fájdalminkat hordozta, ki meg se-
befétetett á mi álnokságinkért, kinek lel-
két te vetetted áldozatul á bűnért, [a] ki
minden felől bomoru volt mind halálig,
tudniillik [b] az Istennek amas bíránya
által ki el veszi ez világnak bűnét.

[c] Es mivelhogy senki tégedet Uram
sönt élet nélkül nem láthat, [d] tudgyu-
kis mi azt, hogy az embernek uta mintsen
az ő tulajdon hatalmában, sem az uton
járonak hogy az ő lépését igazgassa, [e]
annakokáért téréts meg minket Oh U-
ram, es mi meg térünk, [f] teremts mi
bennünk tiszta szívét Oh Isten, es az erősz
lelket ujjéts meg mi bennünk, [g] tar-
toztasd meg á te bőlgaiddat á vakmerő
bűnöktől, hogy ne uralkodgyanak azok
mi rajtunk, hogy így mi lehefsünk tókél-
letesek, es tisták sok vétkektől: [h] Szen-
telly meg minket mindenestől, es kérünk
tége-

[y] Jelen. 1. 5. [z] Esa. 53. 4. 5. 10. [a] Mar-
26. 38. [b] Janos. 1. 29 [c] Sidok. 12. 14.
[d] Jerem. 10. 23. [e] Siral. 5. 21. [f] Sol. 51.
12. [g] Sol. 19. 14. [h] 1. Thes. 5. 23.

tégedet Isten, hogy á mi elménk épfé-
ben, Lelkünk s-testünk ártatlanágban
tartassanak meg á mi Urunk Jésus Chri-
stusnak eljövételire.

Végezetre [i] meg hajtyuk á mi tér-
deinket te előtted á mi Urunk Jésus Chri-
stusnak attya előtt, hogy meg adgyad né-
künk á te gazdag ditsőfségedért, hogy al-
hatatosan meg erőszódgyunk á sönt Lé-
lek által á belső emberben, hogy lakoz-
zék Christus á hitnek általa á mi siveink-
ben, hogy á beretetben meg gyökerez-
vén, es fundamentomot vetvén, meg tud-
hassuk mind á söntekkel egybe, minémű
légyen az Isten jovoltának amaz bélesé-
ge, hobbúsága, mélyfége, es magassága, es
meg tudhassuk á Christusnak ama berel-
mét, melly minden esméretnél fellyeb-
valo, hogy bétellyesedhesünk az Isten-
nek amaz minden tellyeségeig. Ugy [k]
borongasson minket á Christusnak amaz
berelme, [l] hogy hirdefsük hatalmas
dolgait annak az Urnak, á ki minket á
fetétségből az ő tsudálatos világofságára

R 3

hivott,

[i] Ephes. 3. 14. 16. 17. 18. 19. [k] 2 Cor.
5. 14 [l] 1. Pet. 2. 9.

hivott, (m) az mi életünk tíftefséges lévén, hogy az emberek à mi jo tselekedetinkből mellyeket látnak, ditsőjettsenek tégedet az látogatásnak idején, (n) es igyekezyén à mi hivatalunkat es válastásunkat meg erőfsètenj, (o) felelemmel es rettegéssel vihefsük véghez à mi idveségünket, sőt tündökölvén mint à világság à világon, (p) örvendeztethesük mind az Angyalokat mind az embereket, (q) éppéthefsük à mi crétlen atyánkfiát, (r) meg nyerhefsük azokat à kik nem engednek az igének, es (s) jo lelki ismérrel legyenek, hogy az helyébe, hogy mi ellenünk mint gonosztévők ellen bólnak, meg bégyenüllyenek kik à mi Christusban valo jo életünköt bídalmazzák, (z) mert így vagy on à te akaratod oh Isten, hogy jo tselekedvén, meg zabolázzuk à balgatag embereknek tudatlanfágokat, (u) es mivelhogy tudgyuk, hogy à mi munkánk nem hiában valo az Urban, erőf-

[m] vers. 12. [n] 2 Pet. 1. 10. [o] Philip. 2. 12. [p] Luk. 15. 10. 2 Cor. 7. 4. [q] Rom. 15. 1. 2. [r] 1. Pet. 3. 1. [s] vers. 16. [z] 1. Pet. 2. 15. [u] 1. Cor. 15. 58.

erőfsen es mozdulhatatlan állýunk, büvölködvén mindenkoron az Urnak dolgában, [*] à te parantsolatidban gyönyörködtetvén minnen magunkat, [x] es mig időnk vagy on, mindenekkel jo te gyünk, kiváltképpen pedig à mi hitünknek tselédivel, (y) el nem feletkezyén, az ő nyomorúságokkal valo vidám rébesülésrül, (z) mert à leg kissebbikis azok közzül à te fiadnak à Jésus Christusnak atyafia, [a] ugyanis illyen áldozatokban gyönyörködöl te. Es mivelhogy [b] à mi ellenségünk [c] az őrdög le szállott mi hozzánk, nagy haraggal tellyes, úgy mint ki tudgya az ő kevés idejét, hogy hadakoznék azokkal, kik meg őrzik az Isten parantsolatit, es à kiknel vagy on à Jésus Christusnak tanúbizonfágtétele, [d] meg bántván, [e] es meg kéfertvén azokat, az ő álnokfágival es lelki gonofságival, tudniillik [f] amaz régi kigyo ki

R 4

mind

[*] Sol. 119 16. [x] Gal. 6. 10. [y] 2 Cor. 9. 7. [z] Math. 25. 40. [a] Sidok. 13. 16. [b] 1. Pet. 5. 8 [c] Jelen. 12. 9. 12. 17 [d] 1. Thes. 2. 18. [e] Matth. 4 3, Ephes. 6. 11. 12. [f] Jelen. 12. 9.

mind az földnek kerektségét eltsalta; Kérünk azért tégedet [g] erősséts meg minket a te hatalmadnak erejével, [h] hogy ellene állhassunk, erőssék lévén az hitben, tudván hogy a mi atyánkfiaitul kik è világban vadnak ugyan azon nyomorúságok töltenek bé, es legyünk jozanok s-vigyázok, [i] fel vévén az Istennek minden fegyverét kiváltképpen a lelki fegyvert, melly az Istennek beféde, minden kéreessel es könyörgéssel, könyörögven mindenkoron a bent Lélek által, es ugyan azon dologban vigyázván minden állhatatossággal, hogy ellene állhassunk è veszedelmes időben, [k] es nem az ő kívánságát tselekedgyük.

[l] Es mivelhogy a Christus mi éretünk benvedett a testben, adgyad hogy mijs ugyan azon gondolattal fegyverkeztessünk fel, hogy többé a menyí ideig élünk è testben, nem az embereknek kívánságok berént, hanem az Istennek akarattya berént ellyünk, neis [m] enged-

[g] Ephes. 6. 10. [h] 1. Pet. 5. 8. 9. [i] Ephes. 6. 13. 17. 18. [k] Janos. 8. 44. [l] 1. Pet. 4. 12. (m) Rom. 6. 12.

gedgyük a mi halando testünkben a bünt Uralkodnj, hogy engedgyünk annak az ő kívánságának, [n] se meg ne fojtattassunk a forgalmatosságoctul, gazdagfagoktul, es ez világi gyönyörűségektul. Es mikor [o] a test a lelek ellen törekedik, es a lelek a test ellen, es ezek egymással ellenkeznek, ugy hogy azokat ne tselekedheszük a mellyeket akarunk; Mi nyavalyás emberek kérünk tégedet [p] szabadéts meg minket ez halálnak testéből a mi Urunk Jésus Christus által (q) hogy mi nem tsak a külső ember berent gyönyörködheszünk az Istennek törvényében, hanem egybersmind (r) lelek beréntis járhasunk, es a testet meg fehétheszük az ő indulatival es kívánságival egybe: Es mivelhogy (s) mint ez egész világ gonosban helyhezterett, (t) es gyűlöl minket, mivelhogy nem ez világbol valok vagyunk, kérünk tégedet nem hogy è világbol ki végy minket, hanem hogy meg őrizz minket gonos veszedetemtul, (u) hogy

(n) Luk 8. 14. (o) Galat. 5. 17. (p) Rom. 7. 24. (q) vers. 22. (r) Gal. 5. 16. 24. (s) 1. Janos. 5. 19. (t) Janos. 17. 15, 15.

(*) hogy mi ne sabjuk magunkot ez világnak fiaihoz (*) kik az ő nemek ferént esesbek a világosságnak fiainál.

(x) Te meg bolondétottad è világnak böltséféét, mert nem fok böltséket, nem fok hatalmasokat, nem fok nemesekeket hijtál, hanem a kik bolondoknak alétatnak è világon azokat válastottad, a kik erőtlenek, nemtelenek, es semminek alétatnak, es a mellyek nintsenek, hogy ne ditsekedgyék te előtted egy testis. Oh Isten adgyad annakokáért a te kegyelmedet minékünk (y) nem hogy è világ barátágát kívánnyuk, melly te előtted gyűlösféges, nemis (z) hogy è világot ferefsük, sem azokat mellyek è világban vadnak melly el mulik az ő kívánságival egygyütt, es nem az atyátul vagy on, hanem a te akaratodat oh Isten, hogyigy mind örökké meg maradgyunk. Es mostan oh Uram, (a) ki jól tudod a mi ülésünket, es fel kelésünket, ki távolylátod a mi gondolatinkat, ki környül vötted a mi ösvenyűnket,

[a] Rom. 12. 2. [*] Luk 16. 9. [x] 1. Cor. 1. 20. 26. 27. 28. 29. [y] Jakab. 4. 4. [z] 1. János. 2. 15. 16. 17. [a] Sol. 139. 2. 3. 4.

nyűnket, es minden mi utanikat jól tudod, mikor még a mi nyelvünk alatt nintsen a beszéd, te imé Uram azt mind jól tudod, (b) indits fel minket hogy a mi lelkünkkel melly mi bennünk vagy on tégedet kereshefsünk. (c) Ne engedgyed hogy mi aludgyunk mint egyebek (d) a fetettségnek hasontalan tselekedetiben, hanem költs fel minket a halálból, es ferkents fel igafságra, hogy a te fiad a Christus adgyon nekünk világot, (e) ki meg holt mi érettünk, hogy vagy vigyázunk, vagy alufunk, ő véle egygyütt élhefsünk, (f) így szolgálhasunk tenéked éjjel es nappal, (g) s-le nyughasunk békeségben, es el alhasunk tsendeségben, hogy így a mi aluvásunk édes légyen. Továbbá annak utánna (h) fel ferkenvén ki mehefsünk a mi munkánkra es a mi dolgunkra mind estveig, (i) mert a mi életünknek napjai a te kezeden vadnak, (k) es te oltalmas Uram egyedül minket, s-te adtz miné-

[b] Esa. 26. 9. [c] 1. Thes. 5. 6. [d] Ephes. 5. 11. 14. 1. Cor. 15. 34. [e] 1. Thes. 5. 10. [f] Luk. 2. 37. [g] Sol. 4. 8. 9. [h] Sol. 104. 23. [i] Sol. 31. 16. [k] Sol. 3. 6 es 4. 9.

minékünk bátorfágos lakást. (l) Es mivel
 hogy hasontalan nekünk jo reggel fel kel
 nünk, későn fekünnünk le, es nagy fárát-
 fággal kenyeret ennünk (m) legyen azért
 az Urnak áldása mi rajtunk. Ha pedig U-
 ram ezekért a földi dolgokért azt mon-
 dod minékünk, (n) nem kellett énné-
 kem, im hol vagyunk mi tselekegyél ug-
 velünk á mint neked jonak tettik. (o) Es
 Uram mikor ő mi akarekünk, akar ifunk,
 avagy akar mit tselekeünk, indits fel á
 mi fivünket, hogy mindeneket á te di-
 tsóségedre tselekedgyünk, (p) es így ör-
 vendeztess meg minket, igalságnak tse-
 lekedőit, es kik á te utaidban meg emle-
 kezünk te rulad. Es minnen magunkért
 (q) taníts meg minket, hogy tudhassuk
 meg á mi napjainknak fámát, es mivel-
 hogy (r) á mi földből tsinált házaink,
 (kiknek á föld az ő fundamentumok) ha-
 marab el romolnak á molynál (s) gon-
 dollyuk meg á mi utolsó állapotunkat, (t)

m v

(l) Sol. 127. 2. (m) Sol. 129. 8. (n) 2. Sam.
 15. 26. (o) 1. Cor. 10. 31. (p) Esa. 64. 5. (q)
 Sol. 90. 12. (r) Job. 46. 19. (s) Moses. 7. 32.
 29. (t) Predic. 12. 14. 16.

emlekeztess megis minket (oh Isten.)
 hogy te minden tselekedetet, minden tit-
 kos dologgal, akar jo akar gonos legyen
 az, itéletre elő hoűű, annakokáért [u] e-
 levénets meg minket kérünk tégedet á te
 utaidban, hogy fiesűű, es ne halassuk
 meg őriznj á te parantsolatidat.

(*) Tégy jól á te jo akaratodból á Si-
 onnak, es éppets meg á Jërufálemnek kü-
 falait: (x) Adgyad á te üldözést fenvedő
 tagaidnak, hogy az ő lelkeket birhassák
 az ő békeféges tűréseknek általa, (y) nyu-
 gosd meg mindeneknek lelkeket, kik
 el fáradtanak es meg terheltettek (z)
 Gyogyéts meg á tőredelmes fivűeket, es
 kötőzd bé azoknak fájdalmokat (a) Sza-
 badéts meg á kiálto fegéű, es á kinek
 nintsen segéűje, szabadéts meg azoknak
 lelkeket á tsalárságtul es erőűak tételtű,
 es legyen drága azoknak vérek á te fe-
 med előtt: (b) Szolgáts itéletet az nyo-
 morúltaknak, adgy eledelt az éhezők-
 nek,

S

[u] Sol. 119. 37. 60. [*] Sol. 51. 20. [x]
 Tsel. 9. 5. Luk. 21. 19. [y] Mathe. 11. 28.
 29. [z] Sol. 147. 3. [a] Sol. 42. 12. 13. 14.
 [b] Sol. 146. 7. 8. 9.

nek, szabadíts meg a foglyokat, oltalmazd a jövevényeket, segéld meg az árvákat és özvegyeket. (c) Erőfséts meg az erőtlenekeket az ő beteges ágyokban, és minden ő ágyokat fordítsd egészségre.

(d) Légyen a te áldásod minden te népeden, (e) Oh Uram kérünk tégedet boldondíts meg az Istentelen embereknek tanátsokat, főt, (f) ronts meg a hitetlen és gonosz embernek karját, mindazonáltal tseleked azt hogy (g) mi imátkozzunk érette az ő nyavalyájokban.

(h) Ald meg a mi Királyunkat és keresztényen fejedelmünket, és minden mi felettünk való méltóságban helyheftetteket: hogy mi tsendes és nyugodalmas életet élhessünk, minden Istenj félelemmel és tisztességgel. (i) Follyon a te beféded szabadon és dicsőítések. [k] Adgy boldást a te boldagnak közönségesen, és a miénknek kiválképpen, hogy bátorfággal meg nyithassák az ő fájakat, és boldassanak a miképpen nekik búkség boldaniok,

[c] Sol. 41. 3. [d] Sol. 3. 9. [e] 2. Sam. 1. 5. 31. [f] Sol. 10. 15 [g] Sol. 141. 5. [h] 1 Tim. 2. 2. [i] 2 Thess. 3. 1. [k] Ephes. 6. 19. 20.

laniok, meg jelentvén az Evangéliomnak titkát, [l] es mindenekben úgy viselkedék ő magokat mint Istennek boldaj. [m] Adgyad minékünk hogy nagy serénféggel bé vehessük a te befédedet, és tudakozhassuk az irásokból minden napon, ha azok úgy vadnaké. [n] Ismértessenek meg a te uraid é földön, és minden pogány népek között a te szabadításod, és így a föld adgya meg az ő gyümölsét, az Isten könyörüllőn rajtunk es áldgyon meg minket, áldgyon meg minket az Isten, es féllék útet a földnek minden határi. [o] Távozzék el mi közölünk minden a hamisságtul valaki nevezi a Christusnak nevét. [p] Legyünk egészségben mi es mind házunkraépe, es minden marhánk valamj vagyon légyen békefében.

[q] Vigyázzanak te reád a mi femeink oh Uram, es add meg nekünk a mi eledelelőket alkalmas időben. [r] Légy segétféggel nekünk a háborúságban, es

S. 2

[s] ne

[l] 2. Cor 6. 4. (m) Tselek. 17. 11. [n] Sol. 67. 2. 6. 7. 8. [o] 2 Tim. 2. 19. [p] 1 Sam. 25. 6. [q] Sol. 145. 15. [r] Sol. 108. 13.

[s] ne hagy minket fellyeb kérésitenj annál á mint el szenvedhettyük, sőt á késettettel egyetemben nyíls utat á szabadulásra, hogy azt el szenvedhessük. [r] Mi hiszünk Uram de segéllyed á mi hihetetlen-ségünket. [u] A mi lelkünknek kívánsága á te neved es á te emlékezeted. [*] Oh mi Istenünk hajtsad á te fűleidet es halgass meg, nyisd meg á te femeidet es tékents meg á mi pusztulásinkat, es á várost melly á te nevedről neveztetik, mert nem á mi igazságunknak bizodalmban vettyük elődbe á mi könyörgésünket, hanem á te nagy irgalmaságodban való bizodalomban. [x] Mostan azért annak á ki véghetetlen büféggel mindeneket meg tselekedhetik, fellyeb hogy nem mint mi kérjük á mi bennünk minnkálkodo erőserént, (y) légyen ditsőtség az anyafent-egyházban á Jésus Christus által, minden időben, es mind örökkön örökké. Amen.

A ből-

[s] 1. Cor. 10. 14. [r] Mark. 9. 24. [u] Esa. 26. 8 [*] Dan. 9. 18. 19. [x] Ephes. 3. 20. [y] ver. 21.

A bődög meg halásért es fel támadásért valo buzgo könyörgés.

H Jésus Christus elő Istennek egy fia, ki meg fészéttel es fel tamadtál mi éretünk, ki á mi halálunkat el rontottad á te haláloddal, es örök életre valo bődög fel támadást érdemlettél mi nekünk á te fel támadásoddal, tégedet az Atyával es á Szent Lélekkel egyenlő igaz örök Istent imádlak, es fivemnek belső buzgoságából kérlek, hogy énné-kem engedgy ez jelen valo életnek nyavalysági közzül valo bődög ki költözést, es á fel támadásnak s-itéletnek idején az örök életben valo bődög bé menetelt. Tudom oh Uram á halált énné-kem el rendeltetnek (a) es az halál után az itéletet következendőnek lenni: Kérlek azért tégedet légy jelen én velem az halálban, ki meg hőltál vala érettem á kereftának óltarán: Védelmez engemet.

S 3

met

[a] Sídok 9. 17.

met az ítéletnek napján, ki én érettem meg ítéltetted: vala hamissan. Mikoron pediglen ez az én földi hajlékomnak fátorá el romlándik (b) vidd bé az én lelke-met amaz mennyei hazának hajlékába, mellyet meg kékéttetted énnekem á te mennyei Atyádnak országában. (c) Es mikoron az halállal valo tufakodá-somnak idején meg homályosítatnak az én szemeim, akkoron gyujts fel szívemben az élő hitnek világát. Mikoron az halálnak oráján bé zároltatnak az én füleim, akkoron gyámolés és vigasztally engemet á te belső sugallásiddal. Mikoron az én el-lankadot tagaimbol á halálnak hideg veréti-ki ki buzdúlnak, akkoron emlékeztess meg engemet á te véres verétkedről (d) ki az én bűneimnek jutalma, és halálomnak ára. Mikoron az én szálásom azon az utolsó perczentésé el kezd fogyni, adgyad hogy á bent Léleknek kegyelme által te hozzád foházkodhassam. Mikoron azok á rettenetes gyötrelmek kezdik az én szívemet gyotrenj, ne nehéztelly énnekem

[b] 2. Cor. 5. 1. [c] Janos 14. 2. [d] Luk. 22. 44.

nekem á te vigasztalásoddal, és a te elevenítő kegyelmednek segedelmével jelen lenni, és engemet minden külső segítségűl meg fosztatottat, á te kegyelmes gondviselésednek bárnai alá bé venni. Adgyad énneké ennek felette hogy minden nyomorúságokat és gyötrelmeket békeséggel el szenvedhessek, és akkoron ez testnek fetét tömlőtzeből vidd ki az én lelkemet. Kérlek tégedet á te bensőséges sebeid által, mellyeket viseltél á szenvedésnek idején á keresztfának oltárán, adgyad hogy meg győzhessem á Sátánnak mindé tűzesnyilait, mellyek én reám rohannak az én halálomnak oráján. Adgyad kérlek á te keserves kinszenvedésid által, mellyeket te el viseltél, hogy én is el viselhessem és meg győzhessem á Pokol-beli hatalmásoknak minden intselkedéseket. Légyen az én utolsó szavam az, ez életnek végén, mellyel te mindene-ket bé rekesttetted á keresztfán á te életednek végén (e) és az én kezédben ajánlot lelkemet, mellyet illy méltóságos áron váltottál meg, vidd hozzád. Kérlek

kövesse az én bódog meg halásomat; bódog fel támadás: amaz kemény íteletnek napján pedig szabadíts meg engemet amaz kemény sententiától, ki ez életben videlmeztél minden háboruságtul. Maradgyanak az én bűneim à te kegyelmednek arnyekátul örökké el fedeztetve (f) es à tengernek mélységébe bé meréttelve, (g) Kötöttettség az én lelkem az előknek tsomójába (h) hogy à minden válastottakkal bé juthassak az örökkévaló örömnék tarsaságába. Amen.

[f] Sol. 3. 2. 1. [g] Mich. 7. 19. [h] 1. Sam. 25. 29.

Bé rekefztő könyörgés.

OH Isten kérünk tégedet alázatosan, tölts bé minket à te akaratomnak minden bőltséfével, es lelki értelmével, adgy nekünk kegyelmet hogy járjunk à mint méltó te hozzád Uram minden engedelemre, minden jó tselekedetekkel gyümölsőt teremtvén, es az Istennek isméretiben nevedekvén, erősséts meg minket minden erővel, à te ditsőségesező által, minden örömmel való béke-

békeséges benvedésre es tűrésre, es tégy minket Oh édes atyánk igazán háládatosokká te hozzád, ki à benteeknek öröklégeknek el vételére, à világosságbán minket alkalmatosokká tőttél, es ezért szabadíts meg minket à setétségnek hatalmaságából, es vigy által minket à te berelmes fiadnak orságába, kiben vagyon váltságunk, es bűneinknek botsánattya az ő vére által, es (*) à ki mindeneknek felette örökké áldando Isten. Amen.

Colof. 1. 9. 10. 11. 12. 13. 14. [*] Rom 9. 5.

1. Thessal. 3. 13.

Erősséts meg Isten à ti fiuait az ártatlanságban, Isten előtt való bentségben, à mi Urunk Iesus Christusnak eljövételire, mind az ő benteivel egyetemben.

Vége.

*A nyomtatásban esett apróbb fogyatkozá-
sokat a figyelmes olvasó magától
meg jobbat tudja, a derekasabbakat po-
dig eképpen orvosolja meg:*

Levél. 4. némintneüképpen, olvasd né-
minémüképpen, lev. 13. kelyre állatta-
tásnak, ol. helyre állattatásnak, lev. 14.
metatom, ol. mutatam, lev. 24. agy, ol.
adgy, lev. 29. betéféghhez, ol. betéféghhez,
lev. 49. tífutátalan, ol. tífutátalan, lev. 49.
fölglátott, ol. fölglátott, lev. 50.
gyomzában, ol. gyomrában, lev. 56. Kirlá-
lya, ol. Királya, lev. 61. Colof. 1. 16. lev.
63. vokfággal, ol. vakfággal, lev. 76. te-
retette, ol. teremtetten, lev. 81. leket, ol.
lehet, lev. 91. lehetlen, ol. lehetetlen, lev.
113. tremtett, ol. teremtetten, lev. 130.
goonfágok, ol. gonofágok, lev. 134. ar-
ro, ol. arra, lev. 138. re, ol. te, ibid. azak,
ol. azok, lev. 148. folgo, ol. folyo, lev. 159.
ő az, ol. az ő, lev. 163. aldál, ol. adtál.

*Sanguis Vb.
Davis Paradif*

